

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ * SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

MALİYE ANABİLİM DALI

MALİYE PROGRAMI

YAVAŞ ŞEHİR (CİTTASLOW):

SEFERİHİSAR ÖRNEĞİYLE EKONOMİK VE MALİ YAPI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Abdurrahman OLGUN

MAYIS- 2016

TRABZON

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ * SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

MALİYE ANABİLİM DALI

MALİYE PROGRAMI

**CİTTASLOW (YAVAŞ ŞEHİR):
SEFERİHİSAR ÖRNEĞİYLE EKONOMİK VE MALİ YAPI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Abdurrahman OLGUN

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Mehmet TUNÇER

MAYIS-2016

TRABZON

ONAY

Abdurrahman OLGUN tarafından hazırlanan Cittaslow (Yavaş Şehir): Seferihisar Örneğiyle Ekonomik ve Mali Yapı adlı bu çalışma 20.06.2016 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Maliye Anabilim dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Abdülkadir TOPAL (Başkan)

Doç. Dr. Mehmet TUNÇER (Danışman)

Doç. Dr. Suat Hayri ŞENTÜRK (Üye)

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduklarını onaylarım. 20/06/2016

Prof. Dr. Ahmet ULUSOY

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada orijinal olmayan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını, aksinin ortaya çıkması durumunda her tür yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ediyorum.

İmza

Abdurrahman OLGUN

24.05.2016

ÖNSÖZ

“Yavaş Şehir (Cittaslow): Seferihisar Örneğiyle Ekonomik ve Mali Yapı” adlı bu çalışmada, ülkemizde 2000'li yıllarda temellerinin atıldığı Yavaş Şehir uygulamasının incelemesi yapılmaktadır. Yavaş Şehirlerin özellikleri ve kriterleri incelenmektedir. Cittaslow uygulaması temel özellikleriyle anlatılmakta ve ülkemizdeki Cittaslow şehirleri hakkında bilgi verilmektedir. Cittaslow uygulaması Seferihisar örneğiyle ekonomik ve mali açıdan incelenmekte ve bu uygulamanın ülkemize nasıl katkı sağlayabileceği hakkında değerlendirmeler yapılmaktadır.

Tez çalışmasının sonuna kadar bana destek olan tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Mehmet TUNÇER'e teşekkürlerimi bir borç bilirim. Tez konumun seçiminde vakit ayırıp bana yardımcı olan ağabeyim Av. Muhammet OLGUN'a ayrıca teşekkür ederim. Kendime çizdiğim yolda bana yardımcı olan ve her zaman güvenen, hayatım boyunca bana maddi ve manevi desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen aileme, anne ve babama sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Trabzon, Mayıs 2016

Abdurrahman OLGUN

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	IV
İÇİNDEKİLER	V
ÖZET	VIII
ABSTRACT.....	IX
TABLolar LİSTESİ.....	X
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	XI
GRAFİKLER LİSTESİ.....	XII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XIII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GENEL OLARAK YAVAŞ ŞEHİR (CİTTASLOW)	3-26
1.1 Yavaş Hareketi	3
1.2 Cittaslow Felsefesi	7
1.3. Cittaslow Tarihçesi	9
1.3.1. Yavaş Hareketi Kriterleri	9
1.3.2. Yavaş Yaşam (Slow Living)	10
1.3.3. Yavaş Seyahat (Slow Travel).....	12
1.3.4. Yavaş Yemek (Slow Food).....	13
1.3.5. Yavaş Trafik (Slow Traffic).....	14
1.3.6. Yavaş Turizm (Slow Tourism)	15

1.4. Yavaş Şehir Kriterleri	16
1.4.1. Yavaş Şehir Üyelik Koşulları	20
1.4.2. Yavaş Şehir Manifestosu	23
1.5. Yavaş Şehir Akımının Olumlu Yönleri	24
1.6. Yavaş Şehir Akımına Yönelik Eleştiriler.....	25

İKİNCİ BÖLÜM

2.DÜNYADAKİ ve TÜRKİYE'DEKİ YAVAŞ ŞEHİRLER.....27-46

2.1. Dünyadaki Yavaş Şehirler	27
2.2. Dünyadaki Yavaş Şehir Örnekleri	28
2.2.1. Sonoma-ABD.....	28
2.2.2. Katoomba-AVUSTRALYA.....	28
2.2.3. Mendrisio-İSVİÇRE	29
2.2.4. Orvieto-İTALYA	29
2.2.5. Rezsél-POLONYA.....	31
2.2.6. Vaals-HOLLANDA	31
2.3. Türkiye'deki Yavaş Şehir Çalışmaları.....	32
2.4. Türkiye'deki Yavaş Şehirler.....	33
2.4.1. Perşembe-Ordu.....	33
2.4.2. Yalvaç-Isparta	35
2.4.3. Taraklı- Sakarya	36
2.4.4. Gökçeada-Çanakkale	37
2.4.5. Vize-Kırklareli	38
2.4.6. Akyaka-Muğla	40
2.4.7. Yenipazar-Aydın.....	41
2.4.8. Halfeti-Şanlıurfa.....	42
2.4.9. Şavşat-Artvin	44

2.5. Yavaş Şehirlerin Ekonomik ve Mali Açıdan Öne Çıkan Yönleri.....	45
--	----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.YAVAŞ ŞEHİR SEFERİHİSAR'IN, EKONOMİK ve MALİ YAPISI..... 47-74

3.1. Seferihisar	47
3.2. Seferihisar'ın Ekonomik Yapısı	49
3.2.1. Seferihisar'da Tarım	52
3.2.2. Seferihisar'da Sanayi	52
3.2.3. Seferihisar'da Turizm	52
3.3. Seferihisar'ın Yatırım Profili	57
3.4. Seferihisar'da Kadın İstihdamı	59
3.5. Seferihisar ve Kayıtdışı Ekonomi İlişkisi	63
3.6. Seferihisar'da Yenilenebilir Enerji Kullanımı	67
3.7. Seferihisar Çerçevesinde Cittaslow Akımına Yönelik Değerlendirmeler	72

SONUÇ.....	75
-------------------	-----------

YARARLANILAN KAYNAKLAR.....	79
------------------------------------	-----------

ÖZGEÇMİŞ.....	89
----------------------	-----------

ÖZET

Zaman ilerledikçe insanoğlu dünyanın sınırlarını zorlamaktadır. Birçok kritik eşikten geçen dünyaya, bireysel yaşam karmaşası içinde tamamen bencilce davranılmaktadır. Her geçen gün dünyanın yaşanılmaz bir yer olmasında en büyük faktör insanlardır. Aslında temel sorun, insanların yaşadığı çevreyi her geçen gün tüketmesidir. İnsanların, dünyayı korumak için çevresel etkilerini en aza indirmesi gerekmektedir. İşte tam bu noktada Yavaş Şehir (Cittaslow) devreye girmektedir.

Yavaş Şehir anlamına gelen Cittaslow hareketinin temelleri 1999 yılında İtalya'nın Orvieto kentinde atılmıştır. İtalyanca Citta ve İngilizce Slow kelimelerinin karışımıyla oluşan Cittaslow kelimesi; Yavaş Şehir anlamında kullanılmaktadır. Sembolü turuncu renkli salyangozdur.

Bu çalışma çerçevesinde; “Yavaş Şehir ve özellikleri hakkında bilgi verilmektedir”. Türkiye'deki Yavaş Şehirler ve özellikle akımın bu şehirlerin tanıtımına ve kalkınmasına nasıl katkı sağlayabileceği hakkında değerlendirmeler yapılmaktadır.

Yavaş Şehir hareketinin ekonomik, mali ve sosyo-kültürel olarak ne gibi katkılar sağladığı, bu hareketin şehirlerin kalkınmasında hangi etkileri ortaya çıkardığı belirtilmektedir. Yavaş Şehir hareketinin Seferihisar çerçevesinde yapılan ve yapılabilecek çalışmalar ile ne gibi katkılar sağladığı veya sağlayabileceği, bu uygulamanın şehirlerin kalkınmasında ne kadar etkili olabileceği hakkında bilgiler verilmektedir.

Yavaş Şehirlerden bazılarını incelerken, bu akımın gelecekte Türkiye'de etkili bir uygulama olabileceği görülmektedir. Küçük şehirlerde yaşayan insanlar bu uygulamayla; küçük, sakin şehirlerini daha kalkınmış, tanınmış, turizm odağı olan Yavaş Şehirlere çevirebilecektir.

Anahtar Kelimeler: Seferihisar, Yavaş Şehir, Yavaş Yaşam.

ABSTRACT

As time progresses, mankind is pushing the frontiers of the world. Many of the critical threshold to the last world, the clutter of life are treated in a completely selfish individual. The biggest factor in having a place unlivable the world, every day people. Actually the main problem is to consume the environment people live every day. People to protect the planet is required to minimise environmental impacts. At this point the slow city (Cittaslow) is activated.

In 1999, the cittaslow slow city movement, which means the foundations of Orvieto Italy in the city have been taken. Citta slow with a mixture of Italian and English words, the Word of cittaslow; is used in the sense of the city slowly. The orange snail is the symbol.

Within the framework of this study; “provided information about the characteristics and slow city”. Slow cities in Turkey, and especially about how it could contribute to the promotion and development of the current city, there is an assessment.

The slow city movement, economic, financial and socio-cultural contribution provides the development of the cities in which it is stated that reveals the effects of tihs movement. The movement of slow city Seferihisar done within the framework of the work to be done and provide a contribution like you do with, or can provide might be effective in this application provides information about how the development of cities.

In reviewing some of the Slow Cities, that is effective in Turkey, it is observed that trend in the future. People who live in small cities with this application; the small, quiet town is more developed, well-known Cities will be able to translate, with a focus on Slow tourism.

Key Words: Seferihisar, Citta Slow, Slow Life.

TABLolar LİSTESİ

<u>Tablo Nr.</u>	<u>Tablonun Adı</u>	<u>Sayfa Nr.</u>
1	Hızlı ve Yavaş Akımlarının Karşılaştırılması.....	11
2	Seferihisar Mükellef Sayıları, 2014.....	49

ŞEKİLLER LİSTESİ

<u>Şekil Nr.</u>	<u>Şekil Adı</u>	<u>Sayfa Nr.</u>
1	Cittaslow Amblemi	6
2	Metropollere Karşı Cittaslowlar	27
3	Orvieto Kenti	30
4	Perşembe Kenti	34
5	Yalvaç Kenti	35
6	Taraklı Kenti	36
7	Gökçeada Kenti.....	38
8	Vize Kenti	39
9	Akyaka Kenti	40
10	Yenipazar Kenti	42
11	Halfeti Kenti.....	43
12	Şavşat Kenti	44
13	Seferihisar Cittaslow Belgesi.....	49
14	Seferihisar Köy Pazarı	54
15	Kadın İşgücü Katılım Oranları.....	60
16	Kadın – Erkek İşsizlik Oranı, 2004 - 2014	61
17	Yenilenebilir Enerji.....	70

GRAFİKLER LİSTESİ

<u>Grafik Nr.</u>	<u>Grafik Adı</u>	<u>Sayfa Nr.</u>
1	Tarım - Tarım Dışı Erkek İstihdam Dağılımı, 2004-2014.....	62
2	Tarım - Tarım Dışı Kadın İstihdam Dağılımı, 2004-2014.....	62

KISALTMALAR LİSTESİ

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AR-GE	: Araştırma Geliştirme
EIU	: Economic Intelligence Unit (Ekonomik İstihbarat Birimi)
EIA	: Energy Information Administration (Enerji Enformasyon İdaresi)
ETKB	: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
GES	: Güneş Enerjisi Sistemi
GV	: Gelir Vergisi
GİB	: Gelir İdaresi Başkanlığı
HİA	: Hane Halkı İş Gücü Anketi
IPA	: Instrument for Pre- Accession Assistance (Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı)
İBB	: İzmir Büyükşehir Belediyesi
İZKA	: İzmir Kalkınma Ajansı
KDV	: Katma Değer Vergisi
Km	: Kilometre
KOBİ	: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KV	: Kurumlar Vergisi
M	: Metre
OECD	: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü

RES	: Rüzgâr Enerjisi Sistemi
SEEP	: Sürdürülebilir Enerji Eylem Planı
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
SSK	: Sosyal Sigortalar Kurumu
TEP	: Ton Eşdeğer Petrol
TOBB	: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
TÜRKONFED	: Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu
WWT	: World Wildlife Fund (Doğal Hayatı Koruma Vakfı)
YEREL GÜNDEM 21:	Yerel Düzeyde Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Katılımcı Eylem Planı Süreci
yy	: Yüzyıl

GİRİŞ

Yavaş Şehir Akımı, küreselleşmenin getirdiği standartlaşmaya karşı yerel özellikleri korumayı amaç edinen bir hareket olarak 1999 yılında İtalya'da başlamıştır. Bu akım; hızlı ve tüketime dayalı bir hayatın egemen olduğu şehir yaşamına farklı bir alternatif olarak ortaya çıkmıştır. Dünya nüfusunun her geçen gün daha da artması şehirlerdeki yaşam kalitesini de olumsuz etkilemektedir. İnsanlar hızı seven, hayatın her safhasında hızla iç içe yaşayan varlıklardır. Bu hız zaman geçtikçe doğal hayatı tahrip etmekte ve doğal çeşitliliği azaltmaktadır. Bu gelişmelerden iklim sistemi de etkilenmektedir.

İklim sisteminin bozulmasının en büyük etkeni insanlardır. Yapılan araştırmalara göre savaşlar sonucunda özellikle II. Dünya savaşından sonra bu yok oluş hızlanmıştır. 1940'ların başında 2 milyar civarında olan dünya nüfusu, 70 yılda 3,5 kat artmıştır. Günümüzde dünya nüfusu yaklaşık 7 milyardır ve hızla artmaktadır. Tüketime aç bu topluluğun yok oluşu biraz daha hızlandıracağı ortadadır.

Her geçen gün artmakta olan nüfus dünyanın yükünü artırmaktadır. Bu ilerleyiş, dünyaya ağır bir yük olacaktır. Ancak bu yükü hafifletmek yine insanların elindedir. Cittaslow'u burada devreye koymak gerekmektedir. Yavaş Şehir hareketi çerçevesinde bu başarılabilir bir durumdur. Yavaş Şehir hareketi tek başına kapsayıcı bir çözüm olmayabilir ancak bu hareketle önemli çalışmalar hayata geçirilebilir. Yavaş Şehir hareketinde yer alan belirli kriterler gerçekleştirildiği zaman bazı sorunlara küçük de olsa çözüm bulunabileceği gerçeği ortadadır. Bu akım dünyanın geleceği için, yaşanabilir bir dünya için oldukça önemli bir yere sahiptir. Yapılacak olan çalışmalar istenilen sonuçları verecek mi diye düşünmek yerine yapmamız gereken "damlaya damlaya göl olur" atasözünü hatırlamaktır.

Yavaş Şehir 1999 yılında ortaya çıkmıştır ve hızla dünyaya yayılmaktadır. Buna göre bu hareket her geçen gün kabul edilebilirliği artan bir akımdır. Bu güne kadar dünyada 200'e yakın kent bu akımdan etkilenmiştir. Yani henüz "16 yaşında olan bu çocuk" çok hızlı büyümektedir. İnsanların üzerine düşen görev; bu çocuğu geleceğe hazırlamak ve dünyaya faydalı olması için iyi bir insan olmasını sağlamaktır.

Türkiye'de Yavaş Şehir Akımı'nın başkenti İzmir'in Seferihisar ilçesidir. İlçe Yavaş Şehir hareketiyle beraber turizm canlılığını yaşamaya başlamıştır. Bu başlangıç Türkiye'deki pek çok kenti harekete geçirmiştir. 60'ın üzerinde ilçe bu akımın üyesi olabilmek için çalışmalara başlamıştır.

Çok yeni bir konu olması sebebiyle kütüphaneler henüz bu akımla ilgili eserlere doymamıştır ancak Yavaş Şehir Akımı'nın kabul edilebilirliği sosyal medya sayesinde her geçen gün artmaktadır. TRT yapmış olduğu Yavaş Şehir belgeselleriyle bu akıma fazlasıyla dikkat çekmiş durumdadır.

Bu çalışmadaki amaç; Yavaş Şehir Akımının Seferihisar çerçevesinde şehirlere ekonomik ve mali açıdan sağladığı ya da sağlayabileceği katkıları araştırmaktır.

Tez üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Yavaş Şehir hakkında bilgi verilecektir. Bu akımın kriterleri anlatılacak ve diğer yavaş akımları tanıtılacaktır. Yavaş Şehir Akımı'nın olumlu yönlerinden bahsedilerek ve bu akıma yönelik eleştirilere değinilecektir.

İkinci bölümde dünyada Yavaş Şehir unvanı kazanmış bazı yerler hakkında bilgi verilecektir. Farklı ülkelere yerler seçerek üye ülkelere dikkat çekilecektir. Türkiye'deki Yavaş Şehir çalışmaları, üye olan on ilçe çerçevesinde incelenerek ve bu ilçelerin öne çıkan özelliklerine değinilecektir.

Üçüncü bölümde ise Seferihisar ilçesi Yavaş Şehir Akımı kapsamında daha çok "ekonomik ve mali" açıdan incelenecektir. Yavaş Şehir Akımı şehirlerin kalkınmasında ne denli bir etki yapar, bu akımın kayıtdışılığı azaltmada etkileri nelerdir, Yavaş Şehir ve istihdam, Yavaş Şehirlerin yenilenebilir enerji çerçevesinde ekonomiye katkısı üzerinde durulacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GENEL OLARAK YAVAŞ ŞEHİR (CİTTASLOW)

Yavaş Şehir, 1999 yılında İtalya’da Greve in Chianti Belediye Başkanı Paolo Saturnini ile birlikte Orvieto Belediye Başkanı Stefano Cimicchi, Bra Belediye Başkanı Francesca Guida, Positano Belediye Başkanı Domenico Marrone ile birlikte Yavaş Yemek Hareketi’nin başkanı Carlo Petrini tarafından kurulmuştur (Radstrom, 2011:90).

Yavaş Şehir Akımı başlangıçta İtalya’daki şehirlerde yayılmıştır. Ancak bu akım, ilerleyen dönemlerde dünyada yayılacak ve önemli bir harekete dönüşecektir. Yavaş Şehir akımının başlamasındaki ana amaç, kentlerin kimliğine sahip çıkması ve kentlerin aynışlaşmasının önlenmesidir.

Yavaş Şehir Akımı’nın başlangıç noktası, “hızlı yemek”e (fastfood) karşı olan “yavaş yemek” (slowfood) hareketidir. Yavaş yemek hareketi çerçevesinde Yavaş Şehir Akımına değinilecektir.

1.1 Yavaş Hareketi

Yavaş Şehir hareketi, Yavaş Yemek felsefesinin kentlerin tasarım ve planlamasında kullanılmasını amaçlayan uluslararası bir ağ olarak kurulmuştur. Bu harekete uygun bir simge olarak Salyangoz kullanılmaktadır (www.cittaslow.org).

Yavaş Şehir Akımı, hızlı ve modern hayatı eleştiren, hayatın çeşitli alanlarında hız ve modern tüketim çılgınlığını azaltmayı amaçlayan bir harekettir. Bu akımın şehirlerin kalkınmasında ve gelişmesinde önemli katkı sağlaması beklenmektedir. Yavaş Şehir hareketinin, ekonomik açıdan istediği seviyeye ulaşamayan şehirlere önemli katkılar sağlaması beklenmektedir. Yavaş Şehir hareketi, adının aksine çok hızlı gelişme göstermektedir.

Küreselleşmenin ve aynı zamanda hız kazanan teknolojilerin etkisi ile beraber ortak bir kültürün ortaya çıkmaya başladığı söylenebilir. Bu durum küresel işletmeleri ortaya çıkarmış ve bu işletmelere ürünlerini tüm dünyaya yayma olanağı tanımıştır. McDonald’s, Starbucks, Levis gibi hızlı toplum anlayışının simgesi haline gelen ürünler yerel piyasalara

sunularak hem yerel ürünleri hem de yerel kültürleri tehdit eder duruma gelmiştir (Yurtseven vd., 2010:3).

Son yıllarda yaygınlaşmaya başlayan yavaş hareketi, hızlı modern hayatı eleştiren ve hayatın birçok alanlarında (yeme-içme biçimi, yaşam, ekonomik hayat, trafik, ilişkiler.) hız ve modern tüketim kalıplarını dönüştürecek bir kültürel değişimi savunan toplumsal harekettir (Sezgin ve Ünüvar, 2011:107).

İtalyanca Citta (şehir) ve İngilizce Slow (sakin/yavaş) kelimelerinden oluşan Cittaslow, yavaş veya sakın şehir anlamına gelmektedir (Sezgin ve Ünüvar, 2011:127). Cittaslow, küreselleşmenin şehirlerin dokusunu, sakinlerini ve yaşam tarzının standartlaşmasını ve yerel özelliklerinin yok olmasını engellemek için slowfood hareketinden doğmuş bir şehirler birliğidir (Cittaslow Seferihisar, 2010).

Yavaş hareketi bir oluşum değil, felsefedir. Bu hareket belli bir zümreye ait değildir. Yavaş Şehir hareketi bazı ülkelerde enstitüler düzeyinde ele alınmakta bazı ülkelerde sosyal medya aracılığıyla birliktelik sağlayan gruplar oluşturmaktadır. Birçok ülke de ise bu akımın sadece bireysel benimseyicileri bulunmaktadır. Bu nedenle konuyla ilgili çalışma yapmış çeşitli meslek gruplarından insanlar algıladıkları şekilde bu akımı değerlendirebilmektedir. Yavaş hareketi ile ilgilenen Pr. Guttorm Floistad bu hareketin felsefesini şu şekilde özetlemektedir: "Kesin olan tek bir şeyin değiştiğidir. Değişimin ivmesi artıyor. Hayata tutunmak istiyorsanız acele etseniz iyi olur. Günümüzün mesajı budur. Ancak temel ihtiyaçlarımızın değişmediği herkese hatırlatılmalıdır" (Honore, 2008).

Yavaş Şehir hareketi ilk olarak, 1986 yılında Roma'daki İspanyol merdivenlerinde yapılan Mc Donalds açılışının Carlo Petrini önderliğindeki grup tarafından tabaklar dolusu İtalyan makarnası fırlatılarak protesto edilmesiyle başladığı belirtilmektedir. Açılan hızlı yemek restoranlarıyla meydanın estetiği bozulacaktı ve yemek yeme, öyle abur cuburla doymak ve o hızla tüketmek anlamına gelmemekteydi. O andan itibaren daha yavaş ve anlamlı akmaya başlayan zaman adına hızlı yemeğe bir tepki olarak yavaş yemek denilen ve doğaçlama şekillenen karşı hareket giderek yaygınlaşmıştır. İlerleyen yıllarda yalnızca gıda üzerine değil; yaşam, yolculuk, eğitim, okuma, para ve başka alanlarda da ortak bir yavaşlık felsefesinden beslenen bir akım halini almıştır (Şahinkaya, 2010).

Yavaş Şehir, küreselleşmenin yarattığı homojen mekânlardan biri olmak istemeyen, yerel kimliğini ve özelliklerini muhafaza ederek dünya sahnesinde yer almak isteyen

şehirlerin katıldığı uluslararası bir birliktir (Cittaslow Seferihisar, 2015). Kent insanının yaşam kalitesinin, özellikle yiyecek kültürü göz önünde bulundurularak artırılmak istenmesi yavaş kentlerin temel felsefesini oluşturmaktadır (Miele, 2008:135).

Yavaş Şehir Akımı, şehirlerin hangi önemli özelliğe sahip olduklarının belirlenmesi ve bu özelliklerini korumaları için strateji geliştirmesi için yol gösteren bir akımdır. Yavaş Şehir hareketi; şehrin dokusunun, renginin, müziğinin ve hikâyesinin uyum içinde, şehir sakinlerinin ve şehri ziyaret edenlerin zevk alabilecekleri bir hızda yaşanması anlamına gelmektedir (Sezgin ve Ünüvar, 2011:128).

Cittaslow demek; yerel tatları ve sanatları sadece eskilerin hatırlayabildiği kavramlar olmaktan çıkarmak, bunları gelecek nesillerle paylaşmaktır. En önemlisi ise bir şehrin, dünyada binlerce birbirinin aynı şehirden farklılaştırılmasıdır (Cittaslow Seferihisar, 2015).Cittaslow Birliğine üye olan kentlerde çevreye ve insana zararlı olmayan temiz ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı teşvik edilmektedir (Seferihisar Belediyesi Cittaslow Çalışmaları, 2011).

Hızlı ve yavaş felsefelerinin karşılaştırıldığı çalışmalarda hız sözcüğü büyük kent sistemleriyle örneklenmiştir. Hız, düşük kalitede, sürdürülebilirliği olmayan, eşitsiz bir yaşamın olduğu, adeta kopyalanmış gibi birbirlerinin aynı yapılar ve yaşam tarzlarından oluşan, yerel tarih ve kültürel özelliklerin göz ardı edildiği yapıların oluşumuna neden olmaktadır. Yavaşlık ise Yavaş Şehir ve yavaş yemek çalışmalarıyla örgütlenmiştir. Yavaşlık ile kişiye özgü üretimin ve tüketimin sağlandığı, kişilere birden fazla alternatiften birini seçme şansının sunulduğu, sürdürülebilirliği desteklediği, yüksek kaliteli üretim yapıldığı, yerel ve geleneksel özelliklerinin dikkate alındığı yapılar oluşturduğundan bahsedilmektedir (Kostulska vd., 2011:186-192).

Yavaş hareketi, dünyanın her bölgesinin yerel kültürünü korumasını ve sahip çıkmasını savunmakta, küreselleşmeyi reddetmemekle birlikte özgünlüğü ve küreselleşmenin olumsuz etkilerini vurgulamaktadır. Yavaş hareketi; hıza karşı bir reaksiyon olmakla birlikte saate bakmaktan ve sürekli aceleden kaçınmak, yaşam kalitesini yükseltmek ve zamanın hızını kesmek amacıyla ortaya çıkan hareketleri kapsamaktadır (Caffyn, 2007).

Cittaslow Birliği 15 Ekim 1999 tarihinde İtalya'nın Orvieto kentinde, Chianti-Orvieto-Bra ve Positano kentlerinin belediye başkanları ve Slowfood hareketinin kurucusu

Carlo Petrini tarafından imzalanan Yavaş Şehirler Sözleşmesiyle resmen kurulmuştur (Karakurt, 2013:215-127).

Orvieto; İtalya'nın bir kıyıya ya da yabancı bir ülkeye komşu olmayan tek bölgesidir (Atlas, 2015:78). Orvieto'nun üzerinde kurulduğu yaklaşık 100 m yükseklikteki kayalıklarda yer alan, ziyaretçilerin gezebildikleri gizli tüneller, mağaralardan oluşan lâbirentler uzun zaman bir sır olarak kalmıştır. Orvieto'nun altında kuyular, merdivenler, devasa odalar, sarnıçlar ve geçitlerden oluşan başka bir şehir saklıdır (Atlas, 2015:78-79).

Şehir mimari değer taşıyan pek çok tarihi esere ev sahipliği yapmaktadır. Orvieto Katedrali Duomo, İtalya'daki Gotik Mimari'nin önemli temsilcilerinden biri sayılır. İçinde mahşer gününü anlatan göz alıcı freskler yer almaktadır. Orvieto, yemyeşil ovanın ortasındaki bu sarp kayalıkta içinde sakladığı zengin mirasla ziyaretçilerini etkilemeyi başarmaktadır (Atlas, 2015:79).

Kurulduğu 1999 yılında 4 üyesi olan Cittaslow'un, 2013 yılında Türkiye'de Cittaslow başkenti olarak seçilen Seferihisar'da gerçekleştirilen genel kurul toplantısında üyelik kriterlerini tamamlayan 7 yeni şehrin de katılımıyla üye sayısı 174'e çıkmıştır (Cittaslow, 2013).

Yavaş Şehir, küçük şehirlerde yaşam kalitesinin sürdürülmesi yönünde çalışmalar yapan bir ağ oluşturmuştur. Yavaş Şehir konsepti; çevrenin korunması, yerel mal ve ürünleri teşvik, her bir şehir için kendine özgü, eşsiz bir sürdürülebilirliği kapsamaktadır (Sustainable Cities, 2015).

Şekil 1: Cittaslow Amblemi

Kaynak:www.cittaslow.org.

Dünya üzerinde Yavaş Şehir olmak için başvurarak Yavaş Şehir kriterlerini karşılayıp bu unvanı almaya hak kazanan 30 ülkeden 200'e yakın şehir vardır. Kullandıkları simge ise turuncu renkli salyangozdur (Atlas, 2015:3).

Yavaş Şehir hareketi, şehirlerde yaşam kalitesinin artırılmasının sağlanmasının yanında; şehirlerin aynılaşmasına da karşı çıkmaktadır. Buna göre; bir şehrin eşsizliği ve kültürel çeşitliliği Cittaslow'un temel değerleridir (Sustainable Cities, 2015).

Yavaş Şehir Birliği'ne üye olmak için aday kentlerin nüfusu 50.000'den az olmalıdır. Aday kentlerin organik tarım desteğinden ziyaretçilerin yerel gıdaları deneyebileceği yerlere kadar bir dizi ölçüte uyması gerekmektedir. Ayrıca bu kentler kaynaklarını ve hammaddelerini koruyacağını, hazır gıda ve kültürel standardizasyonu seçmeyeceğini de taahhüt etmelidir. Yerel ayırt ediciliğin ve yer duygusunun desteklenmesi, yerel gıda ve içeceklerin beğenilmesi kadar önemlidir. Ayrıca var olan çevrenin korunması, ağaç dikimi, daha fazla yeşil alan oluşturulması, bisiklet ve yaya yollarının artırılması, ışıklı panoların kaldırılması, araba alarmlarının yasaklanması, gürültü-ışık ve hava kirliliğinin azaltılması, alternatif enerji kaynaklarının kullanımının desteklenmesi, toplu taşımının geliştirilmesi, yeni yapılarda çevreye dost mimarinin benimsenmesi gerekmektedir. (Bjelland, 2010:11).

Yavaş Şehir, aşağıdaki ilkelere dayalı küçük kentlerle ilgili bir dizi amaç hedefindedir. Bu amaçlar şunlardır (OCHA, 2004:1):

- Standardizasyonu değil, çeşitliliği teşvik etmek
- Yerel kültürü, gelenekleri desteklemek ve teşvik etmek
- Daha sürdürülebilir çevreler için çalışmak
- Yerel üretim ve ürünleri desteklemek ve teşvik etmek
- Özellikle çocuklar ve gençler arasında sağlıklı yaşamı desteklemek ve teşvik etmek
- Yerel toplum ile birlikte bu değerleri inşa etmek üzere beraber çalışmak.

1.2 Cittaslow Felsefesi

Yavaş Şehir hareketinin ana karakteristiği şüphesiz yavaşlık olmuştur. Bu yavaşlık yanlış kurgulanmamalıdır. Yavaşlığı teknolojiye karşı bir duruş olarak algılamamak gerekmektedir. Yavaş Şehir hareketi teknolojiyi de kullanarak gelişmekte olan bir akımdır.

Milan Kundera (2008:38-39), yavaşlık ve hız arasındaki farkı insan yaşamından bir örnekle şöyle açıklamaktadır: "Yavaşlık ile hatırlama, hız ile unutmada gizli bir ilişki vardır. Gözümüzün önüne en sıradan bir durum getirelim. Bir adam sokakta yürüyor. Birden bir şey anımsamak istiyor ama anı uzaklaşıyor. O anda kendiliğinden yürüyüşünü yavaşlatıyor. Buna karşılık az önce yaşadığı kötü bir olayı unutmaya çalışan bir insan, hala çok yakınında olan zamanda, sanki bulunduğu yerden hemen uzaklaşmak istiyormuş gibi elinde olmadan yürüyüşünü hızlandırmaktadır". Varoluşun matematiğinde bu iki temel denklem biçimine girilmektedir: Yavaşlığın derecesi anının yoğunluğuyla doğru orantılıdır; hızın derecesi unutmanın yoğunluğuyla doğru orantılıdır.

Yavaşlık deyince akla her şeyi salyangoz gibi kaplumbağa gibi yavaşça yapmak gelmemelidir. Yavaşlık hareketi insanoğlunun hayatın farklı alanlarında birtakım eylemler gerçekleştirirken daha tatmin edici bir şekilde ve olması gerektiği gibi yapılması gerekliliğini vurgulamaktadır.

Günümüz toplumlarına tarihte görülmemiş ölçüde hız kazanan teknolojik yenilikler sunulmaktadır. Bu yenilikler, bir yandan binlerce km mesafelerin aşılmasına, farklı ülkelerde yaşayan insanların görüntülü konuşma yapabilmelerine imkân sağlamaktadır. Diğer taraftan, mekânların ortadan kaybolduğu ya da artık anlamını yitirdiği gibi bir izlenim yaratmaktadır (Gottscholk, 1999:311).

Yavaşlık, var olan bu yapıyı insanların lehine çevirebilecek alternatif bir yaklaşım olarak karşımıza çıkmaktadır. Yavaşlık, insanlara günlük yaşamlarını oluşturan unsurlarla ilgili zamanlarını daha dikkatli kullanması gerektiğini belirtmektedir. Yavaşlığın temeli, sahip olunan zamanın önem taşıyan işler için kullanılmasıdır (Parkins, 2004:363).

Hızlı bir dünyada insanın yavaşlığı neden önemsemesi gerektiğini şu cümlelerle ifade edilmektedir: "Hız tabiata içkin olan güzelliği görmemizi engelliyor. Bedenlerimiz bu hıza programlı olmadığından, ağır ağır çözülmeye başlamaktadır. Hıza dönük hayat tarzlarımızdan kaynaklanan bedensel ve ruhsal hastalıklarımızda patlama yaşanmaktadır. Yavaşla! Bu hayattan bir defa geçeceksin. Zamanın hızlanması, yavaşlık ve dikkat isteyen uğraşları rafa kaldırmaktadır. Oysa güzel olan, kayda değer olan her şeyi yavaşlıkla yapmaktır. Güzelliği ancak zaman ayırarak fark ederiz" (Sayar, 2009:31-32).

Bu hızlı hayata, daha çok şeye sahip olmak için kendimizi mecbur bilmekteyiz. Fakat hızlı hayat; çok şeye sahip olmak değil, çok şeyden mahrum kalmaya mecbur kılmaktadır.

Kazandıkça yoksullaşmaktayız, yoksullaştıkça daha çok kazanmak zorunda kalmaktayız. Bu noktaya gelindiğinde artık hayat anlamını büyük ölçüde yitirmiştir ve kim niçin yaşadığını bilemez hale gelmiştir (Şimşek, 2003:65-66).

1.3. Cittaslow Tarihçesi

Her şey 1986'da Roma'daki Mc Donalds açılışının Carlo Petrini önderliğindeki grup tarafından protesto edilmesiyle başladı. İlerleyen dönemde bu hareket sadece gıda üzerine değil yaşam, yolculuk, eğitim gibi başka alanlarda da ortak bir yavaşlık felsefesinden beslenen bir akım halini almıştır (Şahinkaya, 2010:1).

Kökenlerini yavaş yemek hareketinden alan Cittaslow, yemekle ilgili kültürel ve çevreyle ilgili konularda çalışan bir sosyal hareket olarak değerlendirilse bile, daha çok küresel bağlamda yerel özgürlüklere vurgu yapan ve yerel bağlamda da yaşam kalitesini artıran bir harekettir. Yerel yönetimler açısından küresel bir model oluşturmayı ve yaygınlaştırmayı amaçlayan hareket yavaş yemek hareketiyle birlikte yavaş yaşamı önermektedir (Polat, 2011).

1.3.1. Yavaş Hareketi Kriterleri

Son zamanların güncel konuları arasında yerini alan Cittaslow, hızlı ve modern hayatı eleştiren ve çeşitli alanlarda modern tüketimi azaltmayı amaçlayan bir harekettir.

Yavaş hareketi bağlantılar kurarak zaman yoksunluğu sorununu gidermeyi amaçlamaktadır. Günümüzde stres, görülmemiş sağlık sorunlarına yol açmaktadır. "Dünya dur! Ben kurtulmak istiyorum" sözü herkesin bazen sahip olduğu bir duygudur. Bu neden kaynaklanmaktadır? Yanlış olan nedir? Bütün bu eğilimlerin ortak yanı bağlantılarıdır. Yaşarken insanlardan ayrı kalınmıyorsa; ailelerle, toplumla, dostlarla sürekli iletişim halinde olmak sağlanacaksa, bunu yapabilmek için yavaş hareket önem taşımaktadır (The Slow Movement, 2011).

Hayata dair her durumun içinde yavaş ibaresi bulunmaktadır. Yavaş Şehir, yavaş yemek ve dahası... Vurgulanmak istenen kısaca şudur: Her şey doğasına uygun olmalıdır. Yavaşlık uyuşuk olmak değildir. Yavaşlık; doğru hızda çalışmak, yaşamak, oynamak ve her şeyin en iyisini yapmakla ilgilidir (yavaş-hayatın-hızlı-yükselişi, 2010).

Yavaş hareketi; hıza karşı reaksiyon ve kültürel ivme gösteren, hayatın mutluluklarından gerçek deneyim arayışına ulaşmak, saate bakmaktan ve sürekli aceleden kaçınmak, yaşam kalitesini yükseltmek, her şeye vakit alan zamanımızın hızını kesmek amacıyla ortaya çıkan hareketleri kapsamaktadır (Sezgin ve Ünüvar, 2011:107-108). Yavaş hareketinin felsefesi, yaşamın çeşitli alanlarına uygulanmış ve bunun sonucunda bazı akımlar ortaya çıkmıştır (wikipedia, 2015):

- Yavaş Yemek
- Yavaş Şehir, Yavaş Ebeveynlik
- Yavaş Sanat, Yavaş Politikalar
- Yavaş Seyahat
- Yavaş Tasarım

Yavaş hareketi, yaşanılabilir şehirler hareketi ve benzer bağlantılı sürdürülebilirlik oluşumları çerçevesinde gelişen bir olgudur. Yavaş hareketi, hız ve kültürel piyasalara tepki olarak bir meydan okumadır. Yavaş hareketi özellikle yavaş yemek, Yavaş Şehirler ve yavaş trafik hareketi olan üç konu üzerinde yoğunlaşmıştır (Newman ve Jennings, 2008:195).

Bunun dışında yavaş para, yavaş tıp, yavaş okul, yavaş kitap vb. akımlar yavaş hareketinin içinde yer almaktadır. Yavaş hareketi yalnızca uygulandığı ülkelerde değil tüm dünyada ilgi görmektedir (Sezgin ve Ünüvar, 2008:108).

1.3.2. Yavaş Yaşam (Slow Living)

Yavaş yaşam veya kolay yaşam, yaşam ile ilgili bazı özellikleri paylaşmaktadır. Ancak ikisi arasında belirtilmesi gereken önemli farklılıklarda var olmuştur. Kolaylık şimdiye dek hep fikirlerin, duyguların ve etkinliklerin değişen bir kümesi olarak ifade edilse de kırsal yaşam ile kent yaşamı arasında tercih yapan ve modernlik iddialarına kuşku ile yaklaşan tutumluluk ve sıkı çalışmayı da içerir. Örneğin yavaş yaşam maddesel zevke önem verirken, Yavaş Şehir Akımı bazı kent yaşam türlerini uyandırma, toplum ve güzellik içerdiği varsayımı ile başlamıştır (Sezgin ve Ünüvar, 2008:108-109).

Yavaş yaşamdaki temel konu zamandır. Yavaş yaşam, daha fazla zaman kazanmak ve var olan geçici düzeni değiştirmek için atılan ciddi teşebbüsleri içerir. Ancak yavaş

yaşamdaki gerilemenin önemli bir özelliği vardır: Derin düşünmek ve dikkat üzerine vurgu yapmak, belli bir süreliğine bedenin yer ve zaman açısından bilincini geri çekmesini gerektirmektedir (Parkins ve Craig, 2006:2-10).

Küresel günlük yaşamda yavaş yaşam bir kaçış şansı değildir. Alışlagelmiş toplumlarda zaman ve mekânın eşitsiz ve ayrışık dağılımına bir cevaptır. Günlük yaşamda, küreselleşmenin yerel halk tarafından nasıl algılandığını göstermesi için yavaş yaşam ile küreselleşme anlamsal ve yapısal açıdan ilişkilendirilmelidir. Çünkü küreselleşme, özelliği itibariyle yerel halkı silmekle tehdit etmektedir (Parkins ve Craig, 2006:2-10).

Yavaş yaşam, tüketici bazlı değişimin altında, çağdaş toplumların ekonomik ve kültürel dinamikleri ile ilgili çalışıp harcayarak yaşam stiline olumsuz sonuçlarına bir tepki çerçevesinde ortaya çıkan ve daha geniş kapsamlı bir felsefi değişimdir. Bu değişimin stenografisi (sembol kullanan hızlı yazı sistemi); yaşamda hızlıdan yavaşla geçiş olarak tanımlanabilmektedir. Slow Felsefesi tek bir kelime ile özetlenebilir o da; dengedir. İnsanlar doğru hızda yaşamayı alışkanlık haline getirmelidir (Bjelland, 2010:11).

Tablo 1: Hızlı ve Yavaş Akımlarının Karşılaştırılması

Yaklaşımlar	Hızlı	Yavaş
Özellikler	Homojen Tek zorunluluk Eşitsiz Endüstriyel Standart Kurumsal Sürdürülemez Kopyalanmış Düşük kalite Çoğaltılabilir Yerel tarih ve kültüre duyarsız	Kişiyeye özgü Çoklu zorunluluk Eşit El işi Özel Taban örgütlü Sürdürülebilir Gerçek Yüksek kalite Kişiyeye özgü Yerel tarih ve kültüre duyarlı
Örnekler	Mega Kent projeleri Hava kirliliği Endüstriyel gıda sistemleri	Toplum ekonomik gelişimi Yavaş şehir Yavaş yemek

Kaynak: (Sezgin ve Ünüvar, 2011:111)

Gerçeklik yavaş, standardizasyon hızlıdır. Bireysellik yavaş, şubeler hızlıdır. Sessizlik yavaş, gürültü hızlıdır. Ağaçlar yavaş, beton hızlıdır. Bisiklet yolları yavaş, park alanları hızlıdır (Bjelland, 2010:11).

Yavaş kelimesi insanların sağlıklı yaşaması için bir anahtardır. Kaynakların kullanımında tüketimi yavaşlatabilsek, sürdürülebilirliği artırma fırsatını yakalayabiliriz. Yavaş kelimesini hayatımızın her alanına yaymamız gerekmektedir. Yavaş trafik demek, gürültü kirliliğinin azalması demektir. Yavaş trafik demek, yenilenebilir enerji kullanımına teşvik demektir. Yenilenebilir enerji ise kaynakların tüketimini azaltmak, yani sürdürülebilirliği artırmak demektir. Yenilenebilir enerji dışı bağımlı olmaktan kurtulmanın anahtarıdır. Yavaş yemek bir anlamda sağlıklı beslenmektir. Yavaş yaşamak, sağlıklı yaşamaktır. Yavaş Şehir, yaşanılabilir bir dünya demektir.

1.3.3. Yavaş Seyahat (Slow Travel)

Yavaş seyahat, az seyahat eden, seyahat ettikleri yerlerde fazla kalan, gezilerini yavaş yapan kişilere araba ve uçak seyahati yerine başka alternatifler sunan kavramsal bir yapı olarak ortaya çıkmıştır (Dickinson ve Lumsdon, 2010:1-4).

Yavaş seyahat, bilinçli seçimler yapmakla ilgilidir. Hızdan çok hız azaltmaktır. Seyahat bir rahatlama anı olup, ev ile gidilecek yer arasında çekilen bir stres değildir. Yavaş seyahat, zamanı yeniden ayarlar ve yokluktan çok bolluğa dönüştürür. Yavaş seyahat, mekânlarla olan ilişkimizi yeniden şekillendirmektedir ve bize ziyaret ettiğimiz yerleri daha iyi tanıma şansı vermektedir. Seçim, tren ile uçak arasında tercih yapmak kadar kolay değildir. Bazı modern trenler, içinden geçtiğimiz bir manzaranın ciddi anlamda takdirine yetmesi için çok hızlıdır. Yavaş seyahat para veya öncelik ile ilgili değildir. Yavaş seyahat bir ruhsal durumdur (Gardner, 2009:10-11).

Yavaş seyahat ile ilgili şunlar belirtilmektedir (Dickinson ve Lumsdon, 2010:79-80):

- Seyahat alınan zevkin bir parçasıdır.
- Yavaş seyahat, yakınımızda bulunan ilgilendiğimiz yerleri keşfetme yoluyla evimizde başlayan bir ruh hali ve fikridir.
- Seyahat modu önemlidir. Gezinler, yavaş seyahat etmeli, hava yolundan kaçınmalıdırlar. Hız bölgeyle iletişimi engeller.

- Yerel pazarlar ve mağazalar eşit derecede önemlidir.
- Yavaş seyahatçiler şehri yavaşça gezmeye ihtiyaç duyarlar.
- Yavaş gezginler toplum ile doğru aşamada ilgilenmelidir.
- Yerel halkın davrandığı gibi davranmak iyidir.

1.3.4. Yavaş Yemek (Slow Food)

Slowfood akımı, 1986 yılında fastfooda tepki olarak İtalya'da ortaya çıkmış ve yerel lezzetlere sahip çıkmayı, doğaya saygı göstermeyi, rahat ve sağlıklı beslenmeyi, ne yediğini bilmeyi, hatta kendi yiyeceğini yetiştirmeyi ve yalnızca tıka basa yemek yemeyi değil, yediği yemekten tat almayı ve yemek ile sosyalleşmeyi ilke edinmiş bir akım olarak başlamıştır (Kavas, 2011:94-97).

İtalyan gazeteci Carlo Petrini bu akımın kurucusudur. Yavaş yemek akımının felsefesi ise gıda üretiminin ve tüketiminin sosyal, ekonomik ve kültürel değerlerini korumaya kadar inmektedir (Sezgin ve Ünüvar, 2011:116).

1986'da başlayan yavaş yemek akımı dünya çapında yerel bölümlerle birlikte uluslararası bir birliğe dönüşmüştür. Yavaş Şehir Akımı ise İtalya, İngiltere, Almanya ve Norveç'teki üye kentlerdeki kavramdır. Yavaş Şehirler Avrupa'ya ait bir kavram olsa da, Yavaş Şehir akımı alternatif kent gelişim rehberinin nasıl uygulanacağı hakkında fikir vermek üzere ABD temelli kent bilginlerinin ve planlama uzmanlarının bu akım üzerinde önemli rolü bulunmaktadır (Mayer ve Knox, 2006:312-323).

Yavaş yemek akımı, yerel toplum ekonomilerini hayati kılan önemli noktalara değinmektedir. Akımın merkezinde, bölge kavramı yer almaktadır. 2005'in ortalarına kadar 50 ülkede, Amerika'daki 140, Almanya'daki 53 ve İtalya'daki 360 yerel bölüm dahil 800 ziyafet olarak düzenlenmiştir. Gıda üretimi ve tüketimi arasında denge kurarak yerel üretime destek sağlanması, kültürel zenginliklerin geri kazanılması, sağlıklı ve dengeli beslenme konusunda önemli gelişmeler kaydedilmesi yavaş yemek akımının ilkelerindedir. Yavaş yemek, bölgesel kalkınmayı da ilgilendiren bir olaydır. Yavaş yemek akımı dışa bağımlılığa karşı çıkmaktadır. Bölgesel üreticilerin kendini geliştirmesi ve yerel ürün kullanımıyla kalkınabilir, sürdürülebilir bir bölge ve kenti hedeflemektedir (Sezgin ve Ünüvar, 2011:117-118).

Slowfood; temiz ve adil bir çevreye özellikle vurgu yapmakta, Terra Madre Day (Toprak Ana Günü) ve Salone Del Gusto günü etkinlikleri çerçevesinde dünyada pek çok yerde çeşitli organizasyonlar düzenlemektedir. Türkiye’de de bu etkinlikler ile ilgili faaliyetlerin gerçekleştirildiği görülmektedir. 1990 yılında ilk uluslararası Yavaş Yemek Kongresi İtalya-Venedik’te düzenlenirken, bunu 1992 yılında Almanya-Königstein, 1993’te İsviçre takip etmiş, hareketin merkezi İtalya-Bra’da kurularak ilk resmîyetini 1996 yılında kazanmıştır (Kavas, 2011:94-97).

Yavaş yemeğin başarısı "Yavaş Yemek" felsefesini kent yaşamının tüm alanlarına yaymaya çalışan slow cities veya Cittaslow gibi akımların doğmasına olanak sağlamıştır. Hazır gıda restoranlarını yasaklaması ve yerel pazarların teşvik edilmesi gibi etkinliklerle geleneksel gıda ve içeceklerin korunmasının ve arttırılmasının yanı sıra Cittaslow trafiğinin azaltılması, parkların iyileştirilmesi, eski binaların yenilenmesi gibi bir dizi kent planlama ve ulaşım önlemleri de uygulanmaktadır (Sezgin ve Ünüvar, 2011:120).

Yavaş yemek hareketi beş ana yarar sağlamaktadır (Dickinson ve Lumsdon, 2010:80):

- Yerel çeşitlilikten üretilmiş taze tadılan yemekler
- Ne yediğimizle ilgili yerel kontrol ve bilginin sağlanması
- Yerel tariflerin ve metotların yaşatılması
- Şehir manzarasının geliştirilmesi
- Yiyecek uzaklığını azaltarak enerji tasarruf etmek

1.3.5. Yavaş Trafik (Slow Traffic)

Yavaş trafik hareketi Almanya' da ve Hollanda'da 1970'lerde başlamıştır. Artan trafik ve yükselen yol kapasitesi yerini daha yavaş trafik ve daha uygun yol kapasitelerine bırakmıştır. Yavaş trafikte yürüyüş, bisiklet kullanımı ve transit geçişler ön plana çıkmıştır. Verilen trafik eğitimi ile trafik yoğunluğu azaltılmıştır. Tüm dünya şehirlerindeki verilere göre yavaş trafik ve az benzin kullanımı verileri arasındaki ilişki oldukça açıktır (Newman ve Jennings, 2008:195-196).

Yavaş trafik bir yandan sağlıklı yaşam için motorlu araç kullanımının azaltılmasını desteklerken diğer taraftan mevcut trafiğin daha yavaş ama akıcı olmasını amaçlayarak yakıt tüketiminin dengelenmesini sağlamaktadır (Sezgin ve Ünüvar, 2011:123).

1.3.6. Yavaş Turizm (Slow Tourism)

Yavaş turizm; doğa, manzara, kültür, gastronomi, tarih ve geleneklerin tadını çıkarmak için her bireyin haklarını korumayı amaçlayan, sorumlu ve yenilikçi turizm tanıtımı için yapılan çabalardır. Yavaş turizm, eğitim ve bilginin bölge sakinlerine ve ziyaretçilerine, turizm değerlerini korumasını ve teşvikini amaçlayan bir harekettir. Yavaş turizm çalışmaları, yararlananların yavaş bir şekilde seyahat etmelerini sağlayarak, onları korumak için tüm insanlık ve gelecek nesiller adına önem taşıyan bir harekettir. Yavaş turizm hem doğal hem de kültürel farklılıklara saygı, uyum ve aynı zamanda toplumsal sorumlu turizmi teşvik etmektedir (Sezgin ve Ünüvar, 2011:124). Yavaş turizm kavramı üretim, satış ve tüketimi içeren; sosyal, psikolojik, kültürel ve politik öğelerle ilişkili bir süreç olarak açıklanmaktadır (Yurtseven vd., 2010:54).

Yavaş turizmin deneyimleri birbirini izleyen altı boyuttan oluşmaktadır (Sezgin ve Ünüvar, 2011:124):

- Zaman (time)
- Yavaşlık (slowness)
- Kirlilik (contamination)
- Gerçeklik (authenticity)
- Sürdürülebilirlik (sustainability)
- Heyecan (emotion)

Yavaş turizmin temelinde konukseverlik vardır. Konukseverliğin klasik tanımları bunun bir sosyal olgu olduğunu ve kökeninin binlerce yıl öncesine dayandığını belirtmektedir. Bu bağlamda konukseverlik genellikle normalde o haneden olmayan kişilere yiyecek içecek sunma ve bazen de kalacak yer sağlama olarak tanımlanmaktadır. (Sezgin ve Ünüvar, 2011:124). Yavaş turizmin belirgin özelliklerini yerel doğanın, tarihin ve kültürel kaynakların korunması, belirli yerel kaynakların düzenli kullanılması ve yerel ekonominin

canlandırılması şeklinde açıklamaktadır. Ayrıca yavaş turizmin yerel geleneklerin değerlendirilmesine, doğal çevrenin ve yerel ekonominin gelişmesine olanak sağladığını vurgulayarak, gösterişli turların aksine yerel insanlar ve doğa arasında zevk paylaşımını ve eğlenmeyi özendirmediği vurgulanmaktadır (Yurtseven vd., 2010:54).

Bilindiği gibi turizm toplumlar arasında ekonomik, toplumsal ve siyasi iş birliğinin en önemli araçlarından biri olmuştur. Zira turizm ekonomik bir olay olduğu kadar sosyal ve kültürel değerler ile toplumların birbirlerini daha iyi tanımalarına olanak sağlayan, çevrenin değerini artıran ve nihayet doğal dengesini korumayı amaçlayan bir endüstridir (Avcıkurt ve Köroğlu, 2002:1-10).

1.4. Yavaş Şehir Kriterleri

Cittaslow'a giriş öncesinde şehirlerin bir değerlendirmeden geçmesi gerekmektedir. Üyeliğe kabul için bir şehirde Yavaş Şehir hedefleri için yapılan öz değerlendirmeden %50'sini gerçekleştirmiş olmak gerekmektedir

Yavaş Şehirler temelde mali değerlere sahip çıkarak çevreye saygılı olan yaşam tarzını hedeflemektedir. Bir şehrin bu sıfatı kazanabilmesi için, Yavaş Şehirler Birliğinin koyduğu kriterlere uyma konusundaki şartlı sözleşme imzalanması gerekmektedir (Sezgin ve Ünüvar, 2011:130). Birliğe üye olmak için birliğin belirlediği kriterleri yerine getirmek gerekir. Bu kriterler ise şunlardır (Cittaslow Türkiye, 2015):

- Üyelik için nüfusun 50.000'den az olması gerekmektedir
- Kentler geleneksel yapılarını korumalıdır
- Arabalar şehir merkezinden çıkarılmalıdır
- Yerel ürünler kullanılmalıdır
- Yenilenebilir enerji kullanılmalıdır
- Süpermarketler ve fastfood restoranları olmamalıdır
- Yerel ürün satan işletmeler desteklenmelidir
- Kent dokusu korunmalıdır

- Eski yapılar restore edilmelidir
- El sanatları korunmalıdır
- Gürültü kirliliği kesilmelidir
- Havanın ve kent yaşamının kalitesi yükseltilmelidir
- Organik ürünlerin üretilmesi ve tüketilmesinin artırılması için çalışmalar yapılmalıdır
- Konukseverlik olgusunun korunması gerekmektedir.

Yavaş Şehir hareketine göre iyi yaşamakla yavaş yaşamak arasında fark vardır. İyi yaşamak; vatandaşlara yaşadıkları yerlerde rahat bir biçimde hizmet verebilmek ve vatandaşların sorunlarını çözerken sakin kalabilmek ancak yavaş yaşamın sunduğu olanaklarla sağlanabilir. Bugünün ve geleceğin sağladığı-sağlayacağı olanaklar sayesinde geçmişin mirası ve bilgi birikiminden faydalanmak, sorunların çözümünde kolaylık sağlayacaktır. Yavaş Şehir olmak, zamanı durdurup her şeyi geri almak anlamına gelmemektedir. Amaç müzelerin içerisinde yaşıyormuş gibi yaşamak değildir. Bu hareket Modern yaşam ile geleneksel yaşam arasında köprü kurarak kaliteli yaşamayı başarabilmektir.

Yavaş Şehir'e katılmak için başvuran herhangi bir şehir bazı ana kriterleri yerine getirmek zorundadır. Şehirler, bu ana kriterlerdeki koşulları kendine hedef belirlemeli ve bir an önce bu kriterleri yerine getirmek için çalışmaya başlamalıdır. Bu kriterler şunlardır (Cittaslow, 2011):

- Çevre politikaları
- Altyapı politikaları
- Kentsel doku kalitesinin artırılması
- Konukseverlik
- Yerel üretim ve ürünlerin desteklenmesi
- Cittaslow bilinci ve iletişim

Yavaş Şehir Akımı, küçük kentler için çok önemli bir kalite projesidir. Bu akım ile birlikte üye şehirlerin kültür, ekonomi, barınma, teknoloji, ortak sorumluluk, çevre koruma, sağlıklı gıda gibi konularda daha zengin bir yapıya kavuşması beklenmektedir.

Yavaş Şehir sayesinde şehir pazarlama politikalarının kalitesini ve verimliliğini geliştirebilmekte ve turizm olanakları artırılabilir. Turizm, şehirlerin kendilerine kimlik oluşturması adına yapılan çalışmalarda başrol oynamaktadır. Turizm günümüzde de hızla büyüyen bir sektördür. Bölgesel alanlarda yapılan turizm çalışmaları, pazar arayışında olan sektörlerle de bir cevap mahiyetindedir. Şehirler, turizm cazibesini kullanarak olumlu imaj oluşturmaya çalışmaktadır. Turizm merkezi haline gelmiş şehirler, artık birer marka şehir olmaktadır.

Yavaş Şehir olmaya hak kazanan dünyadaki birçok şehirde nüfus her geçen gün artmaktadır. Bu artışta yerli ve yabancı turist sayısındaki canlılıkta etkilidir. Bu akımdan etkilenen şehirlerine yerleşmek amacıyla gelen birçok turist vardır. Seferihisar bunun en güzel örneklerinden biridir.

Seferihisar 2010 yılındaki göç oranıyla da dikkat çekmiştir. Seferihisar 1980'li yıllarda başlayan ikinci konut hamlesiyle göç almaya başlamıştır. Yavaş Şehir hareketinin etkisiyle bu göç akımı artmaktadır. 2008'de 23 bin 699 olan Seferihisar'ın nüfusu, 2009 yılında 28 bin 603'e, 2010 yılında da ise 29 bin 232 kişiye ulaşmıştır. Yavaş Şehir hareketinin etkisiyle ilçede farklı iş olanaklarının doğması, nüfus artışında önemli etki yapmıştır (Karabulut, 2011). Seferihisar Belediye Başkanı verdiği bir röportajında, Seferihisar'ın 30 bin dolayındaki nüfusunun yaz aylarında 100 bini geçtiği belirtmektedir (Köfteoğlu, 2012).

Yavaş Şehir hareketine göre küçük şehirlerin, geleneksel yapılarını kuralları dikkatle uygulayarak koruması gerekmektedir. Arabalar şehir merkezlerinden çıkarılmalı, insanlar sadece yerel ürünleri tüketmeli ve sürdürülebilir enerji kullanılmalıdır. Yavaş Şehir bildirisi gürültü kirliliği ve trafiği kesmek, yeşil alanları ve yaya bölgelerini artırmak, yerel üretim yapan çiftçilerle bu ürünleri satan dükkân ve lokantaları desteklemek ve yerel estetik öğeleri korumak gibi taahhütler içermektedir. Yavaş Şehir olarak adlandırılmak ve salyangoz logosunu kullanabilmek içinde, şehrin önce kontrol edilmesi daha sonra da dedektifler tarafından düzenli olarak denetlenmesi gerekmektedir. Yine bildiriye göre bir şehrin Yavaş Şehir olup olmadığını incelerken, şehrin yayınlaması gereken "Yavaş Şehir Manifestosu"

incelenmektedir. Bu markayı almak isteyen şehirlerin imzaladığı kurum sözleşmesi de bulunmaktadır (Güney, 2008).

Yavaş Şehir hareketinin en belirgin özelliği, yerel kimliğin canlandırılmasıdır. Bu doğrultuda Yavaş Şehirler hareketinde yerini alan her bir şehir, şu kuralları uygulama alanına koymak durumundadır (Sezgin ve Ünüvar, 2011:135-136):

- Yavaş Şehirler hareketinin ortak logosunun kullanılması
- Bu hareketin temel hedefleriyle doğrudan veya dolaylı olarak uyum içinde çalışmalar yapan/yapacak olan kamu ve özel kuruluşlara destek sağlanması
- Şehrin karakteristik özelliklerinin yanı sıra, yaşanan çevrenin korunması, zenginleştirilmesi ve çevreyle iç içe bir şehir hayatının sağlanması için politikalar belirlenmesi
- Şehrin sükûnetini bozan ses ve gürültü kirliliğinin önüne geçilmesi
- Şehrin tarihi yapısını koruyacak şekilde altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesi
- Çevre ve şehir yapısının kalitesini artıracak ve geliştirecek teknolojinin kullanılması
- Yayalar için ayrılan alanların genişletilmesi
- Gıda ürünleri üretiminin tamamen tabii ve çevreyle ilgili yollarla gerçekleştirilmesi için gereken önlemlerin alınması
- Üretimi her geçen gün azalan mahalli ürünlerin koruma altına alınması ve bu ürünlerin üretiminin artması için her türlü teşvikin sağlanması
- İnsanların rahatlıkla geleneksel ürünleri, yiyecekleri temin edebilecekleri hatta sohbet için bir araya gelebilecekleri alışveriş mekânlarının, lokantaların veya toplantı yerlerinin tesis edilmesi
- İnsanlara Yavaş Şehir hareketinin temel prensiplerinin ve düşünce altyapısının her fırsatta anlatılması

Kasım 1999'da Orvieto'da hazırlanan sözleşmeye göre Yavaş Şehirlerin şu şartları sağlaması beklenmektedir (<http://www.agacler.net/forum>):

- Etrafını çevreleyen bölgenin ve kentsel düzenin niteliklerini korumak ve geliştirmek için yeniden kullanma tekniklerini araştırarak, çevresel politikalar uygulanması
- Toprağın işgali için değil, kullanımının geliştirilmesi için, işlevsel bir altyapı politikasının uygulanması gerekmektedir
- Çevrenin ve kent düzeninin kalitesini geliştirmek için teknoloji kullanımının artırılması sağlanmalıdır
- Doğal çevreyle uyumlu tekniklerin kullanımıyla üretilen yiyecek maddelerinin tüketimini desteklemeli, genetik yapısıyla oynanmış ürünleri hariç tutarak "slowfood ark and presidia" projeleriyle, işbirliği içerisinde zor durumlar için gereken tipik ürünlerin yaygınlaştırılması gerekmektedir
- Bir bölgenin kültür ve gelenekleri korunarak simgeleşmesine katkıda bulunup, yerli üretimi teşvik edilmelidir ve tüketicilerle kaliteli üreticiler-satıcılar arasında doğrudan temas kurulabilmesi için tercih edilebilir ortamlar ve mekânlar oluşturulmalıdır
- Konukseverlik kalitesini artıracak çalışmalar yapılmalıdır
- Gençlerin ve okulların sistematik bir biçimde lezzet eğitimiyle tanışmasına özel bir dikkat göstererek, yalnızca iç işletmecilerinin değil, bütün vatandaşlarının Yavaş Şehirde yaşadıklarına dair farkındalıklarının sağlanması gerekmektedir

1.4.1. Yavaş Şehir Üyelik Koşulları

Cittaslow tarafından tanınmak için, bir kentin kapsamlı bir dizi kriter ile kendisini değerlendirmesi gerekmektedir. Hiçbir kentin tek seferde bütün kriterleri tamamlaması beklenemez. Ancak her biri başlangıçta karşılayamadığı amaçlardan bazılarına yönelik yaptığı girişimlerle kriterleri gerçekleştirmek için çalışmalar yaptığını göstermelidir. Bu kriterlerin alt başlıkları ise şunlardır (Sezgin ve Ünüvar, 2011:137-140):

➤ Çevre Politikaları

- Hava, ışık ve gürültü kirliliğini ölçün ve azaltın
- Su kalitesini ölçün ve koruyun
- Evsel atıkların gübreye dönüştürülmesini sağlayın

- Alternatif enerji kaynaklarının kullanımını teşvik edin
- Estetik açıdan hoş olmayan reklam panolarının kaldırılması için planlar yapın
- Yerel gündem 21 (sürdürülebilir kalkınma planlamaları) projelerine katılın

➤ **Altyapı Politikaları**

• Yayıların ihtiyaçlarına cevap veren ve alternatif hareketliliği artıran kapsamlı trafik yönetimi, giriş stratejileri ve altyapılar geliştirin

- Kamu binalarının ve alanlarının herkese açık olduğundan emin olun
- Bakımlı yeşil alanlar düzenleyin
- İnsanların oturup dinlenebileceği kamu alanları temin edin
- Devlet binalarının farklı bölümleri için açılış saatlerini belirleyin
- İş saatleri ile kent insanı ihtiyaçlarının aynı saate denk gelmesini planlayın

➤ **Kentsel Yaşam Kalitesi ve Politikalar**

• Kültürel ve yerel önem taşıyan tarihi binaların, alanların ve eserlerin korunmasını, bakımını ve arttırılmasını sağlayın

- Mülk koruma önlemleri ve toplum güvenliği önlemlerini planlayın
- Hoş görümlü çöp kutuları ve verimli kutuların kullanılmasını artırın, atık yönetimi için plan yapın
- Kullanıcıya dost, tarihi kent merkezleri oluşturan politikalar düzenleyin
- Çevreye dost mimariyi teşvik edin
- Kamu alanlarına ve şahsi bahçelere çevreyi güzel gösteren bitkiler ekilmesi için plan yapın
- Tarihi merkezlerin beğenilmesini sağlayın ve bunu kullanıcı dostu kent planı, koruma alanı takdiri, kent tasarım bildirim ve diğer planlar gibi üretimlerle destekleyin

- Kamu kuruluşlarında yeniden kullanılabilir ve geri dönüşümlü tabak, çatal, bıçak kullanımını teşvik edin

- Toplumun yerel yöneticileri ile iletişim kurabileceği internet sayfalarının kullanımını destekleyin

➤ **Tarımsal, Turistik, Esnaf ve Sanatkârlara Dair Politikalar**

- Kentin doğal koşullarında yerel olarak üretilen malların ve üreticilerin güncel bir kaydını oluşturun

- İyi gıda ve beslenme konusunda farkındalık yaratın

- Geleneksel yerel üretimin ve yerel ürünlerin korunması için farkındalık yaratın ve önlem alın

- Düzenli olarak çiftçi pazarları için alan temin edin

- Organik tarım ve ürünler için kalite sertifikasını teşvik edin

- Organik gıda üretimi konusunda eğitim programları düzenleyin

➤ **Misafirperverlik ve Eğitim İçin Planlar**

- Yerel bir yavaş yemek ziyafeti düzenleyin

- Turistlere hizmet veren insanlar için eğitim düzenleyin

- Açıklayıcı bilgiler eşliğinde turistler için işaretli turist rotaları ve politikalar belirleyin

- Tüm halk için sosyal etkinlikler düzenleyin, spor kulüpleri oluşturun ve gönüllülük bazlı fırsatlar sunun

- Gelişimi teşvik etmek, imkânları desteklemek için özel yerel etkinlikleri artırın ve insanların bunlara kolaylıkla gelip eğlenmesini sağlayın

- Cittaslow doğasına uyan tüm girişimleri destekleyin

➤ Cittaslow Üretim Farkındalığı

- Cittaslow prensiplerini destekleyen yerel organizasyonların bir dizinini oluşturun
- Ortaklık konsey bölgelerinde, yazışmalarında Cittaslow amblemini kullanın
- Cittaslow Akımı'nın amaçlarını ve uygulamalarını destekleyin
- Cittaslow konularının nasıl işlediği gösteren broşür ve internet sayfaları hazırlayın
- Yerel ve ulusal basın için iletişim hatları kurun
- Toplumun her yaştaki ve her bölümdeki insanları için sağlıklı bir yaşam sağlayın
- Yerel üretimi kullanmak için yerel okulları, hastaneleri ve toplum merkezlerini teşvik edin

1.4.2. Yavaş Şehir Manifestosu

Yavaş Şehirler, eski zamanlara meraklı insanları, zengin tiyatroları, meydanları, kafeleri, atölyeleri, restoranları, bozulmamış manzaraları ve sevimli zanaatkârları olan şehirlerdir. Bu şehirler; insanların hâlâ mevsimlerin yavaş seyrini fark edebileceği, hakiki ürünlerin tadına varabildiği ve kendine özgü gelenekleri olan yerleşimlerdir (Yem, 2014).

Yavaş Şehir uygulamasının yaygınlaşması için internet sitelerinde Yavaş Şehirle ilgili çeşitli bilgiler paylaşılmaktadır. Buna göre; Yavaş Şehir ilan edilmiş kentlerin yapmış olduğu çalışmalar farklılık gösterebilmektedir. Örneğin farklı iki Yavaş Şehir, yaşanan aynı soruna farklı çözümler sunabilmektedir. Bunda şehirlerin bulunduğu coğrafyanın farklı yapıda olması, geleneklerinin farklı olması ve sorunları geleneklerine uygun bir şekilde çözümlene isteği etkilidir. İnsanlar yaşadıkları şehirde yaşamı kolaylaştırmak için çalışmalar yapmakta ve bunu kendilerine özgü bir şekilde yerine getirmektedir.

Yavaş Şehir; bir yaşam felsefesi, kontrol ve kalite sistemidir. Bu çerçevede yapılması gerekenler şunlardır(Sezgin ve Ünüvar, 2011:142):

- Yavaşça, acele ederek stressiz yaşamak
- Eşsiz ve özel olanı aramak
- Küreselleşen dünyada küçük ve yerel olana saygı duymak

- Daha insancıl, çevreye dost, günümüz ve gelecek nesiller için daha duyarlı olmak
- Kendi vatandaşlarımız üzerine odaklanmak
- Markayı güçlendirmek ve yerel düzlemde sürdürülebilir gelişim ile çalışmak
- Yerel uluslararası çerçevede kendi doğamızı geliştirmeye yardımcı olmak

1.5. Yavaş Şehir Akımının Olumlu Yönleri

Yavaş Şehir Akımını tanıttıktan sonra, bu akımın sağlayabileceği katkılar şu şekilde sıralanabilir;

- Yavaş Şehir Akımı şehirler için önemli bir kalite projesidir. Yavaş Şehir hareketi, modern yaşam ile geleneksel yaşam arasında köprüler kurarak daha kaliteli yaşam elde etmek için çalışmalar yapmaktadır.

- Yavaş Şehirler insanların sağlıklı yaşaması için oldukça önemli adımlar atmaktadır. Kentler, kendilerine has kaynaklarını ön plana çıkararak organik yani daha sağlıklı ürünlerin tüketimini teşvik etmektedir.

- Bu akım kapsamında yer alan kentler, hazır gıda kullanımını azaltacak önlemler almaktadır.

- Son yıllarda yaygınlaşmaya başlayan Yavaş Şehir hareketi, kentlerin ulusal kimliğine sahip çıkması için önemli çalışmalar yapmaktadır. Bu şekilde şehirlerin aynışmasının da önüne geçilmektedir.

- Kent insanının yaşam kalitesi, yiyecek kültürü göz önünde bulundurularak artırılmak istenmektedir.

- Yavaş Şehir Akımının temel felsefesi insan odaklıdır. Daha yaşanılabilir bir dünya ve yenilenebilir enerji kullanımı etkisiyle yok oluşun önüne geçmek amaçlanmaktadır. Cittaslow Birliği'ne üye olan kentlerde çevreye ve insana zararlı olmayan, temiz ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı teşvik edilmektedir. Buna göre kaynakların kullanımı ve tüketimi yavaşlatılarak, sürdürülebilirliğin artırılması amaçlanmaktadır.

- Cittaslow hareketiyle beraber yerel kimlik canlandırılarak, şehir pazarlama politikalarının kalitesi ve verimliliğinin artırılması amaçlanmaktadır.

- Yavaş yemek hareketi kent halkı için bir anahtardır. Yavaş yemek hareketiyle beraber kentler kendi kültürlerini daha rahat pazarlama imkânı bulmaktadır. Yavaş Şehir Akımı bu gelişmeler için bulunmaz fırsattır. Bunun çeşitli örnekleri de mevcuttur. Örnek olarak Bursa İskender ya da Akçaabat Köfte ele alınabilir. Bu kullanılarak Cittaslow şehirlerinin yerel ürünlerinin markalaşması ve tanıtımı oldukça kolay olacaktır. Yerel ürünlerin pazarlamasındaki kolaylık bölge kalkınmasına da önemli katkı sağlayacaktır.

- Yavaş Şehir Akımı bağlantılar kurarak zaman yoksunluğu sorununa da çözüm üretmeyi amaçlamaktadır.

- Son dönemde stres önemli sağlık sorunları arasındaki yerini almıştır. Psikologlar 2000’li yıllarda ön plana çıkmış meslek gruplarından bir tanesidir. Her geçen gün insanlar hayattan zevk alamadıklarını vurgulamaktadır. Hayatın giderek anlamsız olması ve aynışması insanların psikolojilerini olumsuz etkilemektedir. Buna göre Yavaş Şehir Akımı bu aynışmayı ortadan kaldırmak için fırsattır.

- Bu anlamda var olan çevrenin korunması, ağaç dikimi ve yeşil alanların korunarak artırılması, bisiklet ve yaya yolları sayısının artırılması, alternatif enerji kaynaklarının kullanılması ve çevreye dost mimari bu akım kapsamında geliştirilebilecek kavramlardır.

Görüldüğü gibi Yavaş Şehir Akımı kapsamında yapılabilecek birçok çalışma vardır. Bu akım kentlerin kalkınması için önemli bir fırsattır. Yavaş Şehir Akımı markalaşma sürecinin başlangıç noktasıdır. Enerji ve turizm alanında da bu akımla beraber önemli atılımlar gerçekleştirilecektir.

1.6. Yavaş Şehir Akımına Yönelik Eleştiriler

Bu akımın olumlu yönlerinin yanında Yavaş Şehir Akımı’na yönelik bazı eleştiriler de vardır. Bu eleştiriler şunlardır:

- Yavaş Şehir Akımı genişledikçe ve uluslararası tanındıkça, dernek ve belgeleme süreci de uzamaktadır. Örneğin Almanya’daki Cittaslow üyeleri Alman ağını yönetmek için kâr amacı gütmeyen bir grup kurmuştur. Listeyi Almancaya çevirmiş ve ulusal bağlama uyarlamıştır. Genellikle listede altı ana bölüm sabittir ancak bazı değişiklikler yapılabilmektedir.

- Yavaş Şehir Akımına yapılan en önemli eleştiri; zayıflatılmış, geriye dönük ve tek kalmış toplumlara kolaylıkla sahip olabileceğidir. Cittaslow kentleri iş alanı, yenilik veya teknolojiye karşı değildir. (Sezgin ve Ünüvar, 2011:177-178).

- Yavaş Şehirlerde yaşayan halk bu süreçten memnun görünmektedir. Ancak ilerleyen dönemde Yavaş Şehir özelliğinin kaybedilmesinden endişe duyulmaktadır. Kamuoyunda oluşan özellikle imar alanlarıyla ilgili haberler, tüketim çılgınlığını körükleyen ve Yavaş Şehir özellikleriyle bağdaşmayan haberlerdir.

- Yavaş Şehir sakinlerinin bir diğer korkusu da, bu akımın etkisiyle beraber şehirde betonarme yapılaşmanın artarak devam etmesidir. Akımın etkisiyle beraber üye olan şehirlerde birçok proje hayata geçirilmektedir. Her geçen gün yükselen binalardan halk endişelenmektedir.

- Yavaş Şehir hareketi son yıllarda gündeme gelen ve her geçen gün büyüyen bir akımdır. Şehirlerin markalaşmasına yardımcı olan bu hareket, çıkar amaçlı kullanılmamalıdır.

- Şehir sakinlerinin rahatsız olduğu en önemli konulardan biri, bu hareketin insanlara rant sağlamak amaçlı kullanılmasıdır.

- Yavaş Şehir üyeliğiyle beraber ilçelerde çeşitli gelişmeler yaşanmaktadır. Birliğe üye olan ve üyelik sürecinde olan kentlerde yeşil alanların tahribatı sürekli gündeme gelen bir konudur. Mimari alanda yaşanan canlılıkla beraber yeşil alanlara zarar verilmektedir.

- Çarpık yapılaşma kontrol altına alınmalıdır. Ormanların tahribatına izin verilmemeli ve yeşil alanlar korunmalıdır.

- Türkiye'deki Yavaş Şehir birliği üyeleri bir eleştiri portalı oluşturarak şikâyetleri cevaplandırılmalıdır. Bu şekilde yol alındığı zaman, bu hareket daha sağlıklı büyüyecektir.

İKİNCİ BÖLÜM

2. DÜNYADAKİ ve TÜRKİYE'DEKİ YAVAŞ ŞEHİRLER

2.1. Dünyadaki Yavaş Şehirler

Sakin Şehir hareketinin temeli 1999'da İtalya'nın Toscana Bölgesi'nde bulunan Greve in Chianti şehrinde, 30 kadar yavaş yiyecek şehrinin katılımıyla atıldı (Mutdoğan, 2010:3). Cittaslow, başlangıçta İtalya'da kurulmuş ancak 2006 yılının sonlarına doğru Almanya, İngiltere ve Norveç'e de yayılmış bir kent ağdır ve şimdiye kadar buna yeni kentler de eklenmiştir. Cittaslow listesi daha iyi, daha az çılgın yaşam kalitesi, daha yavaş yemek, yerel geleneklere bağlı bir yerel ekonomi ve çevresel kaliteyi arttırmak gibi hedeflere sahiptir. Bu hedefler neoliberalizm altında ilerleme vizyonuna ve sürdürülebilir bir dünya için çalışan uluslararası kent ağına hayali bir alternatif eleştirisi getirmektedir (Sezgin ve Ünüvar, 2011:176).

Şekil 2: Metropollere Karşı Cittaslowlar

Kaynak: Türkiye'deki Sakin Şehirler (Cittaslow), <http://hayatgezinceguzell.blogspot.com.tr/2014/01/turkiyedeki-sakin-sehirler-cittaslow.html>.

2001 yılında ilk kez 28 Cittaslow kentine sertifika verilmiştir. Daha sonraki beş yıllık süreçte birçok kent Cittaslow sertifikası almıştır. Hepsi İtalyan olan kentlerin çoğu Kuzey ve Orta İtalya'da yer almaktadır. Çoğu İtalya'da olan Cittaslow şehirleri birçok ülkeye yayılmıştır (Sezgin ve Ünüvar, 2011:177). Bu ülkeler; Avustralya (3), Avusturya (3), Belçika (6), Kanada (2), Çin (3), Danimarka (2), Finlandiya (1), Fransa (8), Almanya (12), İngiltere (5), Hollanda (7), İtalya, Yeni Zelanda (1), KKTC (1), Kolombiya (1), Macaristan (1), Norveç (4), Polonya (20), Portekiz (6), Güney Afrika (1), Güney Kore (11), İspanya (6), İsveç (1), İsviçre (1), İrlanda (1), İzlanda (1), Japonya (1), ABD (3), Tayvan (1), Türkiye (10), İtalya (77)'dir (Atlas, 2015:95-96).

2.2. Dünyadaki Yavaş Şehir Örnekleri

2.2.1. Sonoma-ABD

ABD'nin Batı Sahili'nde, San Francisco'dan 72 km uzaklıktaki Sonoma, güneşi eksik olmayan Kaliforniya Eyaletinin göz alıcı şehirlerindendir. İlk kez 1835'te Meksika tarafından şehir olarak ilan edilen Sonoma 1848 yılında ABD'nin yönetimine geçmiştir. Sonoma Vadisi, varlığını Akdeniz iklimine borçlu olduğu zeytinlikleriyle de bilinmektedir. Bölge, zeytinyağı ve peynirleriyle nam salmıştır (Atlas, 2015:54-55).

Tarım ve turizm Sonoma'nın önemli ekonomik kaynağıdır. Sonoma Vadisi'nde kırktan fazla şarap fabrikası bulunmaktadır. Şehirde bulunan fabrikalar, dünyanın çeşitli yerlerinden gelen ziyaretçilerin uğrak yerlerindendir. Yarım milyondan fazla ziyaretçi Sonoma şehrine geldiğinde fabrikaları ziyaret etmektedir. Şehirdeki bu fabrikalarda her yıl çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. Sonoma'da eski zeytinlikler, çilek, narenciye ağaçları, domates, salatalık, çeşitli yeşillikler, fındık ve lavanta yetiştirilmektedir. İşletmeler doğal kaynak bakımından oldukça zengindir. Sonoma'da düzenli olarak sanat, film ve müzik festivalleri düzenlenmektedir ve bu festivallere binlerce ziyaretçi katılmaktadır (Cittaslow Sonoma, 2015).

2.2.2. Katoomba-AVUSTRALYA

Sidney'e 106 km uzaklıkta olan Katoomba, Avustralya'nın Mavi Dağlar bölgesindeki en büyük şehirdir. Dünya mirası listesinde bulunan mavi dağlar, göğe yükselen sarp kayalıklarıyla, dağların arasında saklanmış şelaleleriyle ziyaretçilerine görkemli bir manzara sunmaktadır. Bir zamanlar dağdaki madenden Katoomba'ya kömür taşımak için yapılmış,

son derece dik bir güzergâhta yer alan teleferik artık turizm amacıyla kullanılmaktadır. Büyük restoran zincirlerine direnen şehir yerel lezzetler bakımından oldukça zengindir. Katoomba şehri, ziyaretçilerine birçok yöresel yemek fırsatı sunmaktadır (Atlas, 2015:58-59).

Yavaş Şehir Akımı'nın etkisiyle beraber, şehirde birçok proje başlatılmıştır. Bu projeler şehrin ekonomisinin canlanmasına da önemli etki yapmıştır. Bu projeler (Cittaslow Australasia, 2015); her evde bir mutfak bahçe (sağlıklı beslenme), hoş geldiniz paketi(şehre yeni yerleşenler için bilgi), bilgi ve eğitim (atölye çalışmaları ve bahçe üreticilerine eğitim), kelebek çizimleriyle süslü duvarlar ve güneş enerjisi kullanımınıdır. Ayrıca şehirde çeşitli festivaller ve fuarlar düzenlenmektedir.

2.2.3. Mendrisio-İSVİÇRE

İsviçre'nin en güneyinde yer alan Mendrisio, İtalya ile komşudur. Şehrin bulunduğu bölgenin Romalılar zamanında yerleşim yeri olduğu söylenir. Mendrisio kentinde Romalılar döneminden kalma 30 civarında antik mezara, bir eve ve madeni paralara rastlanmaktadır. Mendrisio'da her yıl eylül sonunda bölgedeki üzümlerinin hasadı, Moggio Vadisi'nin keskin kokulu Zincarlin Peyniri eşliğinde yapılan festivallerle kutlanmaktadır (Atlas, 2015:75).

Cittaslow etkinliği kapsamında Mendrisio'da yapılan çalışmalardan bazıları şunlardır (Cittaslow, 2015): Tarihi Paskalya alayı, antika pazarı (120 profesyonel katılımcı ve 10.000'i aşkın ziyaretçi, caz festivalleri, Monte Generoso (tarihe nostalgili yolculuk) ve motosiklet yarışları, yerel mutfak ürünleri ve içecek festivalleri, St Martin adına düzenlenen festivaller.

2.2.4. Orvieto-İTALYA

Orvieto, İtalya'nın bir kıyıya ya da yabancı bir ülkeye komşu olmayan tek bölgesi Umbria'da, Roma ile Floransa'nın ortasında, volkanik tüf kayalıklarının oluşturduğu bir tepede yer almaktadır. Orvieto'nun altında kuyular, merdivenleri devasa odalar, sarnıçlar ve geçitlerden oluşan başka bir şehir saklıdır. Şehir mimari değer taşıyan pek çok tarihi esere ev sahipliği yapmaktadır (Atlas, 2015:79).

Orvieto kenti, kültür gezisi yapmak isteyenlerin ilk adreslerinden birisidir. Orvieto'da (Cittaslow, 2015): Cathedral Paskalya Konseri, Palombella Festivali ve çeşitli festivaller düzenlenmektedir. Şehirde birçok büyüleyici saray, kule ve kilise bulunmaktadır.

Şekil 3: Orvieto Kenti

Kaynak: “8 ayda 8 sakin şehir (CittaSlow) turu”, 2015, <http://allevents.in/orvieto/8-ayda-8-sakin-%C5%9Fehir-cittaslow-turu/1432584653694340>

Okul yemeklerinin gözden geçirilmesi, Cittaslow olduğunda Orvieto'nun teşvik etmeyi üstlendiği en önemli meseledir. O tarihten beri, çocukların lezzet eğitiminin yanında, yiyecekler yoluyla yaşadıkları çevre hakkında bilgi edinmelerini ve bilinçlenmelerini artırmak için fırsatlar oluşturulmuştur. Bu alandaki son çalışmalardan birisi, çocukların yaz aktiviteleri için Lezzet Sarayı tarafından “Hadi lezzeti resmedelim” adıyla başlatılmış olan çalışmadır. Bu proje, şehri tüm hislerini kullanarak tecrübe etmeleri için çocukları teşvik etmeye odaklanmıştır. Proje çerçevesinde, 2007 yılı Temmuz ayından başlayarak 10 yaş ve altındaki çocuklara dört hafta boyunca doğal boyalarla resim yapma kursları verilmiştir. Çocukların geleneksel ve mevsimlik yerel ürünlerle ilgili bilgilenmesi ve bunları bir yemekte nasıl birleştireceğini, yemeği hazırlarken bu görevi diğerleriyle nasıl paylaşacağını tecrübe etmeleri için, duyuşal laboratuvarlarda (lezzet laboratuvarları) yer almaları sağlanmıştır (Miele, 2008:143).

2.2.5. Rezsels-POLONYA

Polonya'nın kuzeydoğusunda Warmia-Mazurya Eyaletinde yer alan Rezsels, Sajna Nehri vadisinde kurulmuş bir kenttir. Bir tepe üzerinde görkemle yükselen Rezsels Kalesi, şehrin kuruluşundan itibaren olayların merkezinde yer almaktadır. Kaleden başka 14. yy'e tarihlenen Gotik Mimari ile süslenen St Peters Kilisesi, bir Cizvit kompleksi olan 15 ve 16. yy'e tarihlenen St Jons Kilisesi ve Manastır, büyük ölçüde korunabilmiş şehir surları ve pazar meydanındaki 19. yüzyıla tarihlenen belediye binası da Rezsels'in kültürel zenginlikleri arasında yer almaktadır (Atlas, 2015:86-87).

Ekonomik açıdan Rezsels'de baskın faaliyet olarak toptan ve perakende ticaret yapılmaktadır. Şehirde 400'e yakın kayıtlı işletme vardır. Rezsels'in yerel ürünleri kalite olarak Avrupa Mutfağı Miras Ağı tarafından onaylanmıştır (Cittaslow, 2015).

Rezsels'de, birçok nehir bulunmaktadır. Ayrıca Rezsels'de kanallar ve 2000'e yakın göl bulunması şehrin tanıtımında oldukça önemli bir etkidir. Nehirlerde ve kanallarda birçok balık çeşidi bulunmaktadır. Ayrıca şehirdeki nehirler; yelken, rüzgâr sörfü, kano ve su kayağı gibi sporlara olanak sağlamaktadır. Mragowo Göller Bölgesi ise pek çok kuş türünün yaşam alanıdır (Atlas, 2015:87).

2.2.6. Vaals-HOLLANDA

Vaals, Hollanda'nın güney ucunda olmasından dolayı "ülke topraklarındaki yurt dışı" olarak bilinmektedir. Vaals Tepesi, 323 m yüksekliğiyle Hollanda'nın en yüksek noktasıdır. Ülkede Drielandenpunt (üç ülke noktası) olarak bilinen, Almanya, Hollanda ve Belçika sınırlarının kesiştiği ve panoramik manzaralar sunan bir seyir terası bulunan nokta bu tepe üzerinde yer almaktadır (Atlas, 2015:94).

Vaals kenti zengin bir tarihe sahiptir. Şehirde iğne fabrikaları ve kumaş alanında endüstri oldukça gelişmiştir. Kumaş fabrikalarından biri 1979 yılından buyana belediye binası olarak kullanılmaktadır. Vaals şehrinde birçok müze ve kilise bulunmaktadır (<http://www.vvvzuidlimburg.nl/>).

Hollanda'da yapılan bir araştırmada belediyelerin "Yavaş Şehir Hareketini" seçmesinin nedenleri üzerinde durulmuştur. Cittaslow üyesi ülkelerin şehirlerinin yer aldığı belediyelerinin deneyimleri, Cittaslow hareketinin marka bilincini geliştirdiği sonucunu göstermektedir. Yerel halk Cittaslow akımını kabullenmiş ve halkın farkındalığını artmıştır.

Yavaş Şehir Akımı, çevreye karşı halkı daha duyarlı hale getirmiştir. Yapılan araştırmanın sonucunda bu akımın en ayırt edici özellikleri olarak; yerel mutfak gelenekleri, yöresel ürünler ve yerel mirasın korunması gibi sonuçlara ulaşılmıştır (Cittaslow in the Netherlands, 2012).

2.3. Türkiye'deki Yavaş Şehir Çalışmaları

Türkiye'de Yavaş Şehir hareketi İzmir'e bağlı Seferihisar'ın 28 Kasım 2009 tarihinde Türkiye'nin ilk, dünyanın 129. Yavaş Şehri olarak Yavaş Şehirler zincirinde yerini almıştır. Bu hareketin Türkiye'de yaygınlaşması için yapılan çalışmalar sonucunda 2010 yılında Sakarya'nın Taraklı, Çanakkale'nin Gökçeada, Aydın'ın Yenipazar ve Muğla'nın Akyaka beldeleri, Sakin Şehir olmak için çalışmalara başladı. 24 Haziran 2011 tarihinde Polonya'nın Lidzbark Warminski şehrinde yapılan Sakin Şehirler Genel Kurulu'nda birliğe katılımı kabul edilen şehirlerle birlikte Türkiye'deki Yavaş Şehir sayısı 5'e çıktı ve böylece Türkiye'de Yavaş Şehir Ulusal Ağı kurulmuş oldu (Sırım, 2012:126).

Türkiye'de bir kentin Yavaş Şehir olmak için "Cittaslow Türkiye Ulusal Ağına" katılması gerekmektedir. Bu süreç şöyle işlemektedir:

Uluslararası Cittaslow Başkanlığı'na hitaben, aday kentin Cittaslow Birliği'ne üyeliğini açıklayan bir başvuru mektubu hazırlaması gerekmektedir. Yazılacak başvuru mektubunda; kentin tanıtımı (tarihi, coğrafi yapısı, nüfusu, sahip olduğu özellikler vb.), Yavaş Şehir ağına başvurma sebep ve gerekçeleri (kentin yavaş felsefeyle olan ilgisi, Cittaslow Birliği'ne neden başvurmak istediği vb.), Cittaslow kriterlerinden hangilerine hâlihazırda sahip olduğu ve kriterleri gerçekleştirmek için yürüttüğü projeler (kentin Cittaslow kriterlerine uyumu, kriterler çerçevesinde şu ana dek yapılanlar ve yapılacak olanlar) ve aday kentin birlikle iletişimde bulunacak kişinin belirlenmesi gerekmektedir (Sezgin ve Ünüvar, 2011:181).

Bir kentin Cittaslow Birliği'ne üye olması için birlik tüzüğünde belirtilen 59 kriter hakkında projeler geliştirilmeli ve bu projeler uygulanmalıdır. Kentin Cittaslow kriterleri hakkında geliştirdiği projelerden oluşan başvuru dosyasının değerlendirilmesinin %50'den fazla puan alması gerekmektedir. Başvuru dosyası iki parça şeklindedir. Kriterler çerçevesinde yapılan projeler hakkında açıklamaların ve fotoğrafların yer aldığı birinci klasör ve bu projelere ilişkin resimler, meclis kararları ve resmi yazılar gibi eklerin bulunduğu ikinci klasör hazırlanmaktadır. İki klasörden oluşan adaylık dosyası Türkçe ve

İngilizce iki kopya halinde Cittaslow Türkiye Ağı'na teslim edilmektedir. Adaylık dosyası Cittaslow Türkiye koordinatörü ve yetkilileri tarafından incelenmektedir. İnceleme sonucunda dosya yeterli puanı alırsa, dosyalar genel merkeze (İtalya) gönderilir. Dosya genel merkez tarafından onaylanırsa, aynı yıl içerisinde bir uluslararası etkinlikte aday kentin üyeliği ilan edilir ve kente Cittaslow sertifikası verilir (Cittaslow Türkiye, 2015).

2.4. Türkiye'deki Yavaş Şehirler

2015 yılı itibariyle Türkiye'deki Yavaş Şehir sayısı Şavşat'ın üyeliğiyle beraber "10" olmuştur. Yavaş şehirlere olan ilgi her geçen gün artmaktadır. Adaylık sürecinde olan kentler de vardır. Bunların katılımıyla beraber kısa zamanda Yavaş Şehir sayısı da artacaktır. Çok farklı ve geniş bir coğrafyaya sahip, aynı zamanda tarihte çok farklı kültürlerle ev sahipliği yapmış olan Türkiye'de, Yavaş Şehir olabilecek belki de yüzlerce şehir bulunmaktadır (Sırım, 2012:126)

Türkiye'de Yavaş Şehir hareketi Seferihisar'ın 28 Kasım 2009 tarihinde Uluslararası Yavaş Şehirler Birliği'ne katılmasıyla resmi olarak kurulmuştur (Cittaslow Türkiye, 2012). Seferihisar Cittaslow üyeliği kapsamında koşulların %73'ünü karşılayarak 28 Kasım 2009'da Cittaslow üyesi olmuştur (Şahinkaya, 2010:14). Seferihisar'ı üçüncü bölümde ayrıntılı olarak incelenmektedir.

2.4.1. Perşembe-Ordu

Perşembe ilçesi, Yavaş Şehir Birliğine 2 Kasım 2012 tarihinde resmen katılmıştır (Yıldırım, 2013:17). Ordu ili merkezine 13 km uzaklıktaki Perşembe ilçesi, Kordontepe denilen dik bir tepenin eteğine kurulmuştur. Daha önce Vona adıyla anılan bu kentin ismi 1945'te Perşembe olarak değiştirilmiştir (Atlas, 2015:10-11). Yüz ölçümü 226 km² olup, ilçe toprakları engebeli bir görünümündedir. Fazla yüksek olmayan tepeler derin ve dik vadilerle birbirinden ayrılmıştır. İlçede toplu yerleşim alanları bulunmamaktadır. Perşembe'nin doğal bir liman olması sebebi ile yılın 365 günü ilçede taze balık bulunmaktadır. Perşembe'de Yavaş Şehir Akımı ile birlikte hayata geçirilen birçok proje vardır. Bunlardan bazıları şunlardır (Yıldırım, 2013:17-18);

- Kanalizasyon arıtma tesisi
- Sahilde bulunan bütün balkonların ve orta refüjde bulunan direklerin sakız sardunya ile süslendirilmesi

- Ordu Kumbaşı Mahallesinden – Perşembe Kaleyaka Mahallesi’ne kadar yaklaşık 10 km bisiklet yolu yapılması
- Hoynat Adası Kuş Cennetine, doğa derneği ile birlikte kuş gözlem yerleri yapılması ve Koçboynuzu (Kral) yolunun yürüyüş yolu olarak yapılması

Şekil 4: Perşembe Kenti

Kaynak: Perşembe, <https://www.google.com.tr/search?q=perşembe+resimleri>.

İlçenin arazi yapısından dolayı halkın çoğu tarımla uğraşmaktadır. İlçe nüfusunun büyük bir kısmı yerli halk, öğrenci ve memurlardan oluşmaktadır. İlçede ticaret ve balıkçılık yapılmaktadır. Tarımda en önemli mahsul fındıktır. Kivi ve çilek yetiştiriciliği Perşembe’de her geçen gün artmaktadır. İlçede ekonomik yönden etkisi hissedilen en önemli kol balıkçılıktır. Perşembe ilçesinde tarım ürünleri çeşitliliği fazladır. İlçe, balıkçı merkezi olarak tanınmaktadır. İlçenin ekonomisi tarıma dayanır. Çiftçi aileleri küçük işletmeler halinde bahçe ve tarla ürünlerini hasat edip ihtiyaçlarından fazlasını pazarlarda satarlar. Son yıllarda seracılığa büyük önem verilmekte, mantar ve çilek üretimi çalışmalarının yaygınlaştığı görülmektedir. Ordu ilinden gelenler için çok canlı bir hafta pazarı kurulmaktadır. Pazartesi günleri yapılan bu hafta pazarında ilçenin belirli yerlerinde sergiler açılır (Cittaslow Perşembe, 2015).

2.4.2. Yalvaç-Isparta

Tarihi ve kültürel değerlerini bugüne taşıma çabalarıyla öne çıkan Isparta'nın Yalvaç ilçesi, Ekim 2012'de İtalya'nın Novellara kentinde düzenlenen Cittaslow Genel Kurulu'nda Türkiye'nin 8. Yavaş Şehri ilan edilmiştir (Sakin Şehir Yalvaç, 2013).

Yalvaç, Sultan Dağları'nın eteklerinde, Hoyran Gölü kıyısında kurulmuş bir yerleşimdir. Kent, Bizans döneminde önemli yerleşim yerlerinden biri olmuştur. Yalvaç şehrinin en yüksek yerine inşa edilen Augustus Tapınağı, su kemerleri, stadyum, Roma Hamamı, Tiberius alanı, şehirde öne çıkan kültürel alanlardan bazılarıdır. Gazniri Bölgesi, kaya mezarlarına ve antik kalıntılara sahiptir (Atlas, 2015:14).

Şekil 5: Yalvaç Kenti

Kaynak: Yalvaç Belediyesi'nden Kültür Hizmeti, 2010, <http://www.gazete32.com.tr/isparta/ilceler/yalvac/yalvac-belediyesinden-kultur-hizmeti-h7884.html>.

Yalvaç'taki el sanatları Türklerin Anadolu'daki tarihi kadar eskidir. Türkler bu bölgeye yerleşerek tarım ve el sanatlarıyla 800 yılı aşkın süredir geçimlerini temin etmektedirler. Son yüzyılda bakırcılık ve kalaycılık mesleği günün şartlarına uyarak tamamen kaybolmuştur. Yalvaç'ta haftada bir gün, her Pazartesi kurulan pazar, çevre köylerden gelen ve yöresel kıyafetlerini giymiş halkın katılımıyla çok renkli ve zengin bir görünümündedir. Pazartesi günleri pazarın açılışının belediye hoparlöründen okunan Pazar Duası ile yapılması ise pazara bereket ve bolluk getiren bir gelenek halini almıştır. Yavaş

Şehir akımının etkisiyle beraber festival ve şenliklerle bisiklet kullanımını özendirmek için toplu bisiklet turu düzenlenmekte ve geleneksel yemekleri yaşatmak, yeni nesle tanıtmak için de geleneksel yemek yarışması yapılmaktadır (Cittaslow Yalvaç, 2015).

2.4.3. Taraklı- Sakarya

Polonya'nın Lidzbark Warminski kentinde 23 - 26 Haziran 2011 tarihleri arasında yapılan 2011 Yavaş Şehirler Genel Kurulu'nda, Taraklı Cittaslow Uluslararası Ağı'na dahil edildi (Gökçeada Rehberi, 2016).

İlçenin yüzölçümü 334 km² olup, bu alanın %20'si tarım alanı, %60'ı orman ve fundalık alan, %10'u çayır ve mera alanı, %10'u tarım dışı alandır. Taraklı, Marmara Bölgesi'nin Doğusunda Sakarya İli sınırları içindedir. İlçe, Marmara Bölgesi'nde yer almasına rağmen, ilçenin genelinde karasal iklim özellikleri görülmektedir. Eski adı "Dablar" olan Taraklı'nın Hellenestik dönemde "Bytinia" adını alan bölge içinde olduğu bilinmektedir (Cittaslow Taraklı, 2015).

Taraklı, Osmanlı'nın ilk yerleşim yerlerinden biridir. Tarihi evleri, çarşısı, çeşme ve hamamlarıyla Osmanlı şehir dokusunun ve sivil mimarisinin çok iyi korunduğu yerlerden biriside bu şehirdir. Taraklı, coğrafyasıyla da gezginleri büyüleyecek güzellikler taşımaktadır. (Atlas, 2015:16).

Şekil 6: Taraklı Kenti

Kaynak: http://www.tarakli.bel.tr/manzara_resimleri.asp

Taraklı, genç nüfusun az olması sebebiyle ekonomik açıdan çok fazla çeşitliliğe sahip değildir. Geçim kaynaklarının başında tarım ve hayvancılık gelmektedir. İlçede iki adet mandıra bulunmaktadır. Bunun yanı sıra halk eğitim merkezleri aracılığıyla tekrar yaygınlaştırılan Taraklı Bezi, hanımlara mali açıdan destek olmaktadır. Sakarya'nın eski Osmanlı Evleriyle ünlü tarihi Taraklı ilçesi turizmin gözdesi konumuna gelmiştir. (Cittaslow Taraklı, 2015).

2.4.4. Gökçeada-Çanakkale

Polonya'nın Lidzbark Warminski kentinde 23 - 26 Haziran 2011 tarihleri arasında yapılan 2011 Sakin Şehirler Genel Kurulu'nda Gökçeada Cittaslow Uluslararası Ağı'na dahil edildi. Gökçeada dünyanın ilk Cittaslow adası ilan edildi (Gökçeada Rehberi, 2016).

Ege'nin maviliklerinin ortasında yer alan Türkiye'nin en büyük adası Gökçeada, büyümlü bir coğrafyaya sahiptir. Çanakkale'ye bağlı adada, zengin su kaynakları nedeniyle, biyolojik çeşitlilik sunan doğal bir yaşam bulunmaktadır. Gökçeada, Türkiye'nin tek su altı milli parkına sahiptir. Adanın Aydıncık ve Kefalos plajlarının ortasında yer alan, tamamen deniz suyu ve yağmurlarla oluşan Tuz Gölü, ada halkının ve kuşların tuz ihtiyacını karşıladığı gibi pek çok kuş türüne ev sahipliği yapmaktadır. Zeytincilik, arıcılık, bağcılık, balıkçılık ve organik tarım ile öne çıkan adada 2009 yılından beri Gökçeada Organik Tarım Festivali yapılmaktadır. Ayrıca yerel ürünlerin tüketiciye en kısa gıda zinciriyle ulaştırılmasını hedefleyen Yeryüzü Pazarı kurulmaktadır (Atlas, 2015:18-19).

Gökçeada'da Rüzgâr Enerjisi kullanılması için gerekli çalışmalar ve ihaleler yapılmaktadır. Kent ve kent dışı alanların zeytin ağacı ve zakkum çiçekleriyle düzenlenmesi projesi yapılmaktadır. Gökçeada'da bisiklet kullanımının yaygınlaştırılması için çalışmalar yapılmaktadır.

Gökçeada rüzgârlı iklimi ve kendine has coğrafi yapısı sayesinde sadece Türkiye'nin değil dünyanın önde gelen sörf merkezlerinden biri olmaya adaydır. Adada özellikle Bulgar sörfçüler sayesinde canlanan sörf ortamı her geçen gün gelişmektedir (Cittaslow Gökçeada, 2015).

Cittaslow Gökçeada Earth Market (Yeryüzü Pazarı) Projesi'yle adaya olan ilgi artırılmaktadır. Bu projenin amaçları şunlardır(Cittaslow Gökçeada, 2015);

- Gökçeeda'da tarıma dayalı sanayi sektöründe faaliyet gösteren kurum ve kuruluşların pazarlama, ihracat ve yenilik kapasitelerinin artırılmasına katkı sağlamak,
- Gökçeeda'da tarıma dayalı sanayi sektöründe faaliyet gösteren kurum ve kuruluşların ortak kullanım alanlarının geliştirilmesine katkı sağlamak,
- Yerli ve yabancı turistlerin Gökçeeda'ya ilgisini artırabilecek, adaya marka değeri katabilecek tarihi, kültürel ve coğrafi değerleri tanıtmak,
- Gökçeeda'ya da turizm sezonunun uzatılabilmesi için agro-turizm, gastro-turizm ve alternatif turizm çeşitlerini yaygınlaştırmaktır.

Şekil 7: Gökçeeda Kenti

Kaynak: Radikal, 2015, <http://www.radikal.com.tr/eglence/gokceada-financial-timesda-1058862/>

2.4.5. Vize-Kırklareli

Kırklareli'ye bağlı Vize İlçesi'nin Uluslararası Yavaş Şehirler Birliği'ne yaptığı başvuru kabul edildi ve Vize'nin Yavaş Şehirler ağına katılmasını onaylayan karar 2 Haziran 2012 tarihinde Avusturya'nın Enns kentinde düzenlenen Cittaslow Koordinasyon Komitesi toplantısı sırasında açıklanmıştır. Bu kararla birlikte Vize, Trakya'nın ilk sakin şehri oldu (Trakya Kalkınma Ajansı, 2012).

Kırklareli'nin bir ilçesi olan Vize, İstanbul'a 138 km uzaklıkta, Yıldız Dağları'nın alüvyonlarıyla zenginleşmiş derelerle beslenen sulak bir ovada yer alır. Dünyanın en büyük

tarihi su yolunun Vize ile İstanbul arasında geç Roma dönemine ait 242 km'lik su yolu olduğu söylenmektedir. Kızılağaç Köyü yakınında Cehennem Şelaleleri; Kıyıköy'ün Karadeniz kıyısındaki koyları ve karstik oluşumların görüldüğü mağaralar coğrafi güzelliklerinin bir parçasıdır (Atlas, 2015:20-21).

Şekil 8: Vize Kenti

Kaynak: <http://www.vize.bel.tr/>

Trakya'da turizm bölgesi olan Vize, bu unvanla yerel kalkınmada farklı bir model oluşturmuştur. İlçe turizm konusunda canlılığı sağlamak adına sosyal yaşam kalitesini en üst düzeye ulaştırma amacındadır. Vize de yapılan Yavaş Şehir çalışmaları çerçevesinde; daha sağlıklı olan yerel besinlerin, organik ürün ve yemeklerin özendirilmesi adına ilçedeki restoranlarla görüşerek yöresel yemeklerin restoranlarda yer almasını sağlamaktadırlar. Yerel tohumları üreten köylü kadınlar tohumları daha çok sahiplenerek organik tarım konusunda çok titiz davranmaktadırlar. Yeşil dokuyu bozmamak için ilçede yaşayanlar bahçe düzenlemesine önem vermektedir. Cittaslow şehir derneğinin kurulmasıyla beraber dernekte el sanatları eğitimi ve hediyelik eşyalar üretilmeye başlanmıştır (Cittaslow Vize, 2015).

İlçedeki sürdürülebilir gelişmeyi sağlamak için Trakya Kalkınma Ajansı, sosyo-ekonomik kalkınma ve küçük ölçekli altyapı geliştirme destek programları ile ilçeye katkı sağlanmaktadır. Bulgaristan-Türkiye IPA sınır ötesi işbirliği programı çerçevesinde yürütülen uluslararası projeler bulunmaktadır. Bu projenin temel amacı doğanın korunması

ve sürdürülebilir turizm alanında Bulgaristan ve Türkiye arasındaki sınır ötesi işbirliği kapasitesinin artırılarak Avrupa bölgesel uyumuna olumlu etki yapması beklenmektedir (Partnership, 2014-2020).

2.4.6. Akyaka-Muğla

2010 yılı Nisan ayında yapılan referanduma katılan yaklaşık bin kişinin yüzde 95'inin evet oyu kullanması sonucu, Akyaka'nın Yavaş Şehir olması için ilk adımlar atılmıştır. 9 Şubat 2011'de Cittaslow Uluslararası Koordinasyon Komitesi'ne başvuru yapıldı ve Uluslararası Yavaş Şehirler Birliği Genel Sekreterliği tarafından, 26 ülkeden 142 belediyenin katıldığı toplantıda Akyaka'nın da içinde bulunduğu 10 belediye Yavaş Şehir ilan edildi. Yavaş Şehir sertifikaları, Polonya'nın başşehri Varşova'da yapılan Cittaslow Genel Kurulu'nda sahiplerine teslim edildi (TimeTurk, 2011).

Akyaka, Muğla ilinin Ula ilçesine bağlı bir beldedir. Körfeze adını veren Gökova, biyolojik çeşitlilik açısından Türkiye'nin önemli bölgelerindedir(Atlas,2015:23). Akyaka vizyonunu “Doğaya saygılı, mimari yapısını koruyan, hizmet altyapısı güçlü, sürdürülebilir ve alternatif turizme odaklı, insanların birlik ve beraberlik içerisinde hareket ettiği bir şehir” olarak belirlemiştir (Cittaslow Akyaka, 2015).

Şekil 9: Akyaka Kenti

Kaynak: “Akyaka Hakkında”, 2015, <http://www.akyaka.org/akyaka>

Cittaslow birliği genel sekreterliği tarafından ilçenin sakin kent ilan edilmesinden sonra, günübirlik gelen yerli ve yabancı ziyaretçi sayısında büyük artış yaşanmıştır. Gökova Körfezi'ne dökülen Kadın Azmağı Deresi, su samurundan deniz kaplumbağasına kadar onlarca hayvan türü ile bazıları tropikal iklimlerde yetişen farklı bitkilere ev sahipliği yapmaktadır. Kadın Azmağı Deresi'ni her yıl yaklaşık 150 bin kişi ziyaret etmektedir (Demokrat Haber, 2015).

Akyaka Yavaş Şehir olduktan bazı çalışmalar yapılmıştır. Bu alışmalar şunlardır (TimeTurk, 2011);

- Poşet kullanımı yasaklanmıştır
- Pazar yerinde sertifikalı ürünlerin satılmasına karar verilmiştir
- Sürdürülebilir turizme yönelik çalışmalar (yürüyüş parkuru, dalma noktaları, arkeolojik gezi parkurları) yapılmaktadır
- Geleneksel değerlerle birlikte beldenin mimari kimliğini korunması amaçlanmaktadır

2.4.7. Yenipazar-Aydın

Yenipazar, Polonya'nın Lidzbark Warminski kentinde düzenlenen 2011 Cittaslow Genel Kurulu'nda Yavaş Şehir olarak, Yaşamın Kolay Olduğu Kentlerin Uluslararası Ağı'na katıldı (Turizm Aktüel Dergisi, 2011).

Aydın il merkezinin 41 km güneydoğusunda bulunan Yenipazar, Büyük Menderes Havzası'nın ortasında yer alır. Çıplak bir tepenin altında gömülü olan Orthosia antik kenti, Yenipazar'ın en önemli kültür varlığıdır. Kent geniş bir alana yayılmaktadır. Kalıntılarının büyük bir kısmı toprak altındadır. Yenipazar'ın doğal güzelliği denilince ilk akla gelen Dip Gölü Tabiat Parkı'dır (Atlas, 2015:24).

İlçede yetiştirilen pamuk, zeytin, incir, domates, biber ve narenciye üretimi ilçe ekonomisine önemli katkıda bulunmaktadır. İlçe yerel tohumlardan ve doğal şartlarda üretilen sebzelerin merkezi konumunda bulunmaktadır. Hafta sonları ilçede üretici pazarları kurulmaktadır. Üretici pazarlarında evlerde hazırlanan doğal gıdalar da satılmaktadır. Son

zamanlarda hayvancılığın yaygınlaşmasıyla birlikte yem üretiminde kullanılan bitkilerde artış gözlenmektedir (Cittaslow Yenipazar, 2015).

Şekil 10: Yenipazar Kenti

Kaynak: <http://www.resimler.tv/resim3361.htm>

Yenipazar ilçesi Yavaş Şehir olduktan sonra ilçede çeşitli çalışmalar yapılmıştır. İlçede özellikle kadınlara yönelik çalışmalar ön plana çıkmıştır. Bu çalışmalar şunlardır (Arslan, 2011);

- Belediye ve İŞKUR destekli kadınlar için kurslar düzenlenmiştir
- Kadınların el emeği ürünlerini pazarlayan bir kooperatif kurulmuştur
- El emeği ile yapılan zeybek ve bebekler, üreten kadın imajının yerleşmesinde etkili olmuştur
- İlçe içerisindeki elektrik hatları yer altına alınarak ilçeye görsel güzellik kazandırılmıştır

2.4.8. Halfeti-Şanlıurfa

Finlandiya'nın Kiristenstad kentinde 2013 tarihinde yapılan Cittaslow Uluslararası Koordinasyon Komitesi toplantısında, Halfeti Cittaslow ilan edildi. Halfeti Belediyesi'nin gayretleriyle, kentlerin özgün kimliklerini koruyarak yaşam kalitesini artırmayı ve

sürdürülebilir gelişmeyi öngören Uluslararası Cittaslow Ağı'nın 9. üyesi Halfeti oldu (Gezi Alemi, 2013).

Şanlıurfa'nın bir ilçesi olan Halfeti, Fırat Nehri kıyısında sarp kayalıkların eteğine kurulmuştur. Halfeti'nin mimari dokusunu kesme taştan, iki katlı ve bahçeli, yüzünü Fırat'a dönmüş evler oluşturur. Ancak Halfeti'nin yapılarının bir kısmı Birecik Baraj Gölü'nün suları altında kalmıştır. Rumkale, Halfeti'nin en önemli tarihsel varlığıdır (Atlas, 2015:26-27). Eski yerleşim yeri GAP projesi çerçevesinde yapılan baraj nedeniyle su altında kalan Halfeti, dünyada siyah gülün yetiştiği tek yer olarak dikkat çekmektedir (İnsan Haber, 2013).

Tarihi taş evleri ve doğal güzelliğiyle Güneydoğunun saklı cenneti Halfeti'ye gelen turistler, bir bölümü sular altında kalan “batık kenti” tekne turuyla gezme imkânı bulmaktadır. Duba üzerine kurulu lokantaların hizmet verdiği ilçeye gelen turistler göl üzerinde yöresel yemeklerle keyifli saatler geçirmektedir (Dünya Gazetesi, 2015).

Şekil 11: Halfeti Kenti

Kaynak: <http://www.halfeti.gov.tr/>

2.4.9. Şavşat-Artvin

Artvin'in Şavşat ilçesi, 2015 yılında Cittaslow Genel Kurulu'nda Cittaslow belgesini alarak Türkiye'nin 10. ve Doğu Karadeniz Bölgesi'nin ise 2. Cittaslow Kenti oldu (Milliyet Gazetesi, 2015).

Artvin il merkezinin 71 km doğusunda bulunan Şavşat, yüksekliği 3000 metreyi aşan dağ sıralarıyla çevrili, dar ve derin vadilerin arasında eşsiz bir coğrafyada yer almaktadır. Sahara Milli Parkı içerisinde bulunan korumaya alınmış bölgede ladin, çam ve köknar ağaçlarının ortasında yer alan Karagöl, Şavşat'taki en büyük göldür. Şavşat'ın kültürel varlıkları arasında Cevizli Köyündeki 10. yüzyıldan kaldığı düşünülen Tibet Kilisesi, Köprülü köyündeki kilise ve Zor Mustafa Bey Camisi yer almaktadır. Şavşat bünyesinde birçok endemik türü de barındıran oldukça zengin bir bitki çeşitliliğine ev sahipliği yapmaktadır (Atlas, 2015:30-31).

Şekil 12: Şavşat Kenti

Kaynak:<http://sehirlersavasi.com/ilce-resimleri/index.asp?resimid=5945&ilce=111&il=8>

İlçede tarımsal arazinin sınırlı olması ve sanayi tesislerinin bulunmamasının da sonucu olarak istihdam olanakları yetersiz kalmaktadır. Gelişime uygun potansiyeli bulunan turizm sektörünün il ve ilçe ekonomisine katkısının artırılması için yapılan çalışmalar

sürdürülmektedir. İlçe ekonomisi büyük ölçüde tarımsal üretime dayanmaktadır. Tarımsal üretim ağırlıklı olarak, geleneksel aile tipi işletme yapısı şeklinde sürdürülmektedir. İlçe ekonomisinde önemli bir yeri olan hayvancılık giderek azalan bir eğilim izlemektedir. Şavşat arıcılık açısından da oldukça uygun konuma sahip bir ilçedir (Şavşat Belediyesi, 2015).

2.5. Yavaş Şehirlerin Öne Çıkan Yönleri

Yukarıda incelenen Yavaş Şehirlerin dünyadaki ve Türkiye'deki örnekleriyle ilgili bilgiler verilmiştir. Kentlerin çok sayıda öne çıkan özelliği vardır. Yavaş Şehir hareketi, şehirlerin sahip olduğu özellikleri kullanarak kalkınmasına yardımcı olabilecek birçok özelliğe sahiptir Bu özellikler şunlardır:

- Yavaş Şehirlerde daha çok tarım faaliyetleri ön plana çıkmaktadır. Akımın etkisiyle özellikle organik tarım alanında yapılan çalışmalara önem verilmektedir. Yerli tohum kullanımının özendirilmesi için bu ilçelerde çalışmalar yapılmaktadır.
- Yavaş Şehirlerde sanayi sektörü fazla gelişmediği görülmektedir. Daha çok ihtiyacı karşılamaya yönelik sanayi hamleleri yapılmaktadır.
- Yavaş Şehir üyeliği olan ve aday olan kentlerde turizm alanında önemli çalışmalar yapılmaktadır. Özellikle turistlerin konaklaması için rahat ve geleneklere uygun ortamlar hazırlanmaktadır. Pansiyonculuk alanında çeşitli çalışmalar yapılmakta ve misafirperverlik duygusunu aşılacak eğitimler verilmektedir.
- Yavaş Şehirlerde kadın istihdamı da önemli bir konu haline gelmiştir. Yapılan çalışmalarla ve verilen eğitimlerle kadınlar ekonomik alanda önemli bir gelişme sağlamıştır.
- Yavaş Şehir Akımı'yla beraber kadınlar küçük işletmeler kurabilecek, böylece kadınlar kendilerini güvence altına alabileceklerdir.
- Yavaş Şehir çalışmaları yenilenebilir enerji alanında da önemli atılımlar yapılmasını sağlamıştır. Zira yenilenebilir enerji bu akım için önemli bir konudur. Türkiye'de yenilenebilir enerji kullanımı düşük düzeydedir. Türkiye'nin; tarım, orman, hayvan, organik şehir atıklarından oluşan Biyokitle potansiyeli 17 milyon TEP olarak hesaplanmaktadır.

- Yavaş Şehir olan veya olacak şehirlerde genellikle rüzgâr, güneş, jeotermal kaynak gibi birçok yenilenebilir enerji kaynağı bulunmaktadır. Bu akımın yenilenebilir enerji kaynaklarına önem vermesiyle bu alanda ülkeye önemli bir katkı sağlanabilir.

- Şehirlerin mimarisinde ve şehrin sokaklarında yapılan çeşitli çalışmalar turistlerinde ilgisini çekecek niteliktedir. Bu akım çerçevesinde yapılacak olan bisiklet yolları ve yürüyüş parkurları şehirlere canlılık kazandıracaktır.

- Yavaş Şehir Akımı bünyesinde festivaller düzenlenmektedir. Festival etkinliği olarak bisiklet kullanımı da özendirme amaçlı toplu bisiklet turları düzenlenmektedir.

- Şehirlerin sahip olduğu birçok özellik vardır. Bu özellikler özüne dokunulmadan, eskiyi yaşatarak kullanılmalıdır. Yavaş Şehir Akımı bu bakımdan kaçırılmayacak bir fırsattır. Cittaslow kentleri ve aday kentler tarihi ve doğal birçok güzelliğe ev sahipliği yapmaktadır. Yavaş Şehir Akımı'nın da yardımıyla bu çeşitlilik dünyaya tanıtılmalıdır.

- Firmaların bu şehirlere düzenleyeceği turlar, şehrin kalkınmasında kritik rol oynayacaktır. Bu turlar sayesinde şehirlerin tanınırlığı artacak, birçok yerde şehirlerin reklamları yer alacak, Cittaslow şehirleri birer marka şehir olacaktır.

Görüldüğü gibi Yavaş Şehirlerde ekonomik ve mali açıdan birçok çalışma yapılmaktadır. Akımında etkisiyle kentlerin gizli kalmış yönleri ön plana çıkarılarak pek çok yenilik sağlanmıştır. Yavaş Şehir Akımı'na üye olan dünyadaki şehirlerde ve Türkiye'de çok güzel gelişmeler yaşandığı görülmektedir. Bu çerçevede verilen örneklerin Seferihisar için ne gibi gelişmeler sağladığı ve sağlayabileceği üçüncü bölümde incelenecektir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YAVAŞ ŞEHİR SEFERİHİSAR'IN, EKONOMİK ve MALİ YAPISI

Bu bölümde Türkiye'nin ilk Yavaş Şehri olan Seferihisar'ı bu akım çerçevesinde incelenmektedir. Yavaş Şehir Akımının Seferihisar çerçevesinde şehirlere ekonomik ve mali açıdan sağladığı ya da sağlayabileceği katkıları araştırılmaktadır. Bu çerçevede ilk olarak Seferihisar'ın ekonomik yapısına değinilecektir. Daha sonra ilçenin yatırım profili incelenmiştir. Son olarak çeşitli varsayımlarla beraber Seferihisar'ı Yavaş Şehir Akımı'nın etkisi çerçevesinde; kadın istihdamına, kayıtdışılığa ve yenilenebilir enerji kullanımına nasıl katkı sağladığı ve sağlayabileceği konuları üzerinde durulacaktır.

Seferihisar Yavaş Şehir olduktan sonra turizm sektöründe birçok proje hayata geçirilmiştir. Ev pansiyonculuğu önemli bir gelir kaynağı haline gelmiştir. 2013 yılında Yavaş Şehir Genel Kurulu'nun Seferihisar'da toplanması ilçenin tanınırlığını oldukça artırmıştır.

Seferihisar'da Yavaş Şehir hareketiyle beraber gerçekleştirilen bazı projeler şunlardır (gazeteseferihisar.com, 2015);

- Yaşam kalitesinin yükseltilmesi için yapılan çalışmalar
- Yaşayan kültür ve doğayla ilgili çalışmalar
- Aktif hemşerilik çalışmaları
- Toplumsal barış alanında yapılan çalışmalar
- Dünya vatandaşlığı alanında yapılan çalışmalar

3.1. Seferihisar

Türkiye'nin ilk sakin şehri olan Seferihisar'ın, İzmir il merkezine uzaklığı 45 km'dir. Seferihisar, İzmir'deki turizm merkezlerindedir. Seferihisar'da 4 adet "mavi bayraklı" plaj bulunmaktadır (İzmir Kalkınma Ajansı, 2013:37). Seferihisar'ın nüfusu 2009 verilerine göre

28.603'tür. Türkiye'de 872 ilçe arasında gelişmişlik açısından 61. sıradadır. Seferihisar'da 2008-2009 yıllarındaki nüfus artışı, İzmir ortalamasının (% 18,9) üç katından fazla, % 61,5 olarak gerçekleşmiştir (İzmir Kalkınma Ajansı, 2010:1)

Türkiye'nin ilk Yavaş Şehri olarak dikkatleri üzerine çeken Seferihisar, 2010 yılında en çok göç alan ilçe oldu. 2010 yılında ilçenin nüfusu 29 bin 232'ye ulaşmıştır. Seferihisar Nüfus Müdürlüğü'nden yapılan açıklamada Seferihisar'ın nüfusu 2015 yılı "Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi"ne göre 36.335 kişi olarak belirlenmiştir. İlçenin nüfusunun 17.721 kişi kadın, 18.614'ü erkek olduğu açıklandı (Yeni Haber, 2016).

Seferihisar'ın tarihi, Teos antik şehriyle birlikte 3000 yıl gerilere gitmektedir. Özenle korunan yerel lezzetleriyle Seferihisar ziyaretçilere farklı tatlar sunmaktadır. Seferihisar'da biri organik olmak üzere her hafta dört pazar kurulmaktadır. Her yıl düzenlenen tohum takas şenliğinde yerli tohumlar yaygınlaştırılmakta, çoğaltılarak çiftçilere dağıtılmaktadır (Atlas, 2015:8-9)

Seferihisar 2009 yılında küreselleşmenin kentleri aynılaştırmasına karşı çıkan Cittaslow hareketine katılmıştır. Seferihisar küreselleşmenin kentleri aynılaştırmasına ve özelliklerini yok etmesine karşı çıkan birliğin belirlediği kriterlerleri yerine getirerek Türkiye'nin ilk Cittaslow'u olmuştur. Belediyenin yavaş felsefesini benimsemesi ve gerçekleştirdiği projeler Seferihisar'ı bu alanda örnek bir belediye haline getirmiştir. Peyzajda yöresel hoş kokulu bitkilerin kullanılması, güneş enerjili sokak aydınlatma araçları, karbon salınımının hesaplanması, kompost tesisi ve güneş enerji santrali yapımı gibi projeler Seferihisar'ın vizyoner projeleri arasında yer almaktadır (Cittaslow Türkiye, 2015).

Şekil 13: Seferihisar Cittaslow Belgesi

Kaynak: Şahinkaya, Cittaslow ve Seferihisar üzerine değerlendirmeler, 2010:14

Seferihisar, İzmir'in en çok nüfusa sahip 20. ilçesidir ve toplam il nüfusunun yüzde 1,2'sine sahiptir. İlçe göç yüzdesi % 0.18'dir (İzmir Ticaret Odası, 2015:847).

3.2. Seferihisar'ın Ekonomik Yapısı

TÜİK verilerine göre, ilçenin 2000'li yıllardaki GSYH'si yaklaşık 6.6 milyon TL'dir ve il genelinde 24. sıradadır. 2.693\$ kişi başı gelir ile de 21. sırada yer almaktadır. İlçede hidroelektrik, jeotermal, rüzgâr ya da doğalgaz santrali bulunmamaktadır. SSK'ya bağlı çalışan sayısı 2.211 kişi, yine SSK'ya bağlı emekli sayısı 1.071 kişidir. Seferihisar'da 12 adet yabancı sermayeli şirket faaliyetini sürdürmektedir. 1997–2007 yılları arasında teşvik belgeli yaklaşık 4.729.730\$ tutarında 1 yabancı sermayeli yatırım gerçekleşmiştir. Yapılan yatırımın konusu, tarım, avcılık ve ormancılıktır (İzmir Ticaret Odası, 2015:850).

İlçenin sanayi ve ticaret hayatında çeşitli alanlarda faaliyet gösteren işletme, fabrika, atölye ve imalathaneler bulunmaktadır. İlçe merkezinde tanzim et satış mağazası ve otobüs işletmesi olmak üzere 2 adet belediye iktisadi teşekkülü, 11 adet un fabrikası, 9 adet mandıra, 8 adet zeytinyağı fabrikası, 11 adet yaş meyve-sebze paketlenme işletmesi, 2 adet beşer tonluk süt toplama merkezi, 50 adet marangoz imalathanesi, 10 adet soğuk demir atölyesi, 6 adet alüminyum ve 4 adet plastik imalathanesi bulunmaktadır (Şahinkaya, 2010:12).

2006 yılı verilerine göre Seferihisar’da; Gelir Vergisi mükellef sayısı 554, Kurumlar Vergisi mükellef sayısı 290, Katma Değer Vergisi mükellef sayısı 1.068, diğer vergi mükellef sayısı da 7.054 adettir (İzmir Ticaret Odası, 2015:864).

Yavaş Şehir Akımı’yla beraber şehirdeki iş olanaklarının artması mükellef sayılarına da yansımaktadır. Seferihisar Yavaş Şehir olduktan sonra 2010 yılı mükellef sayısı verileri GİB’e göre; potansiyel mükellef sayısı 8.654’tür. Bu mükelleflerin 2.143 faaldir. 2010 yılı GİB verilerine göre Gelir Vergisi mükellef sayısı 881’dir. Yavaş Şehir Akımı’nın büyümesi, şehirlerin ekonomilerinin büyümesinin de habercisi olacaktır. Tabloda da görüleceği üzere hemen hemen tüm mükellef sayılarında artış yaşanmaktadır.

Tablo 2: Seferihisar Mükellef Sayıları, 2014

VDKODU	035114	035114	35114	035114	035114
VERGİ DAİRESİ ADI	SEFERİHİSAR MALMÜDÜR LÜĞÜ	SEFERİHİSAR MALMÜDÜR LÜĞÜ	SEFERİHİSAR MALMÜDÜRL ÜĞÜ	SEFERİHİSAR MALMÜDÜRL ÜĞÜ	SEFERİHİSAR MALMÜDÜRL ÜĞÜ
YIL	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
POTANSİYEL MÜKELLEFLER	8.654	8.607	8.559	8.576	8.579
FAAL MÜKELLEFLER	2.143	2.287	2.543	2.819	2.916
TERK MÜKELLEFLER	3.744	3.955	4.133	4.356	4.594
GELİR VERGİSİ	881	910	956	995	1.035
KURUMLAR VERGİSİ	275	275	263	260	276
KDV	1.109	1.143	1.186	1.219	1.280
GELİR STOPAJ	1.200	1.234	1.276	1.311	1.369
GMSİ	417	525	708	917	947
BASİT USUL	480	485	503	517	534
GELİR GEÇİCİ	859	893	928	961	1.004
KURUM GEÇİCİ	250	246	244	241	262

Kaynak: Gelir İdaresi Başkanlığı (2014), “Seferihisar Mükellef Sayıları”, <http://www.gib.gov.tr> (14.12.2015).

Yavaş Şehir Akımı’nın Seferihisar’a ekonomik ve mali katkı sağladığının en önemli kanıtlarından biri de mükellef sayılarındaki olumlu hareketliliktir. Seferihisar’ın Cittaslow olduğu yıl ile 5 yıl sonrasını karşılaştırıldığında bu katkı daha net ortaya çıkacaktır.

Tablo 2’de yer alan Gelir İdaresi Başkanlığı’nın 2014 yılı verilerine göre Seferihisar’daki faal mükellef sayısı 2.916 kişi olmuştur. Gelir Vergisi mükellef sayılarında da artış yaşanmıştır. 2014 yılı Gelir Vergisi mükellef sayısı 1.035 kişi olmuştur. Tablo 2’den de anlaşıldığı gibi, Yavaş Şehir Akımı Seferihisar’a ve ülkeye mali açıdan katkı sağlamaktadır. Seferihisar’da Gelir Vergisi mükellef sayısında, bir önceki yıla oranla %4’lük bir artış yaşanmaktadır. Türkiye genelinde bir önceki yılın aynı döneminde Gelir Vergisi mükellef sayısında yaşanan canlılık ise %0,04’lük artış yaşanmıştır (GİB, 2014). Bu kıyaslamadan da anlaşılacağı üzere Cittaslow hareketinin etkisiyle Seferihisar’da canlılık yaşandığı varsayımı güçlenmektedir.

Kurumlar Vergisinde yaşanan gelişmeleri inceleyecek olursak; Seferihisar’da 2014 yılında Kurumlar Vergisi mükellef sayısı 276 kişi olmuştur. Bu sayı, bir önceki yıla oranla Kurumlar Vergisi mükellef sayısında %6’lık bir yaşandığını göstermektedir. Türkiye genelinde Kurumlar Vergisi mükellef sayısında yaşanan gelişmelere baktığımızda bu oranın Seferihisar’daki artışın altında kaldığı görülmektedir. Türkiye genelinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %2’lik bir artış yaşanmıştır (GİB, 2014).

Seferihisar’da bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırması şöyledir (Seferihisar Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012:39); Gelir Vergisi 5.194.362,72 TL ile ilk sırayı almaktadır. Gelir Vergisi’ni 2.868.576,39 TL ile diğer gelirler izlemektedir. Üçüncü sırada ise birbirine yakın rakamlarla Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri-Alınan Bağış ve Yardımlar yer almaktadır.

Seferihisar’da bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırmasına bakıldığında, 2010 yılında en büyük paya Gelir Vergisi’nin sahip olduğu görülmektedir. İlçenin kalkınmasında, Gelir Vergisi’nin arttırılması da önemli katkı sağlayacaktır. Bu hareketle beraber ilçedeki işletme sayısında da artış olması beklenmektedir. Elde edilen verilerde bu durumu doğrular niteliktedir.

2011 yılı verilerine göz attığımızda yine Gelir Vergisi ilk sırayı almaktadır. Seferihisar’da 2011 yılı bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırmasında Gelir Vergisi, 6.975.126,25 TL olmuştur (Seferihisar Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012:39).

2008 yılı itibarıyla Seferihisar’da 38 sektörde toplam 761 firma bulunmaktadır (İzmir’deki toplam firma sayısının % 0,85’i). Firma sayısı bakımından ilçede inşaat, oteller ve lokantalar, toptancılık sektörleri öne çıkıyor. 2006-2008 arasında firma sayısında yaşanan

değişim açısından Seferihisar'da kimyasal madde ve ürünleri imalatı, diğer madencilik ve taş ocakçılığı, sigorta ve emeklilik fonları sektörleri gerilerken; evlere yönelik hizmetler, araştırma geliştirme faaliyetleri, kâğıt hamuru ve kâğıt ürünleri imalatı, sağlık hizmetleri sektörleri yükselmektedir (İzmir Kalkınma Ajansı, 2010:1-2).

3.2.1. Seferihisar'da Tarım

İlçe ekonomisi önemli ölçüde tarıma ve özellikle satsuma mandalina, sebzeçilik ve zeytinciliğe dayalıdır. Son yıllarda süs bitkileri ağırlıklı olmak üzere seracılık faaliyeti ve şaraba yönelik üzüm üretimi artmaktadır. Halkın %80'i tarımla uğraşmaktadır (İTO, 2015:852).

Çiftçi sayısının artması Seferihisar pazarına da yansımıştır. Yavaş Şehir hareketinin etkisiyle de 30 civarında olan tezgâh sayısı 300'ü aşmıştır. Yavaş Şehir üyeliğinden sonra Seferihisar'da çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Üretici pazarları kurulmuştur. Yerli tohumu sahip çıkmıştır. 2011 yılında Tohum Merkezi kurulmuştur. İlçede Tohum Takas Şenliği düzenlenmeye başlamıştır (C. Balta, Kişisel Görüşme, 2015).

Seferihisar'da Cittaslow üyeliğinden sonraki süreçte, organik tarım alanında çeşitli çalışmalar yapılmıştır. 2008 yılında İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin başlattığı projede, Orhanlı Köyü pilot bölge olarak seçilmiştir. Seferihisar'da 2015 itibarıyla organik tarım faaliyeti gösteren tesis sayısı 4'tür (www.seferihisar.bel.tr, 2015).

3.2.2. Seferihisar'da Sanayi

İlçede sanayi sektörü gelişmemiştir. İlçedeki tesisler, ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik küçük işletmeler şeklindedir. İlçenin adıyla özdeşleşen ürünü olan satsuma mandalinayı paketlemek için 13 adet narenciye paketleme tesisi, 13 adet zeytinyağı fabrikası, 7 adet mandıra ve 1 adet ambalaj fabrikası bulunmaktadır. Organize Sanayi Bölgesi ve Serbest Bölgesi olmayan İlçede 1 adet küçük sanayi sitesi vardır. Küçük işletmelerin bulunduğu sanayi sitesi 1987 yılında kurulmuştur. 15.000 km²'lik alan üzerinde faaliyet gösteren sitede 180 işletme vardır (İTO, 2015:860).

3.2.3. Seferihisar'da Turizm

Turizm sektörü, İzmir'in diğer kıyı ilçelerinde olduğu gibi, Seferihisar'da da belirli düzeyde gelişim göstermiştir. Seferihisar İzmir Adnan Menderes Havaalanı'na 40 km, kent

merkezinin ise 45 km uzaklıktadır. İlçenin İzmir'e yakın oluşu, düzenli ve sık ulaşım imkânı, özellikle yaz aylarında denize girme amaçlı günübirlik ziyaretleri yoğunlaştırmaktadır. Seferihisar'da turizm, iç turizm ağırlıklıdır. Konaklamalı iç turizm, yabancı konaklamalarına oranla oldukça düşüktür. Dış turizm ise, ilçe kıyılarındaki tesislerin tur bağlantıları kapsamında yürütülmektedir.

Seferihisar ilçesi kıyılarında birçok yerde (Sığacık, Doğanbey-Payamlı, Ürkmez) kıyı turizmi (deniz turizmi) gelişmiştir. İlçede; 60 km'lik sahil şeridi ve birbirinden güzel koylar ile plajlar bulunmaktadır. Bunlardan en önemlileri; Azmak, Küçük Akkum, Büyük Akkum, Ekmeksiz, Bahadır, Çıfıt Kalesi, Doğanbey Payamlı, İpekkum ve Ürkmez'dir (İTO, s:861).

Seferihisar Yavaş Şehir olduktan sonra, turizm daha da önemli bir konu haline gelmiştir. Turizmin ilçe ekonomisine katkısı daha da artmıştır. Turizm alanında yapılan yatırımlar da ön plana çıkmıştır.

Seferihisar Cittaslow olduğu dönemde hiç mavi bayraklı plaja sahip değildi. Yavaş Şehir Akımı'nın etkisiyle de bu alanda çalışmalar yapıldı ve 2014 yılında 5 tane mavi bayraklı plaja sahip oldu. Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada; "Yaz sezonuna övünç duyduğumuz gelişmeler ile başlanmıştır. Deniz-kum-güneş turizminde önemli bir yere sahip plajlar ve marinalar açısından önemli bir başarıya imza atmanın haklı gururu yaşanmaktadır. Dünya turizminde ön plana çıkan birçok ülkeyi geride bırakan Türkiye, artık parmakla gösterilen bir noktaya ulaşmıştır. 2015 yılı mavi bayrak sıralamasında İspanya'nın ardından komşu Yunanistan'ı geçerek ikinci sıraya yükseldik" (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2015)

Seferihisar Yavaş Şehir olduktan sonra çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Yapılan çalışmalar şunlardır (Şahinkaya, 2010:16);

1) Çocukların doğal üretimi öğrenmeleri amacıyla bahçeler oluşturulmaktadır.

2) Yerel üretimin desteklenmesi amacıyla ticari merkezler kurulmasına yönelik kriteri karşılamak amacıyla "Köy Pazarı" kurulmuştur. Eski belediye binası Seferihisar'ın 8 köyüne tahsis edilmiştir. Burada köylüler, kendi ürünlerini sunma imkânı bulmaktadır. Haftanın bir günü de açık pazar kurulmaktadır.

Şekil 14: Seferihisar Köy Pazarı

Kaynak: <http://citta-slow.blogspot.com.tr/>

3) Seferihisar’da bisiklet yollarının yapımı projesi sürdürülmektedir. Bu konuda Belediye Başkanı Tunç Soyer şunları söylemiştir: “Güneş enerjisi ile çalışan bir bisiklet ürettik. İlçe, rampaları pedal çevirmeden çıkmaya olanak sağlayan bisiklete sahip olacak”.

4) Belirli saatlerde kent merkezine motorlu araç alınmayan Seferihisar’da fayton uygulamasını başlatmak için girişimler sürdürülmektedir.

5) Görüntü kirliliği bulunan ana cadde tamamen yenilenmektedir. Bütün tabelalar değiştirilmektedir.

6) 20 ressamla sürdürülen çalışmalar neticesinde, evlerin cephelerinin boyanması, kolonların taş kaplanması, klimalara ahşap ızgara yapılması ile pencere ve balkonlara sardunya konulmasına karar verilmiştir ve bu amaçla 4 bin sardunya fidelenmiştir.

7) Seferihisar’da 75 yaş üstü yurttaşları bir araya getirerek yaşlıların anlattıkları anıların derlenmesinden oluşacak Seferihisar Sözlü Tarihi kitabı çıkartmak hedeflenmiştir.

8) Yılın 300 gününü güneşli geçiren Seferihisar aynı zamanda zengin termal enerji kaynaklarına ve güçlü rüzgâr koridorlarına sahiptir. Bu çerçevede öncelikle kentin ısınmasında jeotermal enerjiyi kullanma hedeflenmektedir. Ayrıca kentin aydınlatılmasında

güneş ve rüzgâr enerjisi kullanan yeni estetik aydınlatma elemanları projelendirilmiş durumdadır.

9) Yerel yemek lokantalarının oluşturulmasına hız verilmiştir. Bu konuda esnaf eğitimine de İzmir'deki üniversitelerden alınan desteklerle devam edilmektedir.

10) Turizm konusunda her şey dahil sistemi yerine ev pansiyonculuğu ve çevreye saygılı, doğal ve tarihi mimari dokuya uygun butik otellerin öne çıkacağı bir projenin olgunlaştırılmasına gayret gösterilmektedir. Bu çerçevede eko-turizmin yaygınlaştırılması amacıyla kentin tamamının turistik bir merkez haline getirilmesi hedeflenmiş durumdadır.

Seferihisar, Yavaş Şehir üyeliğinden sonra dünya çapında bilinen bir şehir haline gelmiştir. Yavaş Şehir Akımı'yla beraber yapılan çalışmaların, şehrin tanıtımına çok önemli katkısı olmuştur. En önemli katkıyı ise 2013 yılında Yavaş Şehirler Genel Kurulu'nun Seferihisar'daki toplantısı sağlamıştır (ETİK, 2013: 53).

Türkiye Turizm Stratejisi – 2023; turizm sektöründe, kamu ve özel sektörün yönetim ilkesi çerçevesinde işbirliğini gündeme taşıyan ve stratejik planlama çalışmalarının yönetim ve uygulamasına yönelik açılımlar sağlamasını hedefleyen bir çalışmadır. Katılımcı planlama anlayışı ile hazırlanan Türkiye Turizm Stratejisi ve Eylem Planı ile üretim, yönetim ve uygulama süreçlerinde sektörün önüne bir yol haritası konularak yönlendirilmesi temel amaç olarak kabul edilmiştir. Türkiye Turizm Stratejisi-2023 çalışmasının temelinde yer alan bu yaklaşım, çalışmanın noktasal değil bölgesel, emredici değil yönlendirici, statik değil dinamik bir çerçevede geliştirilmesini olanaklı kılmaktadır. Türkiye Turizm Stratejisi-2023'ün öngördüğü hedeflerle ülkemizin her yanına dağılmış durumda bulunan sağlık, termal, yayla, kış ve dağ sporları, kültürel açıdan önemli yer ve yerleşmelerin tek tek ele alınmasından çok bunların birbirleriyle entegrasyonu sayesinde daha cazip ve daha güçlü alternatif varış noktaları ve güzergâhlar oluşturulacaktır (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007:1).

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türkiye Turizm-2023 Stratejisi kapsamında çeşitli hedefler belirlemiştir. Bu hedefler genel olarak şu şekildedir (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007:7-10);

- Fiziki planlama uygulanması ile ilgili eksikliği, çeşitli yasal koordinasyon düzenlemeleri ile birlikte ortadan kaldırılacaktır.

- Yerel düzeyde turizm potansiyeli bulunan alanlarda sorun odaklı planlama anlayışı yerine, planlama çalışmaları bütüncül olarak ele alınacaktır.

- Parçacı ve parsel bazında gelişen planlama pratiği sona erdirilerek dünya çapında yarışabilir turizm kentleri oluşturulacaktır.

- Yerel düzeyde plan onama yetkisine sahip kurum ve kuruluşlara teknik personel desteği sağlanacak, böylece yerel bazda turizm gelişimi yönlendirilecektir.

- Yerel ölçekte nokta bazında Konseylerin işler kılınması ile Yerel Gündem 21 gibi katılımcı mekanizmaların oluşturulması sağlanacaktır. Yerel ölçekte turizm gelişim bölgelerinin seçiminde organize turizm faaliyetlerinin geliştirilebileceği geniş alanlar tercih edilecek, mülkiyet, altyapı ve çevre gibi konular için de çözüm önerileri ve sistemli bir yapılanma sağlanacaktır.

- Turizmin geliştirilmesine yönelik bir takım tedbirler alınarak sektörün genel olarak ekonomiye katkı sağlaması açısından bazı teşvikler sunulacaktır.

- Turizm sektörüne, Avrupa Birliği'nin Katılım Öncesi Yardım Aracı (Instrument for Pre Accession Assistance -IPA) Programı çerçevesinde destek alınması için çalışmalar başlatılacaktır.

- Küçük ve Orta Büyüklükte İşletme (KOBİ) tanımına giren turizm konaklama tesislerinin yanı sıra seyahat acentelerinin de bu destekten yararlandırılmalarını sağlayacak vergi rejiminde düzenlemeler yapılacaktır.

- Turizm sektöründe yabancı sermayenin ülkemize yatırım yapması sağlanacaktır.

- Turizm yatırımlarının kısa dönemde yenilenmesine yönelik ihtiyaçları giderilecektir.

- Turizm yatırımlarının teşviki süreci kapsamında tanıtım ve pazarlama politikaları geliştirilecektir.

- Turizmin çeşitlendirilmesini, tüm yıla ve yurda yayılmasına imkân veren projeler geliştirilerek kıyıların dışındaki bölgelere de yatırım yapılması teşvik edilecektir.

Türkiye Turizm Stratejisi-2023, Cittaslow uygulaması için bir fırsata dönüştürülebilir. Strateji-2023 hedefleri çerçevesinde yapılacak olan uygulamalar, Yavaş Şehir Akımı ile özdeşleşmektedir. Örneğin; turizm yatırımlarının tanıtımının artırılması için Yavaş Şehir önemli bir fırsattır. Türkiye’de bilinirliği az olan birçok şehir, bu akım sayesinde adını duyuracaktır. Hatta bu markalaşma yolculuğu ülke sınırlarını aşmıştır. Seferihisar buna en güzel örnektir. Hedefler çerçevesinde ve Yavaş Şehir Akımı ile şehirlere yapılan yatırımlar da artarak devam edecektir.

Kentsel Ölçekte Markalaşma Stratejisi alt başlığında zengin kültürel ve doğal değerlere sahip kentlerimizin markalaştırılarak, turistler için bir çekim noktası haline getirilmesi temel hedeftir. Şehir turizmi anakent ölçeğindeki büyük şehirlerde gerçekleştirilen bir turizm türüdür. Paris, Londra, Montreal ve Prag şehir turizminin yapıldığı en önemli kentler arasındadır. Şehir turizminde şehrin turizm potansiyeli ve çizdiği imaj çok önemlidir. Bu nedenle, şehrin tüm çekim noktalarının maksimum düzeyde kullanılması gerekmektedir. Ülkemizde öncü örnek olarak dünyanın en büyük turizm potansiyeline sahip metropollerinden biri olan İstanbul’da ve diğer büyük şehirlerden Ankara, İzmir ve Antalya’da şehir turizmi projesi başlatılması önerilmektedir. 2010 yılında Avrupa Kültür Başkenti olarak İstanbul’un belirlenmesi bu şehrimizin kültür, sanat, şehircilik ve çevresel kalite olarak güçlendirilmesini gündeme getirmektedir (Şahinkaya, 2010:17-18). Yavaş Şehir hareketiyle beraber üye ilçeler birer marka şehir haline getirilerek turizm pastasından pay almaya başlayabileceklerdir. Büyük bir turizm odağı haline gelmeseler de, bu akım sayesinde yerel kalkınma alanında önemli adımlar atılabilecektir.

3.3. Seferihisar’ın Yatırım Profili

Pazar konusunda çok geniş kitlelere ulaşan Seferihisar, bununla yetinmemiş internet aracılığıyla pazarlama faaliyetlerine devam etmektedir. Seferihisar.com internet adresi aracılığıyla e-satış kapsamında organik pazarda sergilenen ürünlerin satışı yapılmaktadır.

Ayrıca Yavaş Şehir Seferihisar’da Seferihisar Belediyesi ve Buğday Derneği işbirliği ile açılmış olan %100 doğal ekolojik pazar, cumartesi günleri halka hizmet vermektedir. Seferihisar’daki bu Pazar, Türkiye’nin en çevreci, en sosyal-kültürel, en yerel-yerli ve en ucuz pazarı olmayı hedeflemektedir. Gerçekleşmiş bu proje sadece organik tarıma değil yerel ekonomilere ve küçük ölçekli üreticilere öncelik veren bir proje olmayı hedeflemektedir (Prezi, 2013).

Yatırım profili, kamu yatırımları ve özel yatırımlar olmak üzere iki başlık altında incelenmektedir. Kamu yatırımları; Seferihisar Belediyesi yatırımları, Sağlık Bakanlığı yatırımları, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yatırımları, İzmir Büyükşehir Belediyesi yatırımlarından oluşmaktadır. Kamu yatırımlarında bazı projelerde İzmir Kalkınma Ajansı'nın desteği alınmaktadır. İZKA'nın desteğiyle hedeflenen projeler şunlardır (Prezi, 2013):

- Mandalina reçeli ve enginar konservesi üretim tesisi kurulması
- Seferihisar'da sürdürülebilir balıkçılığın geliştirilmesi projesi uygulanması
- Sığacık peyzaj tasarım projesinin geliştirilmesi
- Kadın emeği evleri
- Seferihisar organik pazar uygulamasının yaygınlaştırılması
- Üretici pazarı
- Yeni ilçe terminali
- Mahalle parkları
- Çocuk ve gençlik meydanı
- Ürkmez sineması
- Plaj futbolu sahası

Hedeflenen Projeler;

- İzmir Büyükşehir Belediyesi yarımada sürdürülebilir kalkınma stratejisi
- Seferihisar Belediyesi zeytinyağı dolumu ve paketleme tesisi projesi
- Doğanbey-Ürkmez jeotermal kaynakların değerlendirilmesi projesi

Özel yatırımlar;

- Turizm yatırımları: Sığacık turizm yatırımlarında ön plana çıkan bölgedir. Kültür ve Turizm Bakanlığınca konut imarı olan yerlerin turizm imarına açılmasıyla bu bölgelere yapılacak özel yatırımların artması beklenmektedir.

- Gayrimenkul yatırımları: Seferihisar’da gayrimenkul yatırımlarının son dönemde çok yüksek oranlarda arttığı görülmektedir. Bireysel ve küçük çapta yatırımların yansısı, büyük şirket yatırımları da mevcuttur.

- Sanayi yatırımları: Sanayinin ön planda olmadığı bir kenttir.

- Esnaf yatırımları: Özellikle Seferihisar merkezde küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin yoğun olduğu görülmektedir.

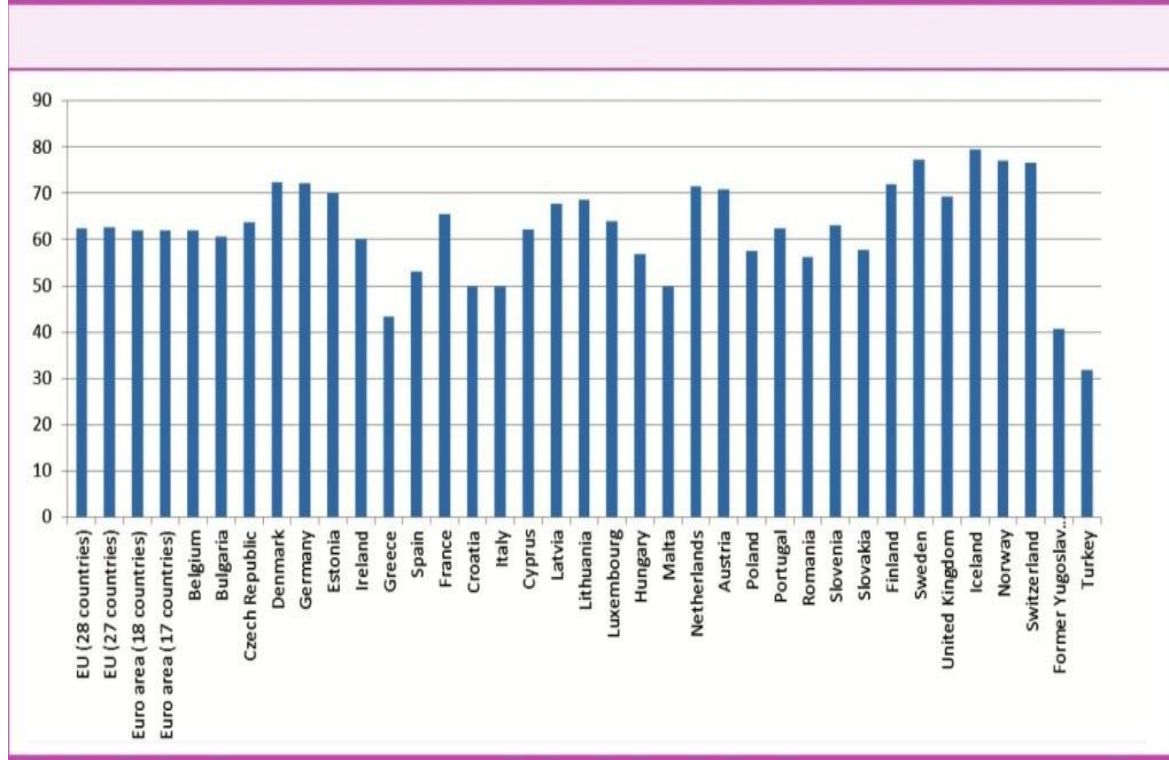
3.4. Seferihisar’da Kadın İstihdamı

Yavaş Şehir hareketi kadın istihdamını oldukça artırmıştır. Geçmiş yılların verilerine bakıldığında (şekil 15-16) kadın istihdamında azalış olduğu görülmektedir. Ancak Yavaş Şehir hareketi bunu tam tersine çevirmiştir. Kadınlar artık üreten konuma gelmiştir. Seferihisar ilçesi ziyaret edildiğinde bu durum çıplak gözle bile fark edilmektedir. Kadınlar özellikle; organik tarım, pansiyonculuk ve yöresel yemek sunumu gibi konularda ön plandadır.

Seferihisar Belediyesi’nin katkılarıyla Kadın Emeği Evleri açılmıştır. Bu evler sayesinde kadınlar harcadığı emeğin karşılığını almakta, çeşitli alanlarda kendilerini geliştirmekte ve gelir getiren çeşitli faaliyetlerde çalışmaktadır (Sungur, 2013:645). Kadın Emeği Evlerinin ilki 8 Mart 2010 tarihinde Ulamış Mahallesi’nde, ikincisi 17 Haziran 2010 tarihinde Atatürk Mahallesi Doğanbey Eski Köy’de açılmıştır (Cittaslow Türkiye, 2015). Türkiye’de 1950 sonrası dönemde eğilim, milli gelirden ve istihdamda tarım sektörünün payının azalmasına koşut olarak kadınların iş gücüne ve istihdama katılım oranlarının gerilemesi yönündedir. Yavaş Şehir hareketinin kadın girişimciliğinin artmasında etkili olması ve gerçekleşen çalışmalar diğer kadınlara da örnek teşkil etmektedir. Kadınlar aldıkları girişimcilik eğitimi doğrultusunda yaptığı çalışmalar sonucu bir araya gelerek kooperatifler kurmaktadır (Sungur, 2013:647).

Türkiye’de kadınların çalışma hayatına katılımları, diğer ülkelerle kıyaslandığında çok geri kalmıştır. 2013 yılı verilerine göre, Avrupa Birliği ülkelerinde kadınların işgücüne katılım oranı % 62,5 iken, bu oran Türkiye’de % 31,8’dir (TÜRKONFED, 2014).

Şekil 15: Kadınların İşgücüne Katılım Oranları

Kaynak: TÜRKONFED, 2014

Bu oranlar Türkiye'nin geleceği açısından oldukça önemlidir. Hazırlanan eylem planları çerçevesinde de kadınların istihdamı konusuna önem verilmektedir. İlerleyen dönemde bu farkı azaltmak için Cittaslow'un çalışmalarından yararlanarak Avrupa Birliği oranlarını yakalayabilmek hedeflenmektedir.

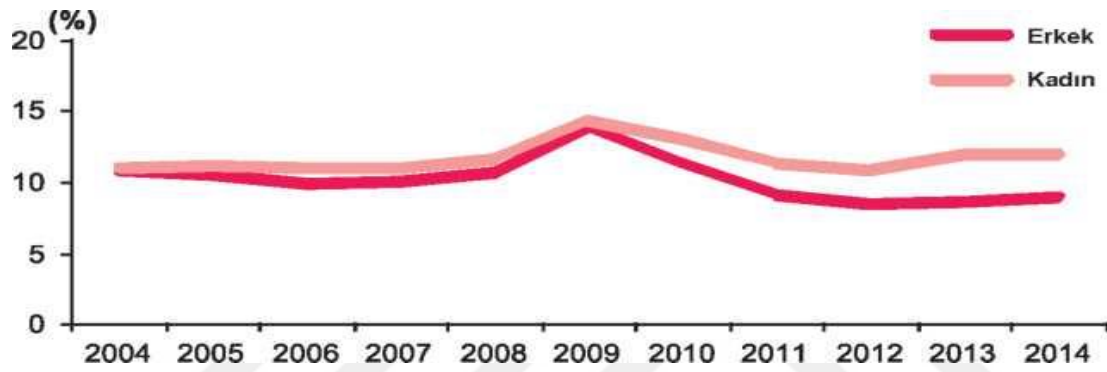
Türkiye, kadın istihdam oranı açısından OECD ülkeleri arasında en düşük düzeydedir. Dokuzuncu Kalkınma Planında kadınların işgücüne katılma oranının 2013 yılı sonuna kadar %29,6 olması hedeflenmektedir. 2013'te açıklanan TÜİK'in "İstatistiklerle Kadın, 2012" başlıklı haber bülteninde; 2012 yılında işgücüne katılım oranı kadınlarda %29,5 iken erkeklerde %71'dir. İstihdam edilen kadın nüfus oranı %26,3, erkek nüfus oranı ise %65'tir (Süral, 2012:308).

Güncel verilere baktığımızda nüfus içerisinde istihdam oranı 2014 yılında %45,5 olup, bu oran erkeklerde %64,8, kadınlarda ise %26,7 olmuştur. Eğitimli kadınların

işgücüne katılma oranları ele alındığında, 2014 yılında %50,5 olup, bu oran erkeklerde %71,3, kadınlarda ise %30,3'tür (TÜİK, 2015)

İstatistiklere bakıldığında nüfusun neredeyse yarısını oluşturan kadınların istihdam oranı, erkeklerin istihdam oranının yarısı olduğu görülmektedir. Bu durumu düzeltmek için Yavaş Şehir Akımı'ndan faydalanmak gerekir. Seferihisar özelinde görülen ve genele yayılabilecek olan, kadınların işgücüne katılım oranının artırılması sağlanabilir. Bu Akım kadın istihdamı için bir fırsattır.

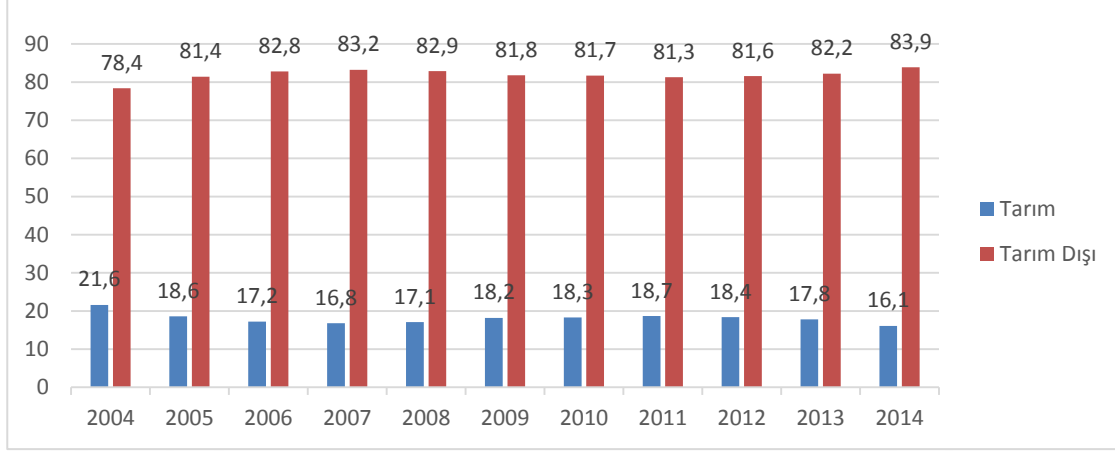
Şekil 16: Kadın – Erkek İşsizlik Oranı, 2004 - 2014

Kaynak: TÜİK, 2015:82, http://www.tuik.gov.tr/IcerikGetir.do?istab_id=294.

Yıllara göre işsizlik oranları da gösteriyor ki kadınlarda işsizlik oranı, erkeklerden daha fazladır. Bu durum yıllar içinde azalmak yerine 2000'li yılların başında % 11 iken, bu oran 2013 yılında % 12'lere kadar yükselmiştir. Yavaş Şehir hareketiyle meslek sahibi olan kadınlar düşünüldüğünde ve bu verilere baktığımızda; bu uygulamayı ülke genelinde yayabilirsek işsizlik oranında gözle görülür bir azalma olacak ve ekonomi olumlu etkilenecektir. Gerçekleşen çalışmalarla birçok yeni iş olanağı doğacak ve yeni istihdamlar sağlanacaktır. Yeni iş alanları bulan kadınlar, kendilerinin ekonomiye katkısı bir yana yanında çalıştırdığı işçilerle de ekonomik katkılar sağlayacaktır. Örneğin; Seferihisar'da organik pazarların kurulmasıyla beraber kadın pazarcılarının sayısı artmıştır. Hatta satıcılar yanında eleman çalıştırmaya başlamıştır.

Grafik 1: Tarım - Tarım Dışı Erkek İstihdam Dağılımı, 2004-2014

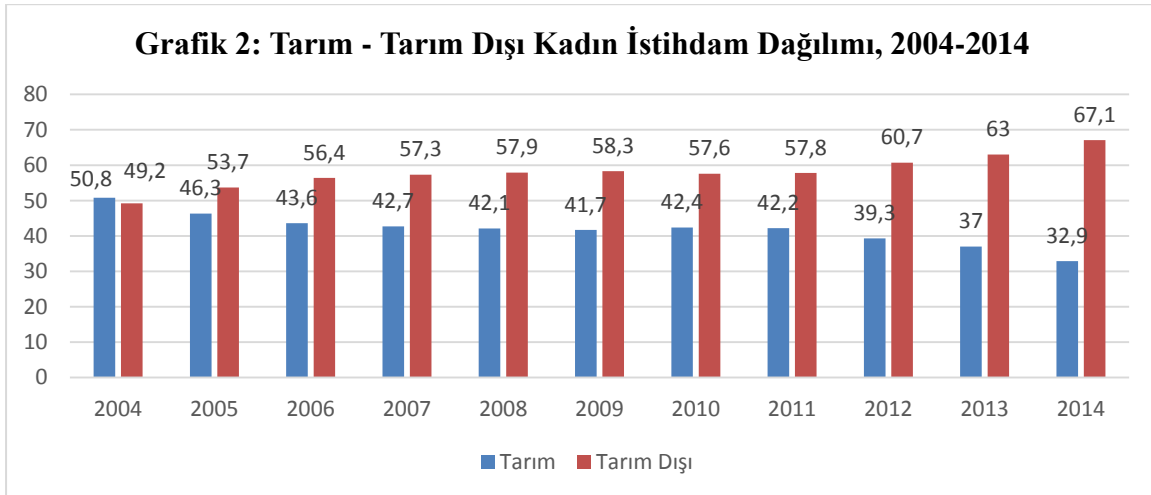

Kaynak: TÜİK, 2015: 81, http://www.tuik.gov.tr/IcerikGetir.do?istab_id=294.

Tarım dışı istihdam verileri, ülkedeki ekonomik verileri etkileyen bir olgudur. Bu alanda yaşanacak olumlu gelişmeler, ülke ekonomisinde de olumlu sonuçlar doğuracaktır. Yavaş Şehir hareketiyle beraber çeşitli istihdam alanlarının doğması şehirlerin ekonomilerinde belirli bir canlılık yaşanmasını sağlayacaktır. Şehir sakinleri ekonomik açıdan ne kadar rahat olursa, tüketim kapasiteleri de o denli artacaktır. Yavaş Şehir’de istihdam arttıkça halkın geliri de artacaktır.

Yavaş Şehir Akımı çerçevesinde; şehirlerin yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanması, organik tarıma hız vermesi, enerji tasarrufu kampanyalarının artırılması, konaklama tesislerinin işletilmesi vb. konularda yapılan çalışmalar Cittaslow'a özgü bir yasal çerçeve çizilerek belirli bir zemine oturtulmalıdır. Bu kriterlerin belirli bir şablona oturtulmasıyla akımın etkisi daha net ortaya çıkacaktır.

Grafik 2: Tarım - Tarım Dışı Kadın İstihdam Dağılımı, 2004-2014

Kaynak: TÜİK, 2015: 81, http://www.tuik.gov.tr/IcerikGetir.do?istab_id=294.

Kırsal bölgelerde kadın, ücretsiz aile işçisi olarak çalışarak işgücü hesaplamasına dâhil edilmekte, çalışması karşılığında ekonomik bağımsızlığı ve sosyal güvenliği sağlanamamaktadır.

2013 verilerine göre istihdam edilen kadınların % 39,2'si tarımda, % 45'i hizmetler sektöründe, %14,8'i de sanayi sektöründe çalışmaktadır. Daha çok kentsel istihdamın göstergesi olan sanayi ve hizmetlerdeki oran kentsel nüfusun hızlı artışına rağmen çok yavaş bir gelişim seyri izlemektedir. Bu durumun kentleşme eğiliminin kentlerdeki kadın istihdamını artırmadığı, hatta toplam kadın istihdamını ve katılımını azalttığı şeklinde yorumlanmaktadır (ÇSGB, 2013).

Kayıtdışılık, kadının çalışma hayatına katılmasını engellemektedir. Sosyal güvenlikten yoksun olan kadınlar iş dünyasına girmekten kaçınmaktadırlar. Çalışma hayatında kadınlar erkeklere göre daha fazla kayıtdışı çalışmaktadırlar. TÜİK Mart 2013 HİA (Hane Halkı İşgücü Anketi) sonuçlarına göre, Türkiye'de istihdamın % 36,7'si kayıtdışıdır. 2013 Mart ayı verilerine göre kadınlarda kayıtdışılık oranı %51,6, erkeklerde ise % 30,4'tür. Kadınlar için bu oranın yüksek olmasının nedeni ise, kadınların çoğunlukla kayıtdışının gözlendiği, emek yoğun sektörlerde (tekstil, hazır giyim, gıda ve hizmet vb.) istihdam imkânı bulabilmesidir. Kayıtdışılığın ekonomimize olumsuz etkisi oldukça fazladır.

3.5. Seferihisar ve Kayıtdışı Ekonomi İlişkisi

Kayıtdışı ekonomi, kısaca devletten gizlenen ve kayda geçirilmeyen, bu nedenle de denetim dışında kalmaya özen gösteren faaliyetlerin tümü olarak tanımlanabilir. Kayıtdışı ekonomi, GSMH hesaplamalarına dahil edilmeyen alanı temsil etmektedir. Ülkemizde, kayıtdışı ekonominin kayıtlı ekonomiye oransal olarak yüksek olduğu herkes tarafından bilinen bir gerçek olup, bu durum aslında devlet otoritesini zaafa uğratacak şekilde her geçen gün için büyük miktarlarda devlet gelirlerinin yok edilmesine neden olan son derece tehlikeli bir gelişmedir (Alptürk, 2015).

Türkiye'de kayıtdışı ekonomi verileri, AB ortalamasından yüksektir. Türkiye, 2013'teki yüzde 26,5'lik kayıtdışı ekonomi payı ile yüzde 18,4 olan AB ortalamasının 6,1 puan üzerinde yer almaktadır (Basın İlan Kurumu, 2014).

Resmi raporlarda, sadece kayıtlı GSMH'ye bölünerek elde edilen vergi yükü rakamlarının, yani gerçekte olduğundan daha yüksek oranların yayınlanması, toplumda genel olarak vergi yükünün yüksek olarak algılanması sonucunu doğurur. Bu durum, toplumdaki bireylerin vergiye uyumunu olumsuz etkileyerek, vergiye karşı tepki duyulması sonucunu doğurup, kayıtdışı ekonominin beyan dışı ve enformel ekonomi bileşenlerini genişletebilir (Yılmaz, 2006:156). Kayıtdışılık dürüst mükellefleri de olumsuz etkilemektedir.

Kayıtdışı ekonomi sektörü, sadece somut vergilerden GV, KV, KDV, harç - vb. işlemleri ya tümüyle ya da kısmen devletten gizli yürütüldüğü için kaçınılabilmektedir. Devlete ödenen vergiler, ödeyenlerin alım gücünü azaltıcı etki yapmaktadır. Ancak alım gücünü azaltan öteki olgu da enflasyondur. Enflasyondan ise en çok nakit bulunduranlar etkilenmektedir. Kayıtdışı ekonomide işlemler nakit olarak gerçekleştiğinden devlet, kayıtdışı ekonomik faaliyetlerden somut olarak alamadığı vergileri enflasyon vergisi şeklinde almaktadır (Altuğ, 1999:67).

Kayıtdışı ekonominin boyutlarının büyümesi kayıtlı ekonominin boyutlarının küçülmesi demektir. Böylece, devletin esas gelir kaynağı olan vergi gelirlerinin eksik ödenmesi ya da ödenmemesi devletin gelir kaybına uğramasına ve bütçe açıklarına neden olmaktadır. Bu durumda devlet ihtiyaç duyduğu geliri ya borçlanma ya da emisyon yoluyla sağlamak zorunda kalmaktadır. Ancak, bu tür uygulamalar sosyal devlet anlayışını zedelemektedir (Arıkan, 1994:56).

Türkiye'de gelir dağılımı bozukluğunu düzeltmek adına birçok çalışma yapılmaktadır. Bunun için dolaylı ve dolaysız vergiler arasındaki çarpıklığı gidermek önem taşımaktadır. Bunu düzeltmenin bir yolu da kayıtdışılığı azaltmaktan geçmektedir (Eğilmez, 2012:40).

Sosyal güvenlik sisteminin finansmanında karşılaşılan en önemli sıkıntıların başında, yetersiz prim tahsilâtı yer almaktadır. Avrupa ülkelerinde 6-7 aktif sigortalı (çalışan ve prim ödeyen sigortalı) 1 pasif sigortalının maaş ve giderlerini ödemekte iken, Türkiye'de 2 aktif sigortalı 1 pasif sigortalıyı finanse etmektedir. Ülkenin aleyhine giderek bozulan aktif/pasif sigortalı oranının bu hale gelmesinde, esas itibariyle, erken yaşta emeklilik ve kolayca pasif sigortalılığa giriş gibi faktörler etkili olmakta ise de, çalışma hayatının içinde olup da sosyal güvenlik kapsamı dışında olan kayıtdışı istihdamın payı da büyüktür (Günay, 2000:39).

Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların oranı 2014 yılı Temmuz döneminde %36,4 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran tarım sektöründe %84 iken, tarım dışı sektörlerde %22,7 olmuştur (TÜİK, 2014).

Devletin kontrolü dışında faaliyette bulunarak devletten vergi kaçırarak kayıtdışı ekonomi sektörü, düşük maliyetli üretim yaptığı için, iç piyasada vergi ödeyen kayıtlı ekonomiyle haksız şartlarda rekabet yapmakta ve bundan dolayı da mevcut kayıtlı ekonominin ya piyasadan çekilmesine ya da onun da kayıtdışı ekonomiye kaymasına sebep olmaktadır (Karagül, 1997:191).

Yavaş Şehir uygulaması kayıtdışı ekonomiye darbe vurmaya adına gerçekleştirilebilecek güncel bir uygulamadır. Bu akımla beraber nüfusu yoğun olmayan ve ekonomik açıdan istediği düzeye ulaşamayan şehirler, kalkınmalarını kendi içinde yoğunlukla gerçekleştirebilir ve ülke ekonomisine de önemli katkı sağlayabilir. Cittaslow şehirlerinde yerel halk, şehirlerin kendine özgü yapısı çerçevesinde ve geleneksel olanı devam ettirerek şehirlerini cazibe merkezi haline getirmektedir. Turizm alanında adını duyurmaya başlayan ve markalaşma yolunda emin adımlarla ilerleyen şehir, yavaş yavaş beklediği ekonomik sonuçlara ulaşarak mali canlılık yaşamaktadır. Ekonomisi her geçen gün canlanan ve turizm yoğunluğu artan şehirlerde iş olanakları açısından da olumlu süreç yaşanmaktadır. Seferihisar örneğindeki bilgilerle bunu pekiştirilebilir;

Seferihisar'da mandalina yetiştiriciliği önemli bir ekonomik kaynaktır. Şehirde Yavaş Şehir üyeliğinin ardından 2011 yılında “Mandalina Üretici Birliği” kurulmuştur. Seferihisar'da “turuncu festival” adı altında mandalina festivali düzenlenmektedir. Bu festivale önemli oranda yerli ve yabancı turist katılmaktadır (C. Balta, Kişisel görüşme, 2015)

"En İyi Mandalina Yetiştiricisi", "Mandalina Kral ve Kraliçesi", "En İyi Mandalinalı Yiyecek", "En Yavaş Bisiklet Sürme" ve "En İyi Mandalinalı Hediyelik Eşya Tasarım Yarışması" gibi birçok aktivitenin bulunduğu etkinliğe; İzmir ve çevresinden de büyük katılım olmaktadır (Yeni Asır Gazetesi, 2013).

Çeşitli aktivitelerle renklendirilen festival Seferihisar için önemli bir gelir kapısıdır. Üreticilerin destelenmesi ve teşvik edilmesi için her yıl bu festival düzenlenmektedir. Yavaş Şehir Akımı'nın Türkiye'de birçok şehre yayılmasıyla beraber, ülkenin çeşitli şehirlerinde, o şehrin kendine özgü değerlerini ön plana çıkararak şehirlerin kalkınmasında önemli katkı

sağlaması beklenmektedir. Seferihisar ve mandalina örneğinde olduğu gibi; mandalınanın toplanması ve pazarlanmasında birçok işçi, emek harcamaktadır. Bu taşeron bir firma kurularak yapıldığında, birçok insana iş imkânı sağlamış olacaktır. Mandalına öncülüğünde çeşitli organik tarım ürünlerinin yer aldığı dükkânlar da açılabilir. Devlet destekli organik pazarlar çoğaltılarak küçük işletmeler hedeflenip mükellef sayısı arttırılabilir. Çalışan insanlar taşeron firma ve küçük işletmelerle kayıt altına daha rahat alınabilir ve küçük işletmelerin denetlenmesi daha kolay olur. Cittaslow uygulaması Türkiye geneline yayıldığında büyük resmi hayal etmek kolay olacaktır.

SGK' dan yapılan açıklamada: "Yüzde 33'lük kayıtdışılığın Türkiye ekonomisine maliyeti 30 milyar liradır. Her yüzde 1'lik düşüşün ekonomiye katkısı 1 milyar liradır" denilmiştir. Bayraktar, "2008 reformunun önemli olduğunu, reformdan sonra sosyal güvenlik sisteminde önemli gelişmeler yaşandığını anımsatarak, prim gelirlerinin arttığını, kayıtdışılıkta da azalma olduğunu" bilgisini verdi. Dünya nüfusunun yaşlandığını, dolayısıyla prim gelirlerinde düşüş beklendiğini belirtti (Haberler.com, 2014). Bu açıklamalarda açıkça göstermektedir ki %1'lik bir azalış sağlansa bile bu uygulama bir nebze olsun kayıtdışılığı azaltmada yardımcı olacak ve ekonomiye olumlu yansıtacaktır.

Kayıtdışılığa çözüm ararken Yavaş Şehir Akımı'ndan da faydalanılabilir. Bu akımının etkisiyle beraber, kayıtdışı yapılan pazarlamalar küçük işletmeler kurularak kayıt altına alınabilir. Devletin de kurulacak bu küçük işletmelerde bazı teşvikler yapması gerekmektedir. Bu yolda Kobiler ve Yavaş Şehir birbirinden faydalanmalıdır. Yavaş Şehir hareketi Kobi'leri kullanarak bir atılım gerçekleştirebilir ve ekonomik açıdan ne kadar etkili bir akım olduğunu ortaya koyabilir. Kobi'ler de bu akımla beraber kayıtdışılığı azaltarak hem kendi etkinliğini artırır hem de ekonomiye katkıda payları artar. Böylelikle Kobi'lerin devletten aldıkları teşvikler de olumlu etkilenir.

KOBİ'ler ele alındığında başta küçük ve etkisiz işletmeler olduğunu düşünülebilir ancak atılacak adımlar düşünüldüğünde etkileri ortaya çıkacaktır. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında yapılan açıklamada (Kalkınmada Anahtar Verimlilik, 2012): "Ülkemizde de işletmelerin yüzde 99,77'sini oluşturan KOBİ'ler, toplam istihdamın yüzde 78'ini, toplam katma değer yüzde 55'ini, toplam satışların yüzde 65,5'ini, toplam yatırımların yüzde 50'sini, toplam ihracatın yüzde 60,1'ini, toplam kredilerin yüzde 24'ünü gerçekleştirmektedir. Bu rakamlar, KOBİ'lerin Türkiye ekonomisindeki önemli rolünü açıkça göstermektedir."

Bütün dünya ekonomilerinde olduğu gibi ülkemizde de KOBİ'ler; daha az yatırımla daha çok kişiye istihdam imkânı veren, teknolojik değişime daha yatkın, ekonomik dalgalanmalardan çok daha az etkilenen, talep değişiklik ve çeşitlerine kolay uyum sağlayan kuruluşlardır (Savaşır, 1999:189). KOBİ'ler daha çok sayıda insana istihdam sağlamakla birlikte, girişimcilik niteliğine sahip insanlara fiili birer girişimci olma imkânı sağlamaktadır. Bu şekilde, KOBİ'ler insanlara yalnızca iş gören olarak değil, aynı zamanda girişimci olarak da istihdam imkânı vermektedir. Bu sebeple, geleceğe yönelik istihdam programlarının belirlenmesinde KOBİ'lerin bu özelliğine daha çok ağırlık verilmelidir (TOBB, 1993:25).

İşsiz kalanların yeni bir iş buluncaya kadar belirli bir düzeyde bir gelir alabilmelerini sağlamak amacıyla birçok ülkede işsizlik sigortası adı altında ödeme yapılmaktadır (Eğilmez, 2012:100). Yavaş Şehir uygulamasıyla doğacak olan yeni istihdam alanları, sigortanın devlete yüklenecek olan bu maddi yükü azaltmasına yardımcı olacaktır. Bu uygulama yeni iş imkânları sunacak ve az da olsa devletin yükünü hafifletecektir.

KOBİ'ler geliştikçe üretim artar, işsizlik azalır, gelir dağılımı düzelir, ekonominin rekabet gücü artar, dış alım ve satım büyür, ekonomi bir savunma gücü kazanır, girişimcilik ruhu canlı tutulur, tasarruf ve yatırım düzeyi de artar (Önal, 2000:69).

3.6. Seferihisar'da Yenilenebilir Enerji Kullanımı

Yenilenebilir enerji kaynakları, bugün Türkiye'de kurulumu hızla artan rüzgâr enerjisi santrallerinden (RES) görülebileceği gibi, ulusal şebekeye bağlanmış büyük ölçekli güç santralleri biçiminde üretim yapabilirler. Benzer bir durum güneş enerjisi santralleri (GES) hatta jeotermalden elektrik elde edilen santraller için de geçerlidir. Buna karşılık yenilenebilir enerji kaynaklarının asıl avantajları, dağıtılmış birimler olarak elektriğin tüketildiği yere yakın konumlandırılmaları ve iletim sistemi kayıplarından etkilenmemeleri ile ortaya çıkmaktadır. Özellikle dağıtılmış, modüler fotovoltaik kurulumlar, Seferihisar gibi yüksek ışınım potansiyeli olan coğrafyalarda, kentsel güç ihtiyaçlarının karşılanmasında önemli katkılar yapabilir (Seferihisar Belediyesi, 2015:40).

Amerika Enerji Bilgi Yönetimi'nin 2012 yılında hazırladığı raporda yenilenebilir enerji için şu bilgiler verilmektedir: "Yenilenebilir enerji dünyadaki en hızlı büyüyen enerji kaynağıdır. 2010 yılında, fosil yakıtların elektrik enerjisi üretimi açısından payı %3 ila %4 artarken, yenilenebilir enerji kaynaklarının payı %10'dan %15'e yükselmiştir" (EİA, 2012).

Bu araştırmadan da anlaşılacağı üzere yenilenebilir enerji gelecek dönemde daha fazla ön plana çıkacaktır. Dünyada enerji kaynakları üzerinde büyük mücadeleler yaşanmaktadır. Geçmişe bakıldığında; sömürgelerin çoğu enerji kaynağı açısından zengin topraklardır. Yavaş Şehir hareketinin de dikkat çektiği yenilenebilir enerji kavramı giderek önem kazanmaktadır.

Seferihisar'ın güneş dışındaki yenilenebilir enerji kaynaklarının da doğrudan kent tarafından kullanılmak üzere değerlendirilmesi mümkündür. Örneğin jeotermal kaynaklar sıcak su ve ısınma ihtiyaçlarının karşılanmasında, küçük ölçekli rüzgâr ve güneş sistemleri de konutlar, işyerleri ve kamu kuruluşlarında güç ihtiyacını karşılamak için kullanılabilirler. Bu tür yatırımlar doğrudan kentin enerji gereksinimlerinin karşılanmasına yaradıkları için doğrudan Seferihisar enerji tüketiminin ve sera gazı salımlarının düşürülmesine hizmet ederler. Buna karşılık, Türkiye'nin bağlaşımlı şebekesine elektrik vermek üzere kurulan lisanslı rüzgâr ya da güneş elektrik santralleri aynı kategoride değerlendirilmemektedirler (Seferihisar Belediyesi, 2015:40).

Türkiye'de son beş yıl içerisindeki uygulamalar katı atık sahalarından enerji elde edilebildiğini göstermektedir. Modern katı atık yönetim uygulamaları, gazlaştırma, deponi gazı ile katı atıkların çevresel etkileri azaltılmakta ve üretilen çöp gazından enerji elde edilmektedir. Bölgede düzenli katı atık sahaları İBB tarafından işletilmekte ve Seferihisar katı atıkları bu sahalarda depolanmaktadır. Seferihisar Belediyesi, katı atıklarından enerji elde etmek adına biyogaz tesisi kurulumu için İBB' ye destek olmalıdır. Kurulacak tesislerden üretilen enerji ile şebeke elektriğine olan bağımlılık azaltılırken, sera gazı salınımının da azalmasına katkı sağlanacaktır (Seferihisar Belediyesi, 2015:40).

Seferihisar Belediyesi'nin Avrupa Birliği Başkanlar Sözlüşmesi'ni (Covenant of Mayors) imzalayarak başlattığı "Sürdürülebilir Enerji Eylem Planı" (SEEP) süreci, Seferihisar ilçesinin hazırlanmış olduğu bir teknik doküman olmanın ötesinde, bir sürece işaret etmektedir. Sürdürülebilir Enerji ve Eylem Planı Seferihisar'ı küresel ısınmanın tehdit ettiği geleceğe taşıyacak bir adımdır. Söz konusu süreç, uzun vadeli ortak bir vizyona ve bu vizyonu yaşama geçirecek kaynaklara ihtiyaç duymaktadır (Seferihisar Belediyesi, 2015:46).

Yenilenebilir enerji kullanımı yaygınlaştığında şehirlere önemli katkılar sağlayacaktır. Seferihisar Belediyesi özelinde bunu incelediğinde; Belediye enerjiye yapacak

olduğu harcamaları, hizmet sektöründe farklı alanlarda kullanabilecektir. Türkiye'nin enerjinin büyük bir bölümünü ithal ettiği düşünüldüğünde, bu konunun önemi daha çok ortaya çıkmaktadır. Seferihisar Belediyesi'nin başlattığı bu hareketi diğer belediyelere Yavaş Şehir Akımı'yla beraber yayabilir ve ketslere mali rahatlık sağlanabilir.

Seferihisar Belediyesi, Yenilenebilir Enerji ve Çevre Teknolojileri Hibe Programı kapsamında İZKA'dan aldığı hibeyle kapalı pazar yeri güç santrali kurulumu projesini 2014 yılında tamamlamıştır. Seferihisar Belediyesi doğayla dost, yenilenebilir enerji kaynaklarına verdiği önemi bu projeye bir kez daha göstermiştir. Yavaş Şehir kriterleri kapsamında yenilenebilir enerji kullanımını sağlamak konusunda İZKA ile ortak yatırım olarak gerçekleştirilen proje Türkiye'de örnek projeler arasına girmiştir.

Seferihisar Belediyesi; iklimlendirme, ısınma ve aydınlanma amacıyla kullanılan elektrik ihtiyacını güneşten karşılayacaktır. Bu sayede yılda 125.000TL elektrik tasarrufu sağlanacaktır (Seferihisar Belediyesi, 2015).

Verilen bu miktarlar ilk bakışta küçükmüş gibi gözükebilir. Ancak belediyelerin borçları da böyle küçük miktarlar birikerek önemli meblağlara dönüşmektedir. Bu fırsatı iyi değerlendirmeli ve bu akımdan bu alanda da faydalanılabilir. Türkiye'de Yavaş Şehir potansiyeli olan birçok şehir vardır. Bu şehirlerin önemli bir kısmının da yenilenebilir enerji sahaları mevcuttur.

Türkiye'deki enerji profili gözden geçirildiğinde yenilenebilir enerji kaynaklarının yeri ve önemi açıkça görülmektedir. Ancak Türkiye'de yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı oldukça düşük düzeydedir (%1 ve altında) ve bu enerji türleri ile yeterince ilgilenilmemektedir. Özellikle, güneş ve rüzgâr enerjisinin kullanımı, Türkiye'nin enerji bütçesine ciddi katkılar sağlayacaktır. Yenilenebilir enerji kaynaklarından doğru ve sağlıklı bir biçimde yararlanılması için gereken strateji, plan ve politikaların önemi giderek artmakta ve önemli boyutlara ulaşmaktadır. Enerji kaynakları gözden geçirildiğinde, fosil kökenli kaynakların Türkiye'deki birincil enerji üretiminin hemen hemen yarısını oluşturmakta olduğu gözlenmektedir. 2000'li yıllarda Türkiye'de enerji kaynakları üretiminde, kömür %48,3, petrol ve doğal gaz %13,5, hidrolik ve jeotermal %12,8, ticari olmayan yakıtlar %24,5 ve diğer yenilenebilir kaynaklar ise %0,9 oranında yer almaktadır (Gençoğlu, 2015:2).

Şekil 17: Yenilenebilir Enerji

Kaynak: <http://www.tenva.org/yerinde-uretim-ve-elektrik-tedarik-piyasasinin-gelecegi/>

Türkiye yenilenebilir enerji kaynakları bakımından oldukça zengindir ve coğrafi konumu itibariyle de önemli bir noktada yer almaktadır. Türkiye’de enerji üretimi, enerji tüketimini karşılayamamaktadır. Büyük oranda enerji ithal edilmektedir. Zaten ülkeyi mali anlamda zora sokan başlıca konulardan biri enerji ithalatıdır. Yavaş Şehir Akımı’ndan da yararlanarak yenilenebilir enerji kullanımını yaygınlaştırmak gerekir.

Yenilenebilir enerjinin önem kazanmasında petrol fiyatlarındaki belirsizlik, enerjide dışa bağımlılık, karbon emisyonları ile ilgili çevresel kaygılar kadar; devlet politikaları (yenilenebilir enerji üretiminde vergi indirimi gibi), yenilenebilir enerji sistemlerinin kurulumu için kredi verme ve yenilenebilir enerji sertifikaları için piyasa oluşturma gibi konular da önemlidir (Bowden ve Payne, 2010:400-408).

Türkiye’nin mevcut enerji durumunu yansıtan belli başlı sayısal bilgiler aşağıda maddeler halinde özetlenmiştir (WWF-Türkiye, 2011):

- Türkiye, Avrupa’nın 6. büyük enerji piyasası konumundadır.
- Elektrik talebinin yıllık öngörülen artış oranı %7’dir.
- Yenilenebilir enerji payının hidroelektrikten karşılanan oranı %98’dir.
- 2008 yılında ithal edilen birincil enerji arzı %73’tür.
- 2009 yılında fosil yakıtlardan üretilen enerji oranı %81’dir.

- 2009 yılı itibarıyla elektrik üretiminde yenilenebilir enerjinin payı %19'dur.
- 2000–2010 arasında Türkiye'nin birincil enerji üretimi % 34.6 artışla 81.2 milyon TEP'ten 109.3 milyon TEP'e ulaşmıştır. 2020 yılına kadar olan dönemde de bu değer in yıllık ortalama % 4 oranında artması beklenmektedir.
- 2000–2011 arasında elektrik kurulu gücü % 94.6 artışla, 27 264 MW'den 53 051 MW'ye yükselmiştir.
- Aynı dönemde elektrik tüketimi 128.3 milyar kWh'den, % 78.8 artışla 229.3 milyar kWh'ye varmıştır.

Türkiye, gerek coğrafi konumu, gerekse doğal kaynaklarının zenginliği ile yenilenebilir enerji üretimi ve kullanımı açısından birçok üstünlüğe sahiptir. Bunun yanında enerji ithal eden bir ülke olarak, öz kaynaklarını verimli kullanması gerekmektedir (Kaya, 2006).

Türkiye'yi dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri yapmak isteyen Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, enerjide 2023 yılı hedeflerini de bu hedefine uygun bir şekilde revize etmiştir. OECD tahminlerine göre Türkiye, 2011-2017 döneminde yıllık ortalama % 6,7 büyüme oranıyla OECD'ye üye ülkeler arasındaki en hızlı büyüyen ekonomi olacaktır. Türkiye, mevcut kurulu gücünü iki kat artırarak 100000 MWh çıkarmayı ve her yıl 5 milyar dolarlık yenilenebilir enerji yatırımı yapmayı hedeflemektedir. Türkiye'de Cumhuriyetin 100. yılının kutlanacağı 2023 yılına yönelik olarak enerji sektörüne ilişkin yüksek hedefler öngörülmektedir. Yenilenebilir enerji yatırımlarına ilişkin hedefler şunlardır (Erdal, 2012:174-175):

- Enerji Bakanlığı, yenilenebilir enerjinin payını %30'a yükseltilmesi
- Rüzgâr enerjisinin 20.000 MW düzeyine çıkarılması (2010 yılında 1.694 MW idi) 600 MW jeotermal ve 3.000 MW güneş enerjisi kapasiteli elektrik santralleri
- Enerji borsası oluşturulması
- Su enerjisinden tam yararlanılması

Cittaslow hareketini de kullanarak yenilenebilir enerji konusunda daha hızlı bir atılım yapmak gerekir. Daha çok yeni olan bu uygulama bir an evvel yaygınlaştırılmalı ve

ülkemiz geneline yayılmalıdır. Bu uygulama hem büyükşehirlerin uzağında kalmış, mali açıdan sıkıntı yaşayan kentlere canlılık getirecek hem de ülke ekonomisinin kalkınmasına büyük katkı sağlayacaktır. Enerji alanındaki bağımlılık bilinen bir gerçektir. Yenilenebilir enerji kapsamında Yavaş Şehir hareketini destekleyip büyük atılımlar gerçekleştirilmelidir.

3.7. Seferihisar Çerçevesinde Cittaslow Akımına Yönelik Değerlendirmeler

Yavaş Şehir Akımı'nın genel özellikleri birinci bölümde açıklanmaktadır. Dünyadaki ve Türkiye'deki bazı Yavaş Şehirlerle ilgili bilgiler ikinci bölümde vurgulanmıştır. Üçüncü bölümde ise Yavaş Şehir Akımı Seferihisar çerçevesinde ele alınmıştır. Seferihisar'la ilgili bilgiler verilerek, bu akım çerçevesinde kentte yaşanan ve yaşanabilecek gelişmelere değinilmiştir.

Yavaş Şehir, henüz çok genç bir akımdır. Ancak zaman ilerledikçe ve farkındalığı arttıkça, Cittaslow uygulamasının şehirlere katkısı da artacaktır. Kısa vadede bu uygulamadan çok fazla bir beklenti içinde olunmaması gerekir. Uzun vadede düşünüldüğünde Yavaş Şehir süreci iyi yönetilir ve halka iyi anlatılırsa, şehirlerde özellikle turizm alanında canlılık yaşanacaktır.

Yavaş Şehir Akımı sürecine birçok ilçe tarafından ilgi duyulmaktadır. Özellikle turizm alanında yaşanan canlılık bu akımı cazip hale getirmektedir. Akım kapsamında yapılabilecek birçok çalışma bulunmaktadır. Yavaş Şehir Akımı kapsamında gelişme gösteren şehirler bu niteliğini kaybetmemelidir. Akıma üyeliği bulunan şehirlerde halkın çekindiği en önemli konu; bu akım kapsamında yaşadıkları şehrin özelliğini kaybetmesidir. Zaman ilerledikçe ve şehirlerin tanınabilirliği arttıkça nasıl bir sonuç doğacağı tahmin edilememektedir. Markalaşan bu şehirlerde nüfus artışının nereye kadar devam edeceği şehir sakinlerini düşündürmektedir.

Yavaş Şehir Akımı çerçevesinde dünya kentlerinde ve Türkiye'de öne çıkan birçok özellik vardır. Seferihisar'ın yavaş Şehir hareketinde öncü bir konumu bulunmaktadır. Seferihisar ile ilgili bazı gelişmeler şunlardır:

- Seferihisar'da yaşam kalitesinin yükseltilmesi adına birçok çalışma yapılmaktadır. Eski kültürün yaşatılarak yok olmaması ve gelecek nesillere aktarılması amaç edinilmiştir.
- Yavaş Şehir hareketiyle beraber şehirde birçok iş olanağı doğmuştur. Bununla birlikte mükellef sayılarında da artış yaşanmıştır.

- Seferihisar Yavaş Şehir hareketiyle beraber tarım alanında da canlılık yaşamaktadır. Özellikle organik tarım alanında birçok çalışma yapılmaktadır. Kentte mandalina yetiştiriciliği önemli bir gelir kaynağıdır.

- Bu hareketle beraber Seferihisar şehri bir turizm markası haline gelmiştir ve tur düzenleyen firmalar tarafından listelere eklenmeye başlamıştır.

- Kentin aydınlatılmasında yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılmasına önem verilmekte ve bu alanda çeşitli çalışmalar yapılmaktadır.

- Bu akım kapsamında şehirde kadın istihdamı alanında da canlılık yaşanmaktadır. Seferihisar'da Belediye'nin katkılarıyla Kadın Emegi Evleri açılmıştır.

- Yavaş Şehir hareketinin başkenti sayılan İzmir'in Seferihisar ilçesinde halkın en büyük korkusu bu hareketle beraber şehirde betonarme yapılaşmanın artmasıdır. Halk tarım alanlarının tahribatından endişe duymaktadır. Seferihisar'a artan ilgi birçok yapılaşmayı beraberinde getirecek ve Seferihisar'ın sakin havası kalabalığa karışacaktır.

- Tarım alanları yakınında yapılan binalar da yaşayan insanların tarım araçlarının gürültüsünden rahatsız olma ihtimali yüksektir. Aynı zamanda tarım alanlarında ilaçlama yapılması halkı rahatsız edebilir. Kısaca tarım alanlarındaki yapılaşma karşılıklı bir huzursuzluk ortamı doğurabilir.

- Yavaş Şehir sakinlerinin üzüntü duyduğu olaylardan biri de eski mimari yapıların yıkılıp yerlerine modern mimari yapıların gelmesidir. Zaman ilerledikçe Cittaslow şehirlerinde en çok tartışılacak konulardan biri yapılaşma olacaktır. Cittaslow şehirlerinde yapılaşmanın şehir mimarisine uygun devam etmesi gerekir.

- Estetik yapılaşmanın sağlanması için, belediyeler tarafından çalışmalar yapılmalıdır. Belediye bir kurul oluşturarak imar verilen binaların projelerini incelemelidir. Şehrin doğasını bozacak olan binalara izin verilmemelidir.

- Yavaş Şehir hareketinin getirdiği canlılıkla beraber turizmde görülen hareketlilik çarpık kentleşmeye dönüşmemelidir. Şehrin estetiğine uygun olmayan yapılara inşaat ruhsatı ve oturma izni verilmemelidir. Belediyenin yapacağı çalışmalarla imar planı konusunda halkı bilinçlendirmesi gerekmektedir. Belediye oluşturacağı komisyonla farklı fikirleri de değerlendirmelidir.

Cittaslow'un sloganı olan "yavaşlayın" kelimesi iyi anlatılmalıdır. Bu slogan insanları kendinden uzaklaştırmamalıdır. Yavaşlamak kelimesi olumsuz bir anlam ifade etmemeli, daha yaşanılabilir bir dünya için adım atmak şeklinde algılanmalıdır. Buradaki yavaşlığın geleneğe bağlı, daha sade bir hayat olduğu vurgulanmalıdır. Yavaş Şehir Akımı halk tarafından benimsenirse daha hızlı etkisini gösterecek ve akım daha çabuk yayılacaktır. Yavaş Şehir hareketi küçük yerleşim yerleri açısından bir fırsat niteliğindedir ve bu akım iyi değerlendirilmelidir.

SONUÇ

Yavaş Şehir Akımı'nın Seferihisar'a ekonomik ve mali açıdan nasıl katkı sağlayıp-sağlamadığı, sağladıysa veya sağlayacaksa bunların ne olabileceği çalışmanın temel arayışıdır. Bu anlamda ilk olarak Yavaş Şehir Akımı'nın genel özellikleri vurgulanmaktadır. Dünyada ve Türkiye'de Yavaş Şehir üyeliği bulunan bazı kentler incelenmiştir. Son bölümde Seferihisar'ın ekonomik ve sosyal yapısı incelenmiştir. Daha sonra bu akımla bağlantılı olarak sırasıyla Seferihisar'da tarım-sanayi-turizm alanında yapılan çalışmalara değinilmiştir. Son olarak Cittaslow'un etkisiyle Seferihisar'da “kadın istihdamı, vergi mükellefi sayıları, kayıtdışı ekonomi ve yenilenebilir enerji” alanında değerlendirmeler yapılmaktadır.

Yavaş Şehir, daha çok yeni bir model olmasına rağmen bu akım sadece bir model kent olgusu olarak kalmayacak, insanların yaşam biçimlerini etkileyecek ve küreselleşmenin ortaya çıkardığı ve çıkaracağı her türlü soruna karşı savaşacak bir karakter sergileyecektir. Yavaş Şehir hareketi, felsefesi ve kriterleriyle farklı bir vizyon oluşturacak, küreselleşmeye karşı gelebilecek bir güce kısa zamanda kavuşacaktır.

Yavaş Şehir kriterleri Seferihisar kentinde turizmi canlandırarak, kentin marka unsurunu ön plana çıkartmakta, bu durum ise nüfus hareketliliğini beraberinde getirmektedir. Her geçen gün artan nüfus, yeni iş olanaklarını beraberinde getirmektedir. Bunu bir örnekle pekiştirmek gerekirse; “Seferihisar' da pansiyonculuk”, oldukça önemli bir sektör haline gelmiştir.

Yavaş Şehir hareketi şehirlerin markalaşmasında oldukça önemli bir yere sahiptir. Bu yüzden bu hareketin yerel halk tarafından algılanmasına ve bir an önce benimsenmesine katkıda bulunulmalıdır. Yavaş Şehir hareketinin tüm toplumu kapsayan bir hareket olduğunu, daha sağlıklı bir hayat sürülmesi ve mali kalkınmanın sağlanması için bize destek olacak bir hareket olduğunun belirtmesi gerekmektedir.

Cittaslow hareketi şehirlerin turizm imajına birçok katkı sağlamaktadır. İnsanların turizm konusunda daha çok bilinçlenmesine ve turistik imaj oluşumuna önemli ölçüde etki

etmektedir. Turist kavramına yeni bir oluşum getirerek, “Yavaş Turist” adı altında yeni bir turist farkındalığı oluşturmaktadır.

Yavaş Şehir Akımı'nın etkilediği şehirlerin sayısı her geçen gün artmaktadır. Bu süreçte hem girişimci olarak hem de karar mekanizmalarında söz sahibi kişiler olarak kadınların daha aktif roller üstlenmesi gerekmektedir. Böylelikle kadın emeğinin daha görünür hale gelmesi, kadının ekonomik ve sosyal statüsünün gelişmesi mümkün hale gelecektir. Girişimcilik ve turist bilgisi konularında kadınların eğitilmesi ve desteklenmesi öncelik taşımaktadır.

Türkiye’de, kadınların işgücüne katılımı ve istihdamı açısından beklenen seviyeye ulaşmak için çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. 9.Kalkınma Planı’nda belirtilen, kadınların işgücüne katılma oranının 2013 yılının sonuna kadar %29,6’ya çıkarılacağı yönündeki hedefe ulaşılmıştır ancak bu oranı korumak ve daha da arttırmak için istihdam odaklı uygulanabilir stratejiye ihtiyaç vardır. Cittaslow hareketi, kadın girişimciler için görülmemiş bir fırsattır. Bu hareket kadınları evde oturmaktan alıp, iş hayatının içine çekecek güçtür. Yavaş Şehir hareketiyle kadınlar ev ekonomilerine destek olmakla kalmayıp, ekonomik kalkınma konusunda hem yaşadıkları şehre hayat verecek hem de ülke ekonomisine önemli katkı sağlayacaktır.

Yavaş Şehir uygulamasıyla oluşan yeni istihdamlarla işsizlikte olumlu adımlar atılmaktadır. Yeni iş imkânları doğacak ve küçük işletmeler artacaktır. İstihdam oluşturabilme ve işsizlikle mücadelede asıl yük özel sektörün sırtındadır. Özel sektörün gelişimine etki edecek olan Yavaş Şehirler, iktisadi anlamda da katkı sağlayacak etkiye sahiptir. Nüfus hareketliliğiyle beraber şehirde olumlu birçok gelişme yaşanmaktadır.

Günümüzde aile hayatında yaşanan sıkıntılar ve aile içi şiddet başlı başına bir araştırma konusudur. Bu durum incelendiğinde, aile içi şiddette ekonomik sıkıntıda önemli rol oynamaktadır. Kadına şiddet son derece güncel bir konudur. Yavaş Şehir uygulamasını bir fırsata çevirerek “köşelerine çekilmiş oturan kadınlar yerine, Türk Kadını’na yakışır, köşe başlarını tutan kadınlar” yetiştirilmelidir.

Seferihisar yenilenebilir enerji alanında birçok çalışma gerçekleştirerek diğer şehirlere de öncülük etmektedir. Yenilenebilir enerji kaynakları açısından önemli bir konuma sahip olan şehirde, bu kaynakların envanteri çıkarılmalı ve hangi amaçlarla kullanılacağına dair bir planlama yapılmalıdır. Termal turizmin geliştirilmesi açısından son

derece önemli olan kaynaklar arasında turistik kullanıma uygun olanlar ve potansiyel değer taşıyanlar turizm alanı ilan edilmeli ve teşviklerden yararlanması sağlanmalıdır. Yavaş Şehir Akımı yenilenebilir enerji alanında önemli bir sorumluluk üstlenmektedir. İnsanlarda bu akıma sahip çıkarak üstüne düşeni yapmalıdır.

Ülkesel ve yöresel gerçeklere uygun olarak, sivil toplum kuruluşları ve diğer aktörlerle birlikte yenilenebilir enerji yasası geliştirilmelidir. Enerji ve elektrik üretimi içinde yenilenebilir enerjilerin payını artıracak, öncelikli ulusal hedefler ile takvim, uygulama planı, destek ve yatırımlar belirlenmelidir. Politikalar ve hedefler, yenilenebilir enerji kavramını geliştirecek ve istikrarı sağlayarak istihdamı artıracak yönde olmalıdır. Yenilenebilir enerji yaygınlaştırılmalı ve halkı bu uygulamaya teşvik edecek cazip teklifler sunulmalıdır. Yenilenebilir enerji alanında yapılan çalışmaların reklamı iyi yapılmalıdır.

Yavaş Şehir çerçevesinde, bir konu başlığı olarak yenilenebilir enerjiyi ön plana çıkaracak çalışmalar yapılması gerekmektedir. Başta yöre halkı olmak üzere yenilenebilir enerji konusunda çeşitli eğitimler verilerek halk bu konuda bilinçlendirilmelidir. Ülke genelinde de çeşitli aktiviteler düzenlenerek hem Cittaslow anlatılmalı hem de yenilenebilir enerjinin önemi vurgulanarak halk aydınlatılmalıdır. Devlet, üreticileri ve tüketicileri yenilenebilir enerji konusunda teşvik etmelidir.

Yenilenebilir enerji sektörüne sağlanan devlet desteğini, kaynak büyüklüğü açısından zengin olduğu alanlara yaymak gerekmektedir. Türkiye, alternatif enerjiye devlet desteği vererek dünyada yenilenebilir enerji sektöründe söz sahibi olmalıdır. Yenilenebilir enerji alanında sahip olunan kaynaklar değerlendirilmeli ve rekabet gücüne sahip yeni teknolojilere, ihracat olanakları ile istihdama katkı sağlanmalıdır.

Cittaslow hareketinin özellikle enerji alanında sağlayacağı katkılar, rahatça ulaşılabilir bir veri sistemi kurularak varlığını kabul ettirmek adına kullanılmalıdır. Bu hem yöre halkının desteğini almada hem de devlet teşvikinde önemli etki sağlayacaktır. Kamu sektöründe enerji gereksinimi yenilenebilir enerjiler kullanılarak karşılanması sağlanmalı ve topluma bu konuda örnek olunmalıdır. Yenilenebilir enerji teknolojileri konusunda ilerlemeler dünya genelinde takip edilmeli, ülke genelinde çalışmalar teşvik edilmeli ve desteklenmelidir.

Cittaslow kapsamında yapılan yeni atılımlar devlet desteğiyle önemli birer istihdam merkezine dönüşebilir. Örneğin; Cittaslow Akımıyla ön plana çıkan organik tarım

yetiştiriciliği ve ürünlerin pazarlanmasında duyulan iş gücünün, devlet destekli küçük işletmelere çevrilmesi gerekmektedir. Yavaş Şehirlerde, bu akımın standartlarıyla belli plan ve projeler çizilerek, yerel halk ülke ekonomisinin gelişmesinde çeşitli çalışmalar yapmaya teşvik edilmelidir. Devlet yaptığı ve yapacak olduğu teşviklerin ve maddi yardımların karşılığını da vergi vb. gibi dönüşümlerle almaya başlayınca; Yavaş Şehir istihdam ve kalkınmayla eşdeğer bir yapıya kavuşacaktır.

Ülke ekonomisinde büyük bir paya sahip olan KOBİ'lerin üretim, yatırım ve pazarlama sorunları bulunmakla birlikte, bunların da altında yatan sorunların başında finansman gelmektedir. KOBİ'lerin bölgesel kalkınma süreci içinde ülke kalkınmasına katkısının, ülkenin girişimcilikteki tüm enerjisinin ve potansiyelinin ortaya çıkarılması gerekmektedir.

Türkiye'nin birçok bölgesinde yaşanan en önemli sorunlardan biri işsizliktir. İşsizlikle mücadelede farklı yöntemler kullanılmıştır. Ancak sorunun köküne inip işsizliğin fazla olduğu bölgelerde devlet teşvikleri ve yatırımları artırarak bu konuya çözüm aranmıştır. Cittaslow hareketiyle beraber şehirlerin kendi benliklerini ön plana çıkarıp, kalkınmalarında yöresel konularda yapılacak olan bir çalışma hem iktisadi refaha hem de yörenin yapılan çalışmaları sahiplenerek kalkınmasına katkı sağlayacaktır. Bu gelişmeler ülke ekonomisine de olumlu yansıtacaktır.

Seferihisar özelinde Cittaslow kentlerinde gerçekleştirilen projelerde önemli gelişmeler sağlanmıştır. Belediye öncülüğünde yapılan çalışmalara özel sektörde katılmış ve şehrin kalkınması adına güzel sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bu projelerdeki canlılıkta şehrin Yavaş Şehir olması ve tanınmanın artması etkili olmuştur. Şehrin sakinlerine düşen, bu projeleri desteklemek ve bu projelere sahip çıkmaktır.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Alptürk, Ercan (2015), “Kayıtdışı İstihdamın Finansal ve Vergisel Boyutu”, <http://kayitdisiekonomi.com/makale/detay.asp?id=33> (13.09.2015).
- Altuğ, Osman (1999), **Kayıtdışı Ekonomi**, 2. Basım, İstanbul: Türkmen Kitabevi.
- Arıkan, Zeynep (1994), “Kayıtdışı Ekonomi”, **Banka ve Ekonomik Yorumlar Dergisi**, Sayı: 31:56
- Arslan, Nevzat (2011), “Yenipazar Cittaslow Üyesi Oldu”, <https://groups.yahoo.com/neo/groups/yenipazarli/conversations/topics/220> (29.11.2015).
- Atlas, 2015, “Cittaslow Hareketine Katılan Türkiye ve Dünya Kentleri”, **Atlas Dergisi**, Ek Sayı: 271, İstanbul: Doğan Ofset Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş.
- Avcıkurt, Cevdet ve Köroğlu, Ahmet (2002), “Turizm Etkinliklerinin Algılanmasında Turizm Eğitiminin Rolü”, **Adnan Menderes Üniversitesi Seyahat ve Turizm Araştırmaları Dergisi**, 2, 1-10.
- Basın İlan Kurumu (2014), “Kayıtdışı Ekonomi Geriledi”, <http://www.bik.gov.tr/kayit-disi-ekonomi-geriledi-haberi-75507/> (13.10.2015).
- Bowden, Nicholas ve Payne James. E. (2010), Sectoral Analysis of the Causal Relationship Between Renewable and Non-Renewable Energy Consumption and Real Output in the US. **Energy Sources, Part B: Economics, Planning, and Policy**, 5 (4), 400-408
- Caffyn, Alison (2007), “Slow Tourism”, www.tpnw.org (28.07.2013).
- Cittaslow (2015), www.cittaslow.org (28.12.2015).
- Cittaslow Akyaka (2015), <http://cittaslowturkiye.org/cittaslow-akyaka/> (14.11.2015)
- Cittaslow Australasia (2015), <http://cittaslowaustralasia.com> (13.10.2015)
- Cittaslow Gökçeada (2015), <http://cittaslowturkiye.org/cittaslow-gokceada/> (14.11.2015)

- Cittaslow Gökçeada Earth Market Projesi (2015), <http://www.cittaslowgokceada.com/> (17.11.2015)
- Cittaslow in the Netherlands (2015), <http://blog.inpolis.com/2012/03/03/cittaslow-in-the-netherlands/> (19.11.2015)
- Cittaslow Katoomba Blue Mountains (2015), <http://cittaslowaustralasia.com/about/cittaslow-katoomba-blue-mountains/> (15.10.2015)
- Cittaslow Mendrisio (2015), <http://www.cittaslow.org/network/country/32> (22.10.2015)
- Cittaslow Orvieto (2015), <http://www.cittaslow.org/network/location/188> (22.11.2015)
- Cittaslow Perşembe (2015), <http://cittaslowturkiye.org/cittaslow-persembe/> (18.11.2015)
- Cittaslow Reszel (2015), <http://www.cittaslow.org/network/location/122> (14.11.2015)
- Citta-Slow Seferihisar (2015), <http://citta-slow.blogspot.com.tr/> (26.11.2015)
- Cittaslow Seferihisar (2015), <http://cittaslowturkiye.org/cittaslow-seferihisar/> (12.11.2015)
- Cittaslow Sonoma (2015), <http://www.cittaslow.org/network/location/271> (15.11.2015)
- Cittaslow Taraklı (2015), <http://cittaslowturkiye.org/cittaslow-tarakli/> (03.11.2015)
- Cittaslow Türkiye (2015), <http://cittaslowturkiye.org/uyelik-sureci-ve-kriterler/> (19.12.2015)
- Cittaslow Vize (2015), <http://cittaslowturkiye.org/cittaslow-vize/> (16.11.2015)
- Cittaslow Yalvaç (2015), <http://cittaslowturkiye.org/cittaslow-yalvac/> (12.11.2015)
- Cittaslow Yenipazar (2015), <http://cittaslowturkiye.org/cittaslow-yenipazar/> (29.11.2015)
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı [ÇSGB] (2013), “İş Hayatı İstatistikleri”, http://www.uis.gov.tr/media/1084/calisma_hayati_istatistikleri_2013.pdf (07.11.2015).
- Çatal, M. Faruk (2007), “Bölgesel Kalkınmada Küçük ve Orta Boy İşletmelerin (Kobi) Rolü”, **Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 10 (2), 333-352.
- Demokrat Haber (2011), “Akyaka'da Sakin Şehir Bereketi”, <http://www.demokrathaber.net/yasam/akyakada-sakin-sehir-bereketi-h3471.html> (29.11.2015).

- Dickinson, Janet ve Lumsdon, Les (2010), Slow Travel and Tourism, **Enviroment and Development Series**, http://samples.sainsburysebooks.co.uk/9781136530548_sample_823764.pdf (13.12.2015).
- Dünya Gazetesi (2015), “Sakin Şehirde Hareketlilik Yaşanıyor”, <http://www.dunya.com/sehirler/sakin-sehirde-hareketlilik-yasaniyor-261120h.htm> (19.11.2015).
- Ege Turistik İşletmeler ve Konaklama Birliği [ETİK] (2013), **İzmir Turizm Yayınları**, 4, <http://www.aktob.org.tr/pdf/IZMIR.TURIZM.RAPORU2013.pdf> (13.11.2015).
- Erdal, Leman (2012), “Türkiye’de Yenilenebilir Enerji Yatırımları ve İstihdam Yaratma Potansiyeli”, **Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi**, 4(1), 174-175.
- Gardner, Nicky (2009), “A Manifesto for Slow Travel”, **Hidden Europe, The Magazine Exploring - Europe's Special Spaces**, p:10-11, <http://www.hiddeneurope.co.uk/a-manifesto-for-slow-travel>
- Gate of Turkey (2015), <http://www.gateofturkey.com/section/tr/48/3/turkiyenin-illeri-artvin> (23. 11. 2015).
- Gelir İdaresi Başkanlığı (2014), “Seferihisar Mükellef Sayıları”, <http://www.gib.gov.tr> (14.12.2015).
- Gençoğlu, Muhsin Tunay (2015), “Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Türkiye Açısından Önemi”, <http://www.solar-academy.com/menus/Yenilenebilir-Enerji-Kaynaklarinin-Turkiye-Acisinda-n-Onemi.005039.pdf> (13.08.2015)
- Gottschalk, Simon (1999), “Qualiative Sociology, Speed Culture: Fast Strategies in Televised Commercial ads”, **Qualitative Sociology**, 22 (4), 311-329.
- Günay, Ayşe (2000), “**Türkiye’de Kayıtdışı Ekonominin Vergi Gelirleri Üzerindeki Etkisi**”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi SBE.
- Güney, Zeynep (2008), “Hızlı Yayılan Yavaş Şehirler”, <http://www.arkitera.com/haber/7691/hizla-yayilan-yavas-sehirler>.
- Halfeti Kaymakamlığı (2015), <http://www.halfeti.gov.tr/> (11.11.2015)

Honore, Carly (2008), **Yavaş! Hız Çılgınlığına Baş Kaldıran Yavaşlık Hareketi**, Esen Gür (çev), Alfa Yayınları, İstanbul.

İnsan Haber (2013), “9. Sakin Şehir Halfeti Oldu”, <http://www.insanhaber.com/yasam/9-sakin-sehir-halfeti-oldu-h12158.html> (09.11.2015).

İzmir Kalkınma Ajansı (2010), **2010-2013 İzmir Bölge Planı İlçe Toplantıları Seferihisar Özet Raporu**, http://www.izka.org.tr/files/planlama/3_ilce_calismalari/Urla/ilceozetrapor_urla.pdf (9.11.2015).

İzmir Kalkınma Ajansı (2010), **İzmir Bölge Planı 2010-2013 Seferihisar Özet Raporu**, http://www.izka.org.tr/files/planlama/3_ilce_calismalari/Seferihisar/ilceozetrapor_seferihisar.pdf (10.10.2015).

İzmir Kalkınma Ajansı (2013), **2014-2023 İzmir Bölge Planı İlçe Toplantıları**, http://izka.org.tr/files/planlama/2_bolge_plani_dokumanlari/2014-2023/2014_2023_Bolge_Planı.pdf (09.09.2015).

İzmir Ticaret Odası (2015), “Seferihisar”, **İzmir Ticaret Odası Yayınları**, www.izto.org.tr/portals/0/27_seferihisar.pdf (10.12.2015).

Karabulut, Mustafa (2011), “Seferihisar’ın Nüfusu Sakin Şehir’le Arttı”, **Yeni Asır**, http://www.yeniasir.com.tr/kenthaberleri/2011/03/25/seferihisarin_nufusu_sakin_sehirle_artti (07.04.2015).

Karagül, Mehmet (1997), “Kayıtdışı Ekonomi ve Türkiye’de Kayıtdışı Ekonominin İncelenmesi”, **Celal Bayar Üniversitesi İİBF Yönetim ve Ekonomi Dergisi**, 3, 185-206.

Karakurt Tosun, Elif (2013), “Yaşam Kalitesi Ekseninde Şekillenen Alternatif Bir Kentsel Yaşam Modeli: Yavaş Kentleşme Hareketi”, **Uludağ Üniversitesi İİBF Dergisi**, 32(1), 215-237.

Kavas G., Kavas N. (2011), “Slow Food (Yavaş Yemek) ve Cittaslow (Yavaş Şehir)”, **Dünya Gıda Dergisi**, Dünya Yayıncılık, Aralık 2011, Sayı:2011-12, s:94-97

Kaya, Dayimi (2006), “Renewable Energy Policies in Turkey”, **Renewable and Sustainable Energy Reviews**, 10, 152-163.

- Kostulska, Grzelak vd. (2011), “Cittaslow International Network: an Example of a Globalization Idea”, 186-192, https://repozytorium.umk.pl/bitstream/handle/item/615/186-192_Grzalak-Kostulska-Holowiecka-Kwiatkowski.pdf?sequence=1 (10.03.2015).
- Köfteoğlu, Kerem (2012), “Sakin’ler Ama Hızlı Kalkınacaklar”, **Para Dergisi**, <http://keremkofteoglu.com/sakin-ler-ama-hizli-kalkinacaklar-1053> (04.07.2015).
- Kundera, Milan (2008), **Yavaşlık**, Özdemir, İnce, (çev), 13. Baskı, İstanbul: Can Yayınları.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı (2015), “Türkiye Mavi Bayraklı Plaj Sayısında Zirveye Oynuyor”, <http://basin.kulturturizm.gov.tr/TR,138603/turkiye-mavi-bayrakli-plaj-sayisinda-zirveye-oyuyor.html> (12.07.2015).
- Mayer, Heike ve Knox Paul (2006), "Can the U.S. Learn From the Slow City Movement", Bloustein Online Continuing Education Program, http://www.geography.unibe.ch/unibe/phlnat/giub/content/e9500/e10063/e10068/e387349/e387353/Mayer_2006_Slow_City_Planetizen_ger.pdf (18.10.2015)
- Meer Informatie Over Vaals (2015), “Zuid-Limburg” http://www.vvvzuidlimburg.nl/ontdekken/plaats.aspx?id=117&gclid=CK_Fu6nNgMoCFU-6GwodAyICDg (20.11.2015)
- Miele, Mara, 2008, “Cittaslow: Producing Slowness Against the Fast Life”, **Space and Polity**, 12 (1), 135-156.
- Milliyet Gazetesi (2015), “Şavşat Sakin Şehir Oldu”, <http://www.milliyet.com.tr/savsat-sakin-sehir-oldu-artvin-yerelhaber-855022/> (13.10.2015).
- Mutdoğan, Selin (2010), “Seferihisar Örneğinde Sakin Şehir Hareketi”, **Green Age Symposium**, Mimar Sinan Fine Arts University, Faculty of Architecture, 6-8 December 2010, 1-10, İstanbul, Türkiye, <https://surdurulebilirfikirler.files.wordpress.com/2012/05/seferihisar.pdf> (13.12.2015).
- Newman, Peter ve Jennings, Isabella (2008), “Cities as Sustainable Ecosystems: Principles and Practices”, USA, Washington: **Island Pres**, , <https://parfikh.files.wordpress.com/2012/01/cities-as-sustainable-ecosystem.pdf> (02.08.2015).

- OCHA (2004), "Cittaslow the Slow Cities Movement", **Weekly Briefing Notes**, 8-14 December, <http://www.winchester.gov.uk/assets/files/10445/wtf059-appendix-1.pdf> (15.08.2015).
- Parkins, Wendy (2004), "Out of The Time Fast Subjects and Slow Living", **Time & Society**, 13(2/3), 363-382.
- Parkins, Wendy ve Craig, Geoffrey (2006), "Slow Living"; Oxford, GBR, Berg Publishers, p:1-3
- Paul L. Knox and Heike Mayer, "Small Town Sustainability: Economic, Social, and Environmental Innovation," Birkhäuser, 2009; reviewed for **Urban Geography**, 2010, Vol. 31 (8): 1150-1151.
- Polat, Erkan (2011), "Kentsel Yaşam Kalitesi", <http://www.mimarlikdergisi.com/index.cfm?sayfa=mimarlik&DergiSayi=373&RecID=2656> (10.05.2015).
- Prezi (2013), "Pazar Konusunda Geniş Kitlelere Ulaşan Seferihisar Sana", <https://prezi.com/hil4r7k8cwrc/pazar-konusunda-cok-genis-kitlelere-ulasan-seferihisar-sana/> (21.11.2015)
- Radikal Gazetesi (2015), "Gökçeada Financial Times'da", <http://www.radikal.com.tr/eglenge/gokceada-financial-timesda-1058862/> (26.11.2015).
- Radstrom, Susan (2011), "A Place Sustaining Framework for Local Urban Identity: An Introduction and History of Cittaslow", **Italian Journal of Planning Practice**, 1 (1), 312-393.
- Sakin Şehirler (2011), "Perşembe Resimleri", <https://www.google.com.tr/search?q=persembe+resimleri> (02.11.2015).
- Savaşır, Rebii (1999), "Türkiye ve Avrupa Birliği Ülkelerinde Küçük ve Orta Boyutlu İşletmeler Açısından İstihdam Politikaları", <http://www.kamu-is.org.tr/pdf/turkiyeabreii.pdf> (16.11.2015).
- Sayar, Kemal (2009), **Yavaşla! Bu Dünyadan Bir Defa Gececeksin**, İstanbul: Timaş Yayınları.

- Seferihisar Belediyesi (2011), **Cittaslow Çalışmaları**, www.seferihisar.bel.tr (15.07.2015).
- Seferihisar Belediyesi (2012), **Faaliyet Raporu**, <http://seferihisar.bel.tr/wp-content/uploads/formlar/2012-faaliyet.pdf> (16.11.2015).
- Seferihisar Belediyesi (2015), “Sürdürülebilir Enerji ve Eylem Planı”, www.seferihisar.bel.tr (16.07.2015).
- Seferihisar Belediyesi (2015), **Yenilenebilir Enerji ve Çevre Teknolojiler Hibe Programı**, www.seferihisar.bel.tr (17.07.2015).
- Sezgin, Mete ve Ünüvar, Şafak (2011), **Sürdürülebilirlik ve Şehir Pazarlaması Ekseninde Yavaş Şehir**, Konya: Çizgi Kitabevi.
- Sırım, Veli (2012), “Çevreyle Bütünleşmiş Bir Yerel Yönetim Örneği Olarak ‘Sakin Şehir’ Hareketi ve Türkiye’nin Potansiyeli”, **Tarih, Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi**,1 (4), 119 – 131.
- Sungur, Zerrin (2013), “Türkiye’nin Sakin Şehirlerindeki Kadın Girişimciliğine Sosyolojik Bir Bakış”, **International Conference On Eurasian Economies Session 3c: Girişimcilik** (17.10.2015).
- Süral, Nurhan (2014), “Türkiye’de Kadın İstihdamı: Fırsatlar, Engeller ve Hukuki Çerçeve”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 15 (Özel Sayı), 279-309.
- Şahinkaya, Serdar (2010), “Bir Yerel Kalkınma Modeli: Cittaslow Ve Seferihisar Üzerine Değerlendirmeler”, http://www.bagimsizsosyalbilimciler.org/Yazilar_Uye/SahinTem10.pdf (10.10.2015).
- Şavşat Belediyesi (2015), **Cittaslow Şavşat**, <http://savsat.bel.tr/ekonomi> (28.11.2015).
- Şimşek, Ümit (2003), **Sade Hayat**, İstanbul: Selis Kitaplar
- Taraklı Belediyesi (2015), **Manzara Resimleri**, http://www.tarakli.bel.tr/manzara_resimleri.asp (12.11.2015).
- TimeTurk (2011), “Akyaka Sakin Şehir Oldu”, <http://www.timeturk.com/tr/2011/06/28/akyaka-sakin-sehir-oldu.html> (12.09.2015).

TOBB (1993) “Orta ve Küçük İşletmeler Kurulu (OKİK) Raporu”, **Ankara: TOBB Yayınları**,

<http://www.tobb.org.tr/HukukMusavirligi/Documents/Mevzuat/Tobb/okik.pdf>
(03.03.2015).

Trakya Kalkınma Ajansı (2012), **Vize Artık Resmen Sakin Şehir**,
http://www.trakyaka.org.tr/haberdetay-446-vize_artik_resmen_%E2%80%98sakin_sehir.html (27.05.2015).

Turizm Aktüel Dergisi (2011), “4 Kent Daha Cittaslow Oldu”,
<http://www.turizmaktuel.com/haber/4-kent-daha-cittaslow-oldu> (17.06.2015)

Turkonfed (2014), **Faaliyet Raporu**, <http://turkonfed.org/Files/ContentFile/turkonfed-2014-faaliyet-raporu.pdf> (03.07.2015).

TÜİK (2014), **Toplumsal Cinsiyet İstatistikleri 2014**, http://www.tuik.gov.tr/IcerikGetir.do?istab_id=294

Türkiye Elektrik Vakfı (2015), **Yerinde Üretim ve Elektrik Tedarik Piyasasının Geleceği**,
<http://www.tenva.org/yerinde-uretim-ve-elektrik-tedarik-piyasasinin-gelecegi/> (11.01.2015).

U.S. Energy Information Administration (2012), “Annual Energy Outlook”,
<http://www.eia.gov/forecasts/aeo/pdf/0383.pdf> (27.08.2015).

URL, “Yavaş Şehir (Slow City), Yavaş yaşam, Yavaş Hareketi” (2006),
<http://www.agaclar.net/forum/daha-iyi-bir-yasam-icin/10427.htm> (05.05.2015).

URL, “8 ayda 8 sakin şehir (CittaSlow) turu” (2015), <http://allevents.in/orvieto/8-ayda-8-sakin-%C5%9Fehir-cittaslow-turu/1432584653694340> (04.10.2015).

URL, “Akyaka Hakkında” (2015), <http://www.akyaka.org/akyaka/> (14.11.2015).

URL, “Cittaslow Gökçeada” (2016), Gökçeada Rehberi, <http://www.gokceadarehberim.com/nm-Cittaslow-cp-357>.

URL, “KOBİ’ler ve Girişimcilerin Türk Ekonomisindeki Yeri ve Önemi” (2015),
<https://anahtar.sanayi.gov.tr/tr/news/kobiler-ve-girisimcilerin-turk-ekonomisindeki-yeri-ve-onemi/261> (25.11.2015).

- URL, “Partnership 2014-2020, Bulgaristan-Türkiye IPA Sınır Ötesi İşbirliği Programı” (2015), <http://www.ipacbc-bgtr.eu/tr/page.php?c=83&d=357> (21.11.2015)
- URL, “Resimler.TV” (2007), <http://www.resimler.tv/resim3361.html> (23.10.2015).
- URL, “Sakin Şehir Yalvaç” (2015), <http://www.sakinsehirseferihisar.com/sakin-sehir-yalvac.html>(05.05.2015).
- URL, “Seferihisar’ın Nüfusu Açıklandı” (2016), <http://seferihisar.com/seferihisarin-nufusu-aciklandi/> (05.02.2016).
- URL, “Slowcity” (2010), <http://sustainablecities.dk/en/actions/a-paradigm-in-progress/cittaslow-putting-quality-of-lifefirst> (15.05.2015).
- URL, “Slowfood” (2015), www.slowfood.com (22.05.2015).
- URL, “Sustainable Cities” (2015), <http://www.dac.dk/en/dac-cities/sustainable-cities/> (02.11.2015).
- URL, “The Slow Movement: Making a Connection” (2011), www.slowmovement.com (28.02.2015).
- URL, “The World's Most ‘Liveable’ Cities” (2015), <http://www.economist.com/blogs/graphicdetail/2015/08/daily-chart-5> (22.11.2015).
- URL, “Türkiye’deki Sakin Şehirler..Cittaslow” (2015), <http://hayatgezinceguzell.blogspot.com.tr/2014/01/turkiyedeki-sakin-sehirler-cittaslow.html> (12.02.2015)
- URL, “Türkiye'nin En Yaşanılabilir Şehri Anketi (2015), <http://onedio.com/haber/izmir-in-ulkemizdeki-en-yasanilasi-sehir-oldugunun-kanitlari-498936> (28.11.2015).
- URL, “Vaals, Verrassend, veelzijdig en veelkleurig (2011), <http://www.vvvzuidlimburg.nl/media/93020/vvvzl-vaals-verrassend-veelzijdig-veelkleurig.pdf> (13.10.2015).
- URL, “Yalvaç Belediyesi’nden Kültür Hizmeti” (2010), <http://www.gazete32.com.tr/isparta/ilceler/yalvac/yalvac-belediyesinden-kultur-hizmeti-h7884.html> (14.02.2015).
- URL, “Yavaş Hayatın Hızlı Yükselişi” (2009), <http://www.arkitera.com/h41395-yavashayatin-hizli-yukselisi.html> (08.12.2015).

URL, “Yavaş Şehir Üretmemek Anlamına Gelmiyor” (2015), http://www.yapi.com.tr/haberler/yavas-sehir-uretmemek-anlamina-gelmiyor_124361.html (26.11.2015).

URL, “Yüzde 33'lük Kayıtdışılığın Ekonomiye Maliyeti 30 Milyar Liradır” (2015), [http://www.haberler.com/sgk-semineri-sgk-yonetim-kurulu-uyesi-bayraktar-6739048-haberi/\(06.09.2015\)](http://www.haberler.com/sgk-semineri-sgk-yonetim-kurulu-uyesi-bayraktar-6739048-haberi/(06.09.2015)).

Vize Belediyesi (2015), **Vize Kenti**, <http://www.vize.bel.tr/> (20.10.2015).

Wikipedia (2011), **Cittaslow**, www.wikipedia.org/wiki/cittaslow (28.10.2015).

Wikipedia (2015), **Yavaş Hareketi**, https://tr.wikipedia.org/wiki/Yavas_Hareketi (6.11.2015).

WWF-Türkiye (2011), “Yenilenebilir Enerji Geleceği ve Türkiye”, **WWF Raporları**, http://awsassets.wwftr.panda.org/downloads/wwftr_yenilenebilirenerjigelecegiveturkiye.pdf (02.09.2015).

Yeni Asır Gazetesi (2015), “Seferihisar Mandalına Şenliğine Hazır”, <http://www.yeniasir.com.tr/kenthaberleri/2015/11/13/seferihisar-mandalina-senligine-hazir> (12.12.2015).

Yıldırım, Akın (2013), “Yavaş Şehir Hareketinin Kent İmajına Katkısı: Ordu-Perşembe Örneğinin Yerel Basın Üzerinde Analizi”, **Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi**, 5 (1):17-18.

Yılmaz, Gülay Akgül (2006), **Kayıtdışı Ekonomi ve Çözüm Yolları**, İstanbul: İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası.

Yurtseven, H. R. , Kaya O. ve Harman S. (2010), **Yavaş Hareketi**, Ankara: Detay Yayıncılık.

ÖZGEÇMİŞ

İlköğretimimi Vakfikebir Kemaliye İlköğretim okulunda tamamladım. Orta öğretimimi Atatürk İlköğretim okulunda tamamladım. LGS sınavında Vakfikebir Anadolu Lisesi'ni kazandım. 2003-2006 yılları arası ilk yılı İngilizce hazırlık +3 yıl olmak üzere 4 yıl lise öğrenimi gördüm. 19.06.2006 yılında mezun oldum. Daha sonra Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'ni kazandım. 04.06.2012 yılında üniversiteyi bitirdim. 2012 yılında özel dil kursuna gittim. Almanya'da bir ay kadar dil öğreniminde bulundum. Orta seviyede İngilizce biliyorum. 2013 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans eğitimime başladım.